

Posilna plačana v gotovini

ŽENA IN DOM

JUNIJ 1939

LETO X.

ŠTEV. 6

Ljubljanski velesojem 3. DO 12. JUNIJA 1939

Polovična voznina na železnici. 600 razstavljalcev iz 12 držav.

KRASNA DARILA ZA OBISKOVALCE VELESEJMA IZ TUZEMSTVA (izvzete so legitimacije za Ljubljano, razstavljalске in uslužbenske.) V VREDNOSTI CA 100.000^{*} - DIN

Odtргaj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapečatenо žaro ob glavnem vhodu. Dan obiska je poljuben. Vstopnico shrani. — Komisionalno žrebanje bo 12. junija 1939.

DARILA:

Orehova spalnica (Rok Berlič, Št. Vid), motorno kolo Phaenomen, šivalni stroj Pfaff, kolo Panax (Vok, Ljubljana), motorno kolo Bismarck (Rebolj, Ljubljana), 5' cevni radio Siera (Klemenčič, Ljubljana), kuhinjska oprema (Erman & Arhar, Št. Vid), klavirska harmonika (Meinel & Herold, Maribor), pralni stroj Viktorija (G. Puc, Ljubljana), 1 šotor zložljiv za 4 osebe (Interpromet, Ljubljana), 1 kolo Axo (Suttner, Ljubljana), 1 kolo Diktator (Splošna trgovska družba, Ljubljana), 1 kolo Tribuna (Batjel, Ljubljana), 1 peč Lutz (Rupena-Lutz, Ljubljana VII), 2 preprogi (Moderni dekor, Zagreb), 1 vrtna garnitura (Remec & Co, Duplica), 1 vrtna garnitura (Učakar, D. M. v Polju), 50 steklenic Unionskega piva, 12 buteljk vina (Moser, Zemun), manicura (Vovk, Ljubljana), 1 zaboj Kneipove žitne kave, 2 zaboja Rogaške slatine, 1 pletena zibelka (Stražičar, Natra-

nje Gorice), 1 kasetа kosmetičnih predmetov (Cotič, Ljubljana), 20 ročk po 1 kg maslinovega olja (Prvo dalmatinsko trgovačko društvo, Dubrovnik), 2 brezplačni vožnji s parnikom I. razreda Sušak-Kotor in nazaj (Dubrovačka plovdba in Jadranska plovdba), 21 dnevne počitnice v Niški Banji, 21 dnevne počitnice v Brestovački Banji, 10 dnevne počitnice v Slatini Radencih, 10 dnevne počitnice v Dobrni, 10 dnevne počitnice v Čateških toplicah, 8 dnevne počitnice na Omišlju — Hotel Učka, 7 dnevne počitnice v Novem Vinodolu — Palace Hotel, 7 dnevne počitnice v Krapinskih toplicah, 7 dnevne počitnice v Mediji-Izlake, 5 dnevne počitnice v Rog. Slatini, 5 dnevne počitnice v kopališču Palič, 2 dnevne počitnice na Bledu — Hotel Union.

Oglejte si darila na velesojmu, paviljon «K».

Uspehe Vam prinašajo različne
tiskovine, ki Vam jih odlično napravi
Delniška tiskarna d. d.
Ljubljana, Dalmatinova ulica 8
Telefonska številka 21-32

VPRASANJA IN ODGOVORI

Premlad za šolo. Imam sinčka, ki bo na koncu avgusta dopolnil šele svoje šesto leto. Po dokaj nerodnem naključju stanujejo v naši neposredni sosesčini sami starejši otroci, ki hodijo v šolo. Ne vem, kaj vse so mu ti otroci o šoli pripovedovali, a dejstvo je, da je fantiček izgubil ves smisel za kakršnokoli igrarčo. Samo risal bi in pisal. In začetek in konec vsega njegovega govorjenja je, da pojde jeseni v šolo. Vsak ugovor trdovratno zavrača. Včeraj je celo izjavil, da si bo kupil torbico, zvezke in mapo z najlepšo sliko kar s svojimi lastnimi prihranki, samo da mu izpolnim željo. Moj mož pa, namesto da bi se postavil meni ob stran, se samo smeje. Menda se mu še celo imenitno zdi, da se otrok tako trdovratno drži svojega sklepa, in ga res hoče jeseni zapisati v šolo. Ali ni to prezgodaj? Ali bi ne bilo otroku samo v korist, če bi vsaj še eno leto užival popolno prostost?

Zaskrbljena mati.

Odgovor. Kadar otrok v igrah in igrarčah ne najde več razvedrila in zadoščenja, je to pač dokaz, da jim je odrasel. Če ni morda bolehen ali pa slaboten, bi bilo prav nespametno, ako bi ga s silo odvrčali od šole. To tem bolj, ker je ravno za dečka leto dni vse drugega pomena, kakor za deklico. Lahko se zgodi, da otrok kdaj kasneje iz tega ali onega vzroka ali povoda izgubi leto ali celo več. V tem primeru utegne biti tisto v začetku šolanja pridobljeno leto celo odločilne važnosti. Zato kar junaško zatrite svojo res preveliko skrb za svojega otroka. Veseli bodite in ponosni, da imate sina, ki že v tako rani mladosti kaže toliko odločnosti, toliko volje in veselja do učenja in dela!

Mož ali mati. Ko sem se pred dobrim letom poročila, sva se z možem nastanila pri moji mami, ki bi sicer ostala čisto sama. Jaz sem se počutila nad vse srečno, medtem ko se moj mož, ki se z mamo sicer prav dobro razume, že od vsega početka ni mogel ogreti za to skupno stanovanje in je pristal na to le meni na ljubo.

Sedaj so ga premestili, in ves vesel in srečen govori o tem, kako lepo nama bo zdaj, ko bova čisto sama. Mama pa mi na vso moč brani, da bi šla z možem, to tem bolj, ker pričakujem proti jeseni svoje prvo dete. Vsa razdvojena sem in se ne morem odločiti ne na levo, ne na desno. Kako naj storim, da bo prav na vse strani?

V. M.

Odgovor. Lepo je, če otrok visi na svoji materi. Pa vendar povejte, mlada gospa, ste se mar omožili zato, da boste drugovali materi, medtem ko bo mož sameval v svetu?

Stisnite zobe in pojdite z njim! Preboleti je treba samo ločitev, pa boste tudi Vi prav kmalu spoznali, da je življenje tudi v dvoje lepo. Sicer pa svojo mamico še vedno lahko pokličeta za seboj ali pa se vrneta k njej, če Vama res ne bo obstanka drugi brez druge.

In še nekaj je, na kar ste najbrže pozabili. Kadar daje žena življenje svojemu prvemu otroku, ki je prav toliko njen, kakor je možev, tedaj je pač mož prvi, ki naj stoji ob strani, prvi, ki svoje dete vidi, in prvi, ki mu na mlado čelo dahne svoj blagoslavljaljoči poljub!

Ali naj še enkrat poizkusim? Po dolgih in težkih duševnih bojih sem se pred dobrim letom po 4letnem zakonu ločila. Poročila sem se bila zelo mlada, iz goreče prve ljubezni, in zato me je morda tudi toliko bolj prizadelo spoznanje, da je moj mož eden izmed tistih, ki vzplamté za vsako žensko, ki je le količjak lepša in privlačnejša od drugih povprečnih žená.

Res je sicer, da je vsako tako njegovo navdušenje trajalo le malo časa, a to, da so se te epizode ponavljale zmeraj znova, mi je zrahljalo živce in udušilo v meni poslednjo iskro spoštovanja do svojega moža. Po ločitvi sem obdržala svoje prejšnje stanovanje, se nekoliko utesnila in oddala največjo sobo mlademu zakonskemu paru, ki je ves dan odsoten. Mož mi redno plačuje mesečno vzdrževalnino, nekaj pa tudi zaslužnim s pletenjem in drugimi ročnimi deli, ki jih po večini delam po Vaših predlogah. Tako živim sicer skromno, vendar v miru in brez skrbi. In srečna sem. Saj imam dva otročička, ki mi s svojo ljubeznijo, s svojim smehom in svojim čebljanjem preženeta vsako mračno misel.

Pred nekaj dnevi pa se je zglasila pri meni moja tašča. Solznih očí mi je pripovedovala, kako zelo nesrečen je moj mož. Kako z vsakim dnevom teže pogreša dom, ženo in otroke. Da bi bil že davno sam prišel k meni, da bi mi po-

ELIDA MILA

-ime jamči za najboljšo
kakovost

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
CVETIC
MILO

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja.

Novo - lepo - poceni!

Uspelo nam je, da smo združili dve stvari: modo in cenost. Ta svoj uspeh dolgujemo sto tisočim svojih zadovoljnih odjemalcev. Vabimo tudi Vas, da se jim pridružite!

2/7 *Klobuk* iz volnene klobučine, v raznih modnih barvah, v vseh velikostih Din 68.—, iz fine, bele volnene klobučine, v vseh velikostih. Din 90.—

2/8 *Moderen klobuk* iz fine volnene klobučine, v raznih modnih temnejših barvah in v vseh velikostih Din 68.—, iz bele dlakaste klobučine (Haarfiz). Din 110.—

2/9 *Eleganten klobuček* iz fine, bele volnene klobučine v vseh velikostih Din 98.—, iz dlakaste klobučine (Haarfiz), v raznih barvah. Din 105.—

2/10 *Čeden klobuček* iz fine volnene klobučine, v raznih temnejših barvah, v vseh velikostih Din 70.—, iz fine bele volnene klobučine. Din 90.—

2/11 *Dražesten klobuček* iz fine volnene klobučine, bel, v vseh velikostih Din 80.—, v raznih modnih barvah, v vseh velikostih. Din 60.—

2/12 *Aparten klobuk* iz fine volnene klobučine, v raznih modnih barvah, vse velikosti Din 68.—, iz fine bele, volnene klobučine. Din 90.—

2/13 *Ženske rokavice*, kombinirane iz drap in rjavog usnja, zelo elegantne, par Din 78.—

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b, I l i c a 4 i 6

nučil, naj še enkrat poizkusiva skupno življenje, in da ga zadržuje edinole strah pred odklonilnim odgovorom. Ko bi ne imela otrok, bi mi bila odločitev kaj lahka. Tako pa me muči in vznemirja vprašanje: ali mi ne bo prej ali slej hčerka ali pa sin očital: «Ti si kriva, da sem bil prikrajšan za očetovo krepko vzgojo in očetovo ljubezen!» R. U. iz Č.

Odgovor. Kakor je res, da potrebuje otrok očeta prav tako kakor mater, tako je res tudi to, da je otroku bolje živeti samo ob materi, kakor ob materi in ob očetu, ki živita v nesrečnem zakonu. Zato morate res dobro preudariti, preden se odločite za ponovno skupno življenje s svojim možem. Tem bolj preudariti, če Vam je bila ločitev od njega samo v sproščenju; če se nikdar niste počutili osamljeno in zapuščeneno in Vam v srcu nikoli ni kljuvala želja po ponovnem zblizanju. Sami morate vedeti, da bi bila samo želja, osrečiti svoja otroka in jima vrniti očeta, kaj trhel temelj za ta korak. Vsaj iskrica ljubezni, vsaj malce hrepenenja po njem, ki je vendarle oče Vaših otrok, mora še tleti v Vašem srcu! Če tega ne čutite, je pač brezplodno vsako upanje, da bi v tej ponovni zvezi našli zadoščenje, mir in srečo. Prisluhnite razumu in tudi srcu in ne dajte, da bi Vas v tem za štiri bitja življenjsko važnem vprašanju preslepil ranjeni ponos ali užaljeno samoljublje.

Dopust. Prihodnji mesec dobim svoj prvi službeni dopust. Maj fant mi prigovarja, da bi ga preživela z njim pri njegovih starših, ki imajo majhno podeželsko posestvo na Gorenjskem. Jaz sem bila tega njegovega povabila silno vesela. Moja mama pa pravi, da se mu nikakor ne smem odzvati, češ da se to ne spodobi. Jaz bi pa tako zelo rada šla in res ne vem, kaj naj bi bilo pri tem nespodobnega. Ali pa ima mama morda vendarle prav?

Odgovor. Če povabi fant svoje dekle na dom svojih staršev, je to brez dvoma dokaz njegovega poštenega in iskrenega mišljenja. Zadevo pa vendar le velja dobro premisliti, zlasti še, če Vas je povabil samo fant in ne tudi njegova mati ali vsaj njegova sestra, in to osebno ali pa pismeno. Če pustimo ob strani vse drugo, kakor n. pr. obrekljive jezičke preskrbnih sosed, ne smete prezreti tudi tega, da živimo danes v težkih časih. Marsikateri gospodinji je težko pogostiti samo enodnevnega gosta, in le zelo redke so družine, ki bi jim 8 ali celo 14dnevni gost ne bil kolikor toliko v občutljivo materialno breme.

Zato se še enkrat pogovorite s svojim fantom in tudi s svojo mamo, pa boste prav gotovo prišli do zadovoljivega zaključka. Če pa bo g. mama še vedno branila, bodite prepričani, da ima za to prav gotovo kak tehten razlog.

Da bo vsem ustrezno!

Veliko naročnic je, ki se pritožujejo, zakaj ne prilagamo položnic. Tem sporočamo, da prilagamo položnice v smislu našega pisma, ki je objavljeno na str. 6. prve številke, štirikrat na leto. Poleg tega pošlje uprava naročnicam, ki niso v redu plačale naročnine, večkrat prijazen opomin in položnico. Seveda nas stanejo ti opomini veliko denarja. Zato prosimo vse naročnice, ki so položnico izgubile, da kupijo za 25 par položnico pri kateremkoli poštnem uradu in nanjo zapišejo: «Žena in dom» uprava, Ljubljana, šte. 15.490.

Posebej še opozarjamo, da je ta mesec na prvi strani priložena položnica.

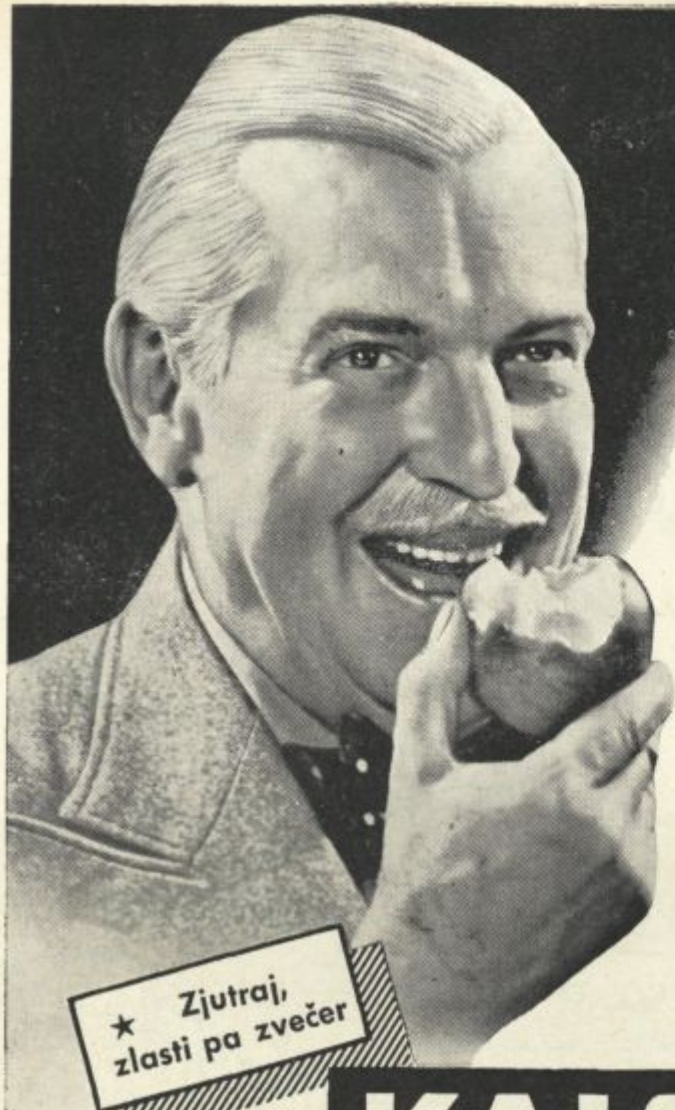
Prosimo ponovno, da zapišete na položnico razločno naslov.

Naročnice, ki so že plačale za prvo polletje, prosimo, da nakažejo, če le mogoče, tudi za drugo polovico leta 35 din in za pet gospodinskih knjig 37 din. Nam store s tem veliko uslugo, za kar jim bomo vedno hvaležni. Prav tako prosimo tiste, ki so nakazale za prvo četrtletje 18 din, da nakažejo če že ne za vse leto 52 din, pa vsaj za drugo in tretje četrtletje 35 din in za pet gospodinskih knjig 37 din.

Onim naročnicam, ki še doslej niso ničesar plačale, smo priložili rdeč listek.

Prosimo torej, da nam vse pomagajo s tem, da, če le morejo, plačajo naročnino vnaprej.

Uprava.

★ Zjutraj,
zlasti pa zvečer

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

Zdrav je samo tisti,
**ki lahko
pravilno žveči hrano!**

Slabo pregrizena hrana obtežuje želodec in večkrat povzroči obolenje. Zaradi tega pazite zlasti na nego zob in se varujte zobnega kamna, ki lahko razmaja zobe in povzroči, da prerano izpadejo.

Trdni in zdravi so samo tisti zobje, ki so brez zobnega kamna. Uporabljajte za nego zob vedno Sargov Kalodont! Ta izvrstna zobna pasta vsebuje sulforicin oleat, ki razkrajja polagoma, vendar zanesljivo, zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorjenje.

**ŽENA IN
TUJSKI
PROMET**

POLETJE PRED VRATI.

Začenja se doba, ko mislijo ljudje na oddih in počitnice. Domači in tuji meščanje premišlujejo, kje bi si poiskali prijetno letovišče. Nekateri že vedo, kam pojdejo, saj jim je že od lanskega, predlanskega leta znano, kje je bil lep kraj, mir, kje so bili dobro postreženi. Naša dežela ima toliko naravnih lepote, da nam ni težko izbirati, inozemci pa radi prihajajo k nam. Vsem lahko ravno žene pripravijo udobno in prijetno bivanje. Glavni pogoj je povsod čistost, snaga, red in dobra postrežba. In vse to je poglavitno v rokah naših žensk. Pripravite gostom snažno stanovanje, vse naj bo lepo očiščeno, umito in preprosto okrašeno. Pograbbite pred hišo smeti in vse, kar grdi zunanost vaše okolice. Malo belega peska pred hišo, nekaj cvetlic ali zelenih rastlin (oleander itd.) vabi vsakega gosta. Na oknih naj žarijo rdeči nageljni, pelargonije,

fuksije ali drugo cvetje. Vse to oskrbijo spretno ženske roke. Prostori, ki jih hočete dati čez počitnice v najem, naj bodo čisti, čeprav so preprosti. Poskrbite za udobno ležišče, za snažen umivalnik in druge predmete, ki so potrebni, da se gost vsaj nekoliko udobno počuti. Saj gostje, ki pridejo k vam, ne pričakujejo hotelskega komforta, želijo si le snažnosti in najpotrebnejšega pohištva — in prijaznosti. Prijazno, ljubezno, nevsiljivo vedenje gospodinje, kjer smo si poiskali bivališče, nas kmalu udomači, da se ne čutimo več tujce.

In postrežba! Gospodinja in kar je še žensk v hiši, naj bodo postrežljive. Morebiti ne bo mogoče kuhati gostom vse hrane, toda ponuditi jim zajtrk — to ne bo nikjer težko. Mleko, kava, presno maslo, morebiti med — vse to ni težko dobiti, a gostom ustrezemo in jih nase navežemo. Če bi si kdaj radi kako malenkost skuhal (čaj, jajca itd.), jim bodimo na uslugo.

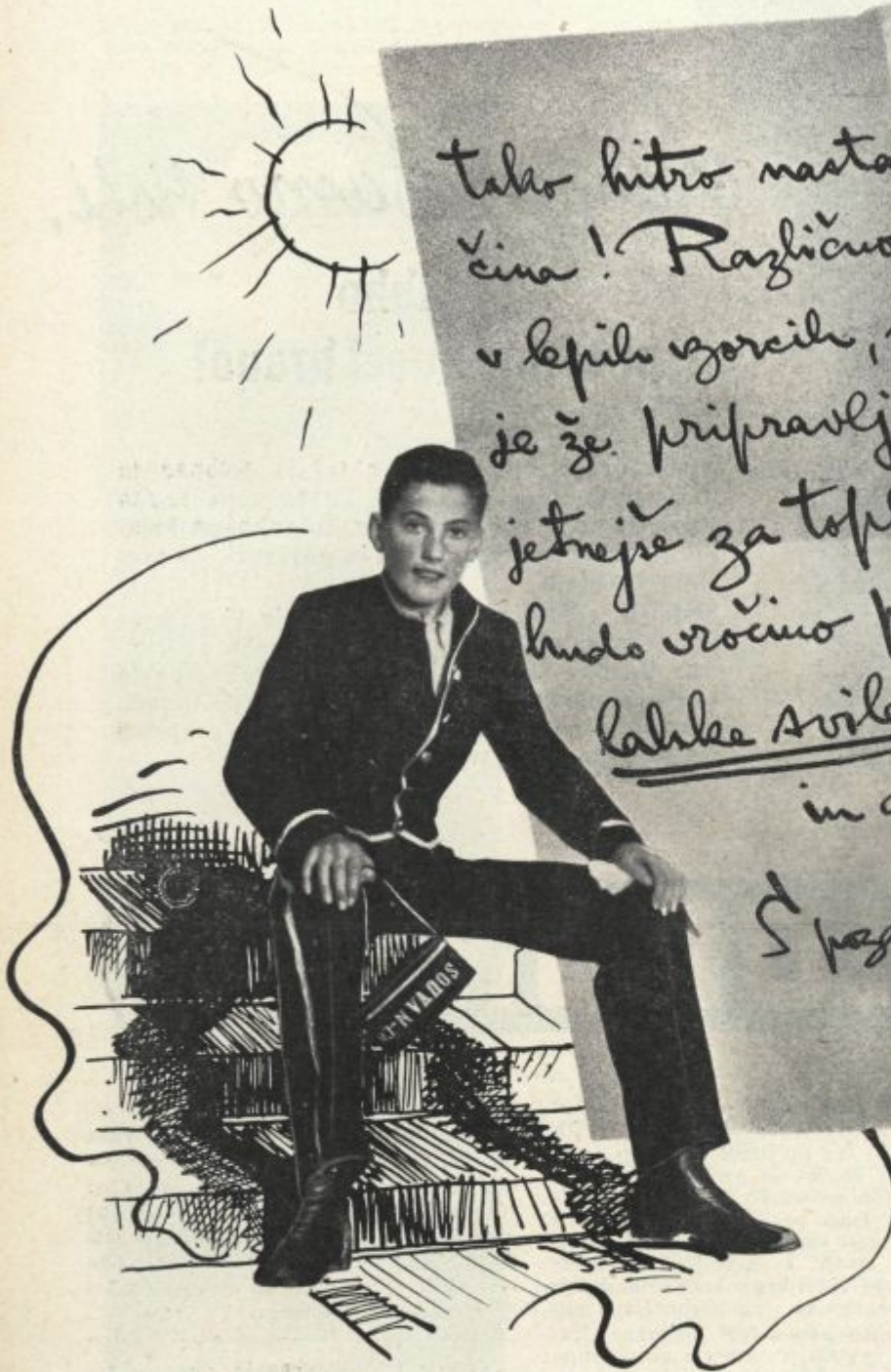
Tuji gostje vam bodo hvaležni, ako jih opozorite na morebitne krajevne zanimivosti, ako jim pokažete posebno lepe izprehode, izletniške točke in še dosti drugih reči, ki bi bile gostom v prid.

Šopek na mizo — to vas nič ne stane, gostje pa bodo prijetno presenečeni in

lepše jim bo v sobi. In na šopek cvetlic tudi pri odhodu ne pozabite. Vaša hčerka, vaš sin, vi sami — dajte gostom šopek v slovo! To napravlja lep vtis; gostje bodo z veseljem mislili na vas in, če ste se tudi sicer potrudili, da ste storili, kar ste mogli, vas drugo leto spet obiščejo ali sami ali njihovi znanci po njihovem priporočilu.

Na razstavi slovenskih vezenin na pomladanskem velesejmu od 3. do 12. junija bodo zastopani vsi slovanski narodi s svojimi značilnostmi kljub vsem težavam in oviram, ki jih dela težki čas prirediteljicam, Splošnemu ženskemu društvu in Zvezi gospodinj v Ljubljani. Poleg Slovenk, Hrvatice, Srbkinj, Bolgark bo pokazala Čehinja, Slovakinja, lužiška Srbkinja svoje bogastvo duha in srca, svojo vero in moč, pokazala bo Poljakinja in Rusinja, da prepleta bogastvo barv in idej vse Slovane. To bo neizčrpen vir novih idej za opremo naših domov in naših oblačil. Naj ne bo v nas tuje navlake, ne v naši miselnosti, ne v naši zunanosti.

Važno sporočilo:

tako hitro nastala poletna vročina! Različno angleško platno v lepih vzorcih, ki se ne mečka, je že pripravljeno, ker je najprej jetnejše za tople dneve. Za prav hudo vročino pa si izberite naš lahke svile v krasnih barvah in desimih. —

S pozdravom in priporočilom
Sarivan

FAB. SOUVAN
MANUFATURA
LJUBLJANA

Svila — platno za poletje:

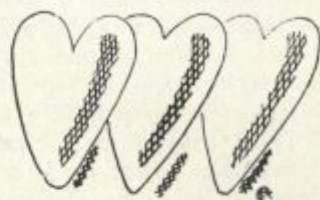
MANUFATURA F. Ks.

Sarivan
LJUBLJANA, MESTNI TRG 24.

Ana Marija Tilschová: (Pismo.)

Čarobni SVET

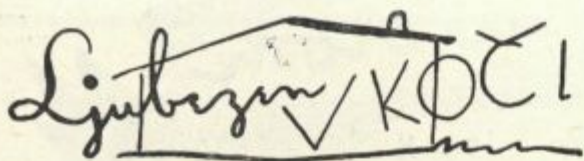
Zakaj vedno samo sprašujete, ali je to pri meni — ljubezen? Ne sprašujte več, kaj je to... Včasih se mi zdi, da imam v glavi čuden klobčič divjih fantazij. Hodite vštric mene, govorite z menoj, z drugim, z drugo, in sploh se v meni nič ne zgane — sem samo kos najbolj vnemarnega kamena. Zasmejete se — vaš smeh se mi zdi surov, rečete besedo — beseda zveni navadno, ampak nenavadno me pogledate. Pogledate! Čutim toploto v žilah, vročico v možganih in hrepenenje v srcu, da si mislim: moram vas prijeti za roko, hitro prestreči ljubezen in svojo srečo, preden mi uide. Tako hrepenim po tem, da se mi zdi, kakor da se mi bo pretrgalo srce, toda roka tega ne stori, ne zgane se. Zakaj? Tega ne vem.

Ponavljate, kako me imate radi, pripovedujete to z očmi, usti, glasom in tudi molkom, ampak meni se zdi vse to še premalo, še zmeraj ne dovolj. Ta beseda «ne dovolj» me straši, v duši ponižuje in globoko žali, da si brž mislim, da me morda ljubite zaradi mojih oči ali črnih las in zaradi mojega smeha, ne pa tako, kakor bi me morali ljubiti — vso z vsemi hibami. Ne dovolj! Ne dovolj! si mislim in sklenem iz jeze: Nikdar ne bom zanj več zganila s prstom, pokažem mu hrbet! In v takem trenutku sem vsega zmožna. Kar je danes, ne bo jutri! Jutri vam bo že druga všeč — in gotovo veliko bolj ko jaz! Povejte, povejte mi odkrito — ali ljubezen takole preišlja?

Hipoma si predstavljam, kako nekje iz mraka gledate name poslušno, vdano, mehko, a hkrati poželjivo — in zdajci kakor da nenadno vzcvete pred menoj velik čaroben vrt. Cveto in dišijo na njem temnordeče vrtnice, debele breskve vise na vejah, sonce žge in razpaljeni obraz poljublja prijetna sapica... Mislim in mislim... Ulica je prazna in temna, samo beračica sedi za oglom in midva greva tik sebe v noč, trepetava od sreče, nič ne govoriva, le zdaj pa zdaj se ujamejo najini pogledi in se spet razidejo. Ah! Tu stojim sama na mostu, spodaj teče črna, grozna voda, veter mi razmršuje lase, padajo drobne snežinke, jaz pa stojim čisto sama in hočem, da bi tudi vas dražile snežinke, da bi tudi vi prav v tem trenutku, ko se obrnem, ko zahrepenim po vas z vsem srcem — stali za menoj. Ah! Gledališče igra, pevka poje tako sladko, da zaprem oči in ne slišim nič drugega ko njen mehki, baržunasti alt. Pevka dopoje, moje oči se srečajo z vašimi, roke se sprimejo, stisnejo v edinem trenutku, ko sva eden in ne dva. Ali že verjamete, da je moj vrt čaroben? Ali verjamete, da ne stopi na moj vrt nihče, kogar ne bom sama za roko privedla z očmi, prevezanimi z belim trakom velike, čiste ljubezni? Toda ali boste to vi?

Kadar vidim svoj vrt, sem nekaj več ko druge — sem srečna in bogata in ponosna — toda nenadno zakrije sonce oblak, da vse ognjene barve pobledijo, se iztreznejo, osivijo in se vrt izpremeni v čisto navaden vrt, ki je vrtnar na njem naredil navadne grede. Za seboj slišim glas svoje dobre znanke, ki šepeta: «Saj to je samo slučaj, da ima ravno tebe rad!» Tega stavka mi ni mogoče ovreči, ni mogoče — strašni stavek podira ne samo vašo, ampak vobče vsako ljubezen! Če bi ne poznali mene, bi ljubili prav tako drugo žensko. Samo — slučaj! Slučaj! Le kakšno zlo se skriva v meni? Hrepenim po tem, da bi ta, ki je okusil moje poljube, ne mogel več ljubiti druge! Hrepenim po tem, da bi ta, ki ga jaz ljubim, imel edino mene rad, da bi bile vse druge ženske zanj — brez spola. Hočem nekaj strašnega, blaznega, nekaj nedoumnega — edino in kraljevsko ljubezen. Zdaj, ko ne spite, ko se tresete v moji nenavzočnosti, da razen mene nimate druge misli — toda, kako mi dokažete, da bo to, kar je danes, tudi jutri še? Ali more to sploh kdo dokazati? Sicer pa... — ali cvete moj čarobni vrt res na zemlji? Ali ni samo odsvit drugega, večnega vrta med zemljo in nebom, kamor ne stopi človeška noga in kateri vendar kaže izvoljencem v sanjah svoje strastne cvetlice z rdečimi in modrimi popki?

Čisto sem se vam spovedala, razodela sem vam svoj hlad, svojo nevero in svoje hrepenenje, vso iskrenost srca, in zdaj povejte odkrito vi — ali je to pri meni ljubezen? Jaz — jaz tega ne vem.

Prevedel France Bevk.

(Nadaljevanje.)

Slednjič sta odšla v hišo. Lina ga je držala za roko in šla za njim kakor človek, ki nima več lastne volje. Glavo je povešala, obraz ji je bil objokan. Starši so se spogledali, oče je zmajal z glavo. Nato so sedli k mizi. Tu je bilo vsega, kar se dobi dobrega in lepega: pogače, mlinci, kolači; gospodinja je prodala jagnje, da je lahko vse to nakupila. Gospodična je poizkusila, da bi nekaj pojedla, toda kmalu je morala spet vstati in iti ven. Jens zdaj ni prišel za njo, zato je sama tavalala po travniku, kakor da je na begu. Že od same misli na hišo, na izbo, na stara dva, na jed, je bila bolna. Proč mora, proč.

Prišla je v brezov gozdič, se zgrudila na mehki mah, si zagrebla obraz v dlani in jokala, jokala. Slednjič je legla vznak, in bilo ji je v odpočitek, ko je gledala na modro, blesteče jesensko nebo. Kje je? Razen Jensa ni poznala nobenega človeka v tem tujem kraju; kam naj se torej obrne, preden pride pomoč? Pomoč... Odkod?

Vstala je in šla na slepo srečo skozi gozd. Začelo se je mračiti, srečavala je ljudi, ki so jo začudeno gledali, ker je bila tako lepo oblečena in brez rute na glavi.

Slednjič se je stemnilo in ji je postalo jasno, da je nebo tudi tu prav tako zvezdnato kakor na Švedskem.

Prišla je k jezeru in sedla na kamen ob bregu. Videla je luči, ki so gorele vseokrog po kmetijah, ob peščenem obrežju so šumeli valovi prav kakor ob bregovih v Stockholmu.

Teh ne bo več videla, tu pa ne more ostati. In tudi oditi ne more. Zanja ni druge poti, kakor da gre v vodo, izgine; tako bo po sramoti in razočaranju.

In Jens? Morda hodi zdaj s svetilko okrog in jo išče — in kako mu bo neki, če jo nekega dne najde v morju? Ali ga bodo tirali pred sodnijo in ga kaznovali?

Čez nekaj časa je vstala in poizkusila najti nazaj h koči in k Jenu.

Medtem sta bila Jens in oče že na poti in sta jo iskala. Toda ker sta se sramovala, nista prosila sosedov za pomoč in nista vzela svetilke s seboj. Ko se je daniilo, je prišla gospodična sama do kočice, medtem ko sta bila moža še vedno z doma, in stara mati jo je odvedla v izbo, v posteljo, kjer se je slednjič zvila pod odeje in zaspala.

Ko je pozneje ob belem dnevu odprla oči, je bila izba polna svetlobe, in Lina je ostala v postelji, opazovala vse okoli sebe in mislila, kako ganljiva je ta revščina. In vendar si sonce ni domišljalo, da je preimenitno in bi ne sijalo na to siročino z vso svojo dobrotljivo močjo. Kmalu je prišla stara žena, ki je imela mokre, gladko počesane lase in je bila kar se da čedna in lepa, in ji je prinesla kave. Ubožica, ona je pač vse razumela, njene oči so prosile odpuščanja zaradi revnih razmer, v katerih so živeli. Olina se je nasmehnila in, ko je starka odložila desko, jo je objela.

«Kje je Jens?»

Moža sta se kmalu vrnila, Jens je stopil v izbo. Ni je zmerjal, le gledal jo je ves zavzet. Sramovala se je in mu je podajala roke, da bi s tem zopet vse popravila.

»Jens, pridi sem!«

Pozneje je sedla in napisala očetu pismo, prvo po begu. Opisovala mu je, kakšno veliko posestvo ima Jens, da se imenuje Reins Kloster, in da se ji bo gotovo dobro godilo. Naj ji torej pošlje potrebne papirje, da bodo obhajali ženitovanje, zakaj domov se nikoli več ne bo vrnila.

In nato je začela svoje življenje na Ravliji. Saj bo to trajalo le malo časa in nekaj mora pač početi. Poizkusila je pomagati svoji tašči, toda žetnarji so bili težki in lonci raskavi, tla niso bila ravna, tako da se je vedno spotikala, in strop v kuhinji je bil tako nizek, da je zmeraj zadela z glavo obenj in je bila vsa omotična. Roke so ji sčasoma začele smrdeti, obleka se ji je raztrgala in zamazala, in vedno je bila trudna, ker je tako malo jedla in spala, zato pa je veliko jokala.

Nastopilo je nekaj sončnih jesenskih dni, in takrat sta stara dva gledala, kako je njuna bodoča snaha razpela kos platna na lesen okvir in ga postavila na tri dolge noge zunaj na travniku ter začela nanj mazati barve. Sicer pa je bila tam okrog res taka pokrajina, da je lahko zamikala učenko umetnostne akademije. Kakšen razgled! Pred njo je ležala bujna dolina s kmetijami na zelenih poljih okoli blestečega jezera, daleč tam zunaj je bilo videti fjord pod nizkim rjavomodrikastim hribom, ki je segal daleč v deželo in se je polagoma izgubljal v gozdnate griče in dolinice, v rumena bukova pobočja in obširne krvavordeče gozdove. V jasni svetlobi jezera so bile barve tako sveže, modra je kar pela, zelena je bila bolj polna ko kjerkoli drugje na svetu. To je bila pokrajina, v kateri so travniki in rdeče hiše sijale kakor poslаницa prazniške človeške dobrosrčnosti med gozdovi in jezerom.

To je bila tolažba in to je bilo pozabljenje. Toliko časa, dokler ni ustavila čopič in začela misliti na to, da bo opoldne jedla slanike in gledala roke obeh starih, kako posegajo v skledo.

Začela je temeljito čistiti izbo in je poizkusila pregnati stari, vkoreninjeni smrad iz nje. Stene izbe je prevlekla s časopisnim papirjem, Jens je moral pritrditi tečaja na okna. Toda oljnata slika ni bila končana.

Jens je bil ves vzhičen zaradi tega, ker se je Olina očividno odločila, da bo tu ostala. Ni ga veselilo iti v Ameriko. In odkar je bil pogorel pri naredniškem izpitu pri gardi, mu je bilo mesto in mestno življenje pravi gnus. Zdej se je sramoval, da je v svoji mladosti gledal zviška na svojega očeta, na mater in na dom. To je bilo neumno in nesmiselno. Zdej je hotel zopet vse popraviti. Toda svojih mladostnih sanj ni zatajil, Ravlija se mora razviti v veliko domačijo, on sam mora postati župan, po možnosti blagajnik v hranilnici, dà, morda celo rihtar. Le počakajte!

Mati ga je vprašala nekega večera: «Olina je gotovo strašno bogata?»

«Ne.»

Starka je debelo pogledala in si nehote obrisala roke v predpasnik.

«Ampak za božjo voljo — kaj pa potem hočeš s tako žensko? Saj nima niti zdravja niti priročnosti za bajtarico.»

Jens se je razhudil, in tedaj je mati slišala, naj se odvadi usekavanja z roko, kadar pripravlja kosilo. In tudi oče je slišal, da se mu ni treba tako glasno odhrkavati, kadar sedijo pri mizi. Stara dva si nista upala niti črhniti, spogledala sta se, vzdihnili in se potulila v svoji lastni hiši.

Razen krave so imeli majhnega, rdeče pikastega telička, s katerim se je Lina dodobra sprijaznila. Kadarkoli se je zvečer vrnila v svoj mali stan, se je opogumila in stopila v temni brlog, ki so ga imenovali hlev, da je nekoliko pobožala žival. Teliček ji je polagoma vtil občutek domačnosti. Poleg tega je bil tu še majhen prašiček, ki je kruleč skakal okrog in ni imel pojma, ali je ubog ali bogat, ampak se je samo veselil življenja in povsod pridno ril in vrtal s svojim rilčkom. Lina je včasih dolgo sedela pri njem in ga praskala po lakotnicah, tako da je legel na hrbet, se iztegnil in cvilil od golega prijateljstva in zadovoljstva.

Jens je začel trebiti nov svet, in kadar Lina ni mogla zdržati v hiši, je šla k njemu in mu rekla, naj gresta na izprehod. Nato pa je slišala, da se delovni ljudje ne sprehajajo sredi dneva v svojo zabavo. Jens je delal z lopato in železnim drogom, veliki kamni so morali iz zemlje. Kako težko je moral delati ta revež! Če je bil kamen posebno velik, mu je hotela pomagati. Smejal se ji je in jo prosil, naj pusti, ona pa ni odnehala. Kako krepko so poprijele njene majhne, nežne roke! To je bilo nekaj drugega kakor mazati barve na platno. Ko je bil kamen vzdignjen iz zemlje, sta stala nekaj trenutkov brez sape, se smehljala in se spogledovala.

«Ali vidiš tisti nasip iz kamenja?» jo je vprašal. In ga ni bilo težko videti, saj je bil to pravcat zid, ki je v štirikotu objemal ves kos zemlje. Bilo je več tisoč težkih skal, ki so ležale druga zraven druge.

«Vse tisto kamenje je oče izruval, ko je trebil tisti del sveta.»

Ali je bilo to mogoče? Debelo je pogledala; zdaj je razumela, kaj to pomeni. In stari, krivonogi mož, ki je tako ostudno jedel, je bil zdaj ves drug v njenih očeh.

Kadar se je po takih naporih vrnila domov, je bila lačna. Jed ji je bolj teknila ko prej.

Slednjič je prejela pismo, ki ga je sama zase brala. Tisti večer je precej jokala, a vendar je prejela nove papirje. Dospelo je tudi nekaj velikih kovčegov z obleko, lepoticjem in knjigami. Toda ko je hotela obesiti obleko, zanjo ni našla prostora v hiši. Pustiti jo je morala v kovčegih, dokler ne sezidajo novega doma.

In nekega dne so na Ravliji praznovali skromno ženitovanje.

*

Olina je bila poročena. In pogosto je morala iti okrog poslopj in se dobesedno uščipniti v roko. To je Reins Kloster, v katerem zdaj živi kakor grajska gospa? Tu je — tu?

Toda odkar je bila za snaho v hiši, sta stara dva polagoma dobila večjo besedo. Oče je rekel kar naravnost, da ga bo začelo trgati, če bo tako pogosto odpirala okna, in mati je menila, da je na Ravliji še dosti drugega bolj potrebnega dela kakor tisto večno čiščenje in pospravljanje. Jens je živel med ognjem in vodo. Obe stranki sta tožili pri njem. Če je bil ves dan na delu, mu je prišla Lina zvečer že naproti, ko se je vračal, in ni slišal drugega ko vzdihovanje in tožbe.

«Ali bova kmalu odpotovala, Jens?»

«Najprej moram na lov na Lofote», je rekel. «Če naj si sezidamo hišo, si moram prej prislužiti denarja.»

«Ali me boš zapustil, Jens? Ali naj ostanem sama s starima, ko ne poznam niti enega človeka v okolici?»

Dà, s tem se morajo pač sprijazniti vse žene, sicer pa bo ostal le tri mesece zdoma. To vendar ni tako dolgo.

Ni tako dolgo? Zanja je bila to cela večnost. Opirjela se je obupnega domisleka, da pojde z njim; ko je napočil dan odhoda, so jo morali s silo tirati od čolna. Ko je Jens jadral iz fjorda, jo je še vedno videl stati na bregu, medtem ko so bile druge žene že odšle domov. Slednjič jo je videl le še kakor temno piko, a še zmeraj je stala na mestu in strmela za izginjajočo barko.

Prišla je zima. Sivi dnevi so se vlekli kakor v neskončnost. Mala kočna na Ravliji je bila kakor pokopana pod snegom. Dan je bil le dve uri dolg, sicer pa je bila neskončna noč.

Učila se je presti in tkati. Zelo poredko je privlekla tudi kako knjigo iz svojih kovčegov, toda če je nekaj časa listala po nji, že ni več vedela, kaj je brala. Ni več mogla zbrati svojih misli. Kadar se je mati počutila slabo, je morala namesto nje stopiti v hlev, pomolsti kravo in ji dati klaje. Nekega dne pa je obležal tudi oče, in kdo naj zdaj skrbi za kurjavo? Ni ji ostalo nič drugega, kakor s krepelcem na vrvi in s krplji na nogah gaziti sneg in iti v gozd. In ko se je vrnila, izčrpana in premražena, je imela le nekaj vej v butari. Potem je presedela vso noč za mizo in pisala Jensu dolga pisma.

Ob istem času so njene prijateljice v Stockholmu obiskovale plesišča.

Prvi sončni dan proti koncu zime prinese vsakemu kako radost, in ko so njegovi žarki napolnili kočno na Ravliji, je Lina sedla in predla; pogledala je skozi okno in nenadoma začela peti; Jens se bo naposled vrnil...

In ko so nekega nedeljskega jutra prišle ladjice z Lofotov in priplule skozi sončni modri fjord in so ljudje pritekli od vseh strani in stali na bregu, ki je kakor jezik molel v vodo, ter jim mahali, Line ni bilo med njimi, zakaj ona je vsak čas pričakovala otroka.

Stala je pri oknu in videla Jensa, ki je prihajal v težkih, visokih škornjih, ves bradat in ožgan od vetra. Morala mu je iti naproti. Objela sta se. Ljudje so stali v bližini in so ju debelo gledali, kaj takega niso bili navajeni.

Toda Jens je bil slabe volje. Ribji lov se jim ni posrečil in tisto leto ni bilo niti govora o tem, da bi sezidali novo hišo.

«Jens, ljubček, da imam le tebe!»

Storila je vse, kar je le mogla. Poslala je v mesto svoje kovčege z oblekami, knjigami in lepoticjem in vse prodala. Vse skupaj je zneslo pol stotaka, in ko ga je vsa srečna izročila Jensu, je ta vzdihnil in rekel, da ga ne more porabiti za nakup stavbnega lesa, ker mora plačati dolgove. Poleg tega se mora opremiti za poletni lov.

«Jens, saj me ne boš spet zapustil?»

Poizkusil se ji je nasmehnuti, a je samo vzdihnil. Kar postaral se je zaradi naporov tiste zime, ki mu ni dala drugega za plačilo kakor zgubo. Zdelo se mu je, da mu morje nekaj dolguje in bi ne imel miru, dokler zopet ne preizkusi svoje sreče.

Odjadral je kmalu potem, ko se je rodil otrok.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Draga Hudalesova:

Mecesen IN SKALA

ej, Martin, slišiš hej!»

Spodnji Logar je moral pošteno napeti prsa, če je hotel, da ga je njegov sosed zgornji Logar razumel.

«Hej, Martin, v dolino grem!»

Takrat je Martin Logar, ki je stal vitek in močan ko mecesen pred svojo hišo, zamahnil s klobukom, kar je pomenilo, da ga je razumel. Nato je zginil za vežna vrata in, ko se je spet prikazal, jo je ubral kar čez travnike

k Juriju Logarju.

«Tobaka mi boš prinesel, sosed», je zakričal že od daleč. «Po drugo bom že sam stopil prihodnji teden.»

Tudi ko sta bila že skupaj, sta še vedno vpila, navajena pogovarjati se z brega v globel.

«Torej tobaka bi rad in nič drugega?»

«Nič. Le če bi dobil kje žensko, takšno, kakršna je tvoja Marjanca, kar pripelji jo!»

Takrat se je pokazala na pragu Marjanca, Jurijeva žena, in iz Martinovih temnih, prebranih oči je planil žareč sijaj.

«Vse v hiši in okrog nje vpije po gospodinjji», je rekel in ni odtrgal pogleda z mlade žene na pragu. «Saj sam vidiš!»

«Vidim», se je utrgalo Juriju Logarju iz ust. «Dobro vidim.»

Obrnil se je in jezno premeril ženo.

«Kaj res ne veš kaj početi, da stojiš tu na pragu in — —

— — in zijaš v tega tepca», je hotel reči, pa se je o pravem času premislil, zakaj dolgi Martin je imel železne roke. Jurij je že nekoč poizkusil njihovo moč, zato je rajši požrl slino in jo molče dolgih in enakomernih korakov mahnil v dolino.

Kakor bi Marjanca slutila, da se je nekaj zgodilo med njima, se je plaho umaknila s praga v vežo. Od tam je videla Martina Logarja, ki je še zmeraj z zasmehljivim izrazom v očeh strmela za njenim možem. Nato je zamahnil z roko in se naglih korakov nameril k njej v hišo.

«No, ali ti bo kaj dolčas po možu, Marjanca?» jo je nagovoril in položil svojo vročo roko na njeno, ki je bila hladna kakor led. Hotela se mu je umakniti, pa jo je krepko zgrabil za komolec.

«Kako si smešna! Saj te ne bom pojedel!»

Pri teh besedah se je zbudil v njej spomin na tisti večer pred dvema mesecema ob potoku v Hudem grabnu. Takrat se ji je prvič približal. In bilo je tudi prvič, da je nekaj doživela, odkar je prišla iz doline v lepe, a tako strašno samotne hribe.

«Lepa si ko ajdov cvet», ji je rekel takrat, medtem ko ji njen mož ni nikdar govoril takih besed. Bil je pač hribovec, trd ko skala, ki ga nič ne gane, nič ne omaja. Martin pa je bil bolj podoben mecesnu vrh hriba, ki v vetru sladko šepetaje in se zaveda svoje moči in lepote.

«Kako si smešna, Marjanca, saj te ne bom pojedel!»

Zdaj se mu ni več umaknila.

«Poglej!» je rekel šepetaje. «Tako sama si vedno, tako zapuščena. Tvoj stari rije po zemlji ali pa tiči v gozdu in

se niti ne zmeni zate. Dela in dela in še tebe priganja, kakor da bi nas ustvaril Bog za samo trpljenje!»

Da, to so bile misli, ki so kakor črv glodale v njej že ves čas, odkar je bila Jurijeva žena.

«Če bi bila moja žena, Marjanca, midva bi drugače živela!»

Njegov glas je bil sladek ko med in opojen kakor duh novega sena. Bala se mu je pogledati v oči, zato je tiho rekla:

«Pojdi, Martin! Le pomisli, če bi se Jurij vrnil!»

«Ah, kaj!»

«Nič ne misliš, kaj počenjaš!» ji je privrelo iz ust, ko jo je hotel objeti.

«Ne», ji je odgovoril kar tako. «Kaj bi mislil! Rad te imam! Če nisi slepa, si lahko že opazila!»

«Nič nisem opazila! In tudi nočem opaziti, nočem!»

Zakrila si je obraz z rokami. Martin se je moral prav zares od srca smejati, ko jo je gledal, kako otroško je tiščala prste na oči.

«Nočem te videti, Martin, nočem!»

«Jaz pa hočem!» je vzkliknil. «Hočem!»

Lahko bi se branila, če bi bila hotela, a je pustila, da se je oklenil s svojimi jeklenimi rokami. Tega ni storil njen mož nikoli. Bil je hladen in kakor skala mrtev in pust. Martin pa je bil mecesen, ki ga rahli gorski vetrič uči božanja in sladkega šepetanja, a se tudi ne boji burje in nevihte.

Ko je bila potem spet sama, se ji je nenadoma zazdelo, da ni potok v Hudem grabnu šumel več tako kakor včasih. Nekaj divjega in grozečega je bilo v njegovem klopotanju čez skale. Ali se je morda bližala huda ura? Pogledala je v dolino. Tam je ležala rahla meglica kakor vselej, če je bila suša. Tudi na nebu ni bilo niti oblčka. In čim bolj je poslušala kipeče in besneče šumenje vode, tem bolj tesno ji je postajalo pri srcu.

Čeprav jo je čakalo še vse polno dela, je še vedno sedela na stari skrinji v kotu temne izbe. Še zmeraj je čutila vroči Martinov šepet in slišala njegovo sladko prigovarjanje.

«Nič ne maraj, Marjanca! Vse bo še dobro in prav. Le pomisli, koliko nesreč se zgodi pri nas v hribih! Kaj misliš, da je res tako nemogoče, da bi se podrla nanj katera izmed smrek, ko bova poleteli sekala les v gozdu za vašo planino? In potem boš moja za zmerom, s. no moja, le pomisli!»

Marjanca je molče in polna groze strmela v njegove oči, ki so žarele ko oglje.

«Vse se lahko primeri, vse!»

Hotela se mu je izviti, a se je še tesneje oklenil.

«Marjanca, srečna boš bolj, kakor si zdaj!»

Da bi bila srečna?

Kolikokrat je hrepenela po sreči, koliko nedeljskih popoldnevov je presanjala o njej, medtem ko je njen Jurij molče kakor skala sedel na pragu ali pa spal v senci. Marjanca ni imela nikogar, ki bi mu lahko potožila, ki bi se pogovorila z njim. Gore za njuno hišo so nemo strmele nanjo, globoko in daleč pod njo je molčala dolina. Le potok v Hudem grabnu je šumel zmerom enako, zmerom enako.

Pomlad
v gorah

«Srečna boš, kakor nobena druga! Preselila se boš iz globeli k meni na hrib. Ves svet bo pred teboj!»

Z zaprtimi očmi je poslušala njegovo vroče prigovarjanje in niti ganila se ni, ko je rekel:

«V gozdu za planino so same stare, mogočne smreke, in je tam strm in skalnat kakor nikjer. Nihče ne bo dvomil, da se mu je zgodila nesreča.»

Šele ko je spet sama sedela na stari skrinji v temnem kotu, je spoznala grozni pomen njegovih besed.

«Da bi se le vrnil Jurij, potem bo spet vse dobro,» je želela njena pamet, njeno srce pa je želelo drugače.

To, kar je doživela, je bilo vendarle več kakor izprememba. Bila je pijana pesem vročega poletja, divja, strašna in nespametna.

Ko se je pozneje lotila dela, se ji je zdelo, da samo sanja in da se bo vsak hip prebudila. In spet bo šumel potok v Hudem grabnu kakor zmerom in nič več tako divje, tako grozeče. Spet bo postopal zgornji Logar okrog svoje hiše. Z rokami si bo senčil oči, da bi jo videl, ona pa ga ne bo pogledala. Nič drugega ne bo med njima kakor tistih nekaj besed pred dvema mesecema, ko je prala ob potoku. Vse bo, kakor je bilo včasih, mirno in dobro, polno hrepenenja po lepem, zadovoljnem in srečnem življenju. Avgusta bo šel Jurij brez skrbi z Martinom sekati smreke v gozd za planino. Prav nič se mu ne bo zgodilo.

Da, ko bi bile samo sanje! Toda bila je resnica, lepa in strašna, vse hkrati.

Delo ji ni šlo od rok, kar naprej je zasanjano posedala zdaj v tem, zdaj onem kotu.

Šele ko se je proti večeru vrnil Jurij domov, je oživela, le da se ji je čudno zdelo, zakaj je prišel po daljši poti mimo zgornjega logarja.

«Dekleta sem pripeljal Zgornjemu», je povedal smeje, «saj mi je naročil, naj mu pripeljem ženo!»

Smejal se je tako prešerno in razposajeno, da je Marjanca kar ostrmela.

«Ženo?»

«No, seveda! Rekel sem ji pač, da potrebuje zgornji Logar deklo. Boš videla, preden bo minil mesec, bo naročil oklice pri Sv. Roku. Ugnal sem ga kakor še nikoli!»

Marjanca je morala sesti. Šele po dolgem času je lahko izpregovorila:

«Kje si jo iztaknil, Jurij?»

«Požarjeva je iz Dolgih njiv. Njena mati mi je zadnjič tožila, da bi dekleta šlo rado služiti, pa sem se spomnil na Martina, ko sem šel danes tam mimo.»

«Kaj je rekel, ko si jo pripeljal?»

Jurija je znova zagrabil smeh.

«Najprej je strmel, kakor bi ga s kolom po glavi, potem pa, ko si je dokleta bolj ogledal, se mu je obraz kar razširil od zadovoljstva.»

Premeril je od strani svojo ženo in dodal:

«Upam, da zdaj ne bo več tako pogosto zijal dol k nama.»

Marjanca so njegove besede pogrele, vendar tega ni pokazala. Nedolžno veselo je rekla:

«No, pa si bom morala res ogledati to Požarjevo lepoto.»

Tri dni se je potem, kadar je Jurij ni videl, zaman ozirala k zgornjemu logarju. Nikdar si ni z roko zasenčil oči, da bi jo videl. Še zmenil se ni zanjo!

Četrty dan pa ni strpela več.

«Soli mi je zmanjkalo», je rekla možu, «k zgornjim bom stopila ponjo.»

«Kar pojdi, kar» se je namuznil Jurij in se umaknil v hlev, od koder jo je izza špranje v leseni steni opazoval, dokler se ni vrnila z dolgim, kislim obrazom.

«No, ali si videla Požarjevo lepoto?» jo je vprašal.

«Ni takšne sile, ne!»

«Ampak Zgornjemu je le všeč, kaj?»

«Če le ni tebi bolj», mu je odgovorila strupeno in se jezna obrnila.

Pet minut pozneje je že Jurij Logar molče kakor vedno opravljal svoje delo. In ni minilo še pol ure, ko je Marjanca pristopila k njemu, ko je klepal koso, mu plaho položila roko okrog vratu in rekla:

«Kakor skala si, Jurij!»

«Kakor skala trden, Marjanca. Le zapomni si!»

In spet je šumel potok v Hudem grabnu kakor včasih, le da je odslej Marjanca rajši poslušala njegovo enakomerno pesem.

G R E H

lad človek je na lovu prvič ustrelil srno. Zadel jo je, obstrelil. Ranjena žival se je stresla in vzdrgetala od bolečine. Klecnila je na prednje noge in se bolno zagledala v moža, ki je stal ob drevesu. Z vsem naporom se je privlekla do njega. Srni so tekle solze iz lepih rjavih oči. Kako so prosile te oči! Z vsem trepetajočim, znojnim telesom je legla k njegovim okovanim čevljem in mu lizala roko. Težko in sunkoma je dihala umirajoča žival. Njen pogled je postal obupan in težak. Na tresoči dlani je ostala srnina solza.

Janko je bil nezakonski sin. Nihče ni razumel njegove matere, čemu je ostala sama, saj je bila lepa in ponosna. Lahko bi se bila poročila, a se je vsakemu snubcu le zamišljeno nasmehnila in odkimala. Potem je nenadno prišel Janko, in nihče ni izvedel imena njegovega očeta. Ljudje so mnogo govorili, dosti slabega in nič dobrega. Celo Janku so zamerili, majhnemu nedolžnemu angelčku v plepicah, če je jokal in je bil njegov močni zdravi jok slišati do ceste. Kako se dere nesnaga! so se jezile stranke v hiši, kakor da se drugi otroci nikdar ne jočejo. Z Lidijo niso dosti govorili. S to, ki se je spečala z kdo ve kom. Mogoče niti sama ne ve! Lidija je molčala. Živela je svoje življenje, veselila se je svojega otroka, trpela je svoje bolečine. Nihče ni prodril v skrivnost Jankovega rojstva. Bila je ponosna in, kadar je gledala svoje dete, je bila presrečna.

Ob njegovi posteljici se je vselej odpočila od življenja. Janko je znal tako lepo pogledati. Včasih je bil dober in nežen, nenadoma pa je v malem telesu izbruhnila čudna divjost, da se je Lidija prestrašila in si ni vedela pomagati. Prešlo bo, se je tolažila. Divjaški je in svojeglaven in hude jezice moj otrok! Ko je pritek iz šole, ji je vselej prinesel, ali rožo ali kostanjev cvet ali metulja, ki ga je za njo lovil po drevoredu in ujel. Nežno se je pritisnil k njej in jo božal po nosu, nenadno pa je poskočil, vrgel knjige visoko proti stropu, da so se listi usuli po tleh, in stekel na vrt. Karala ga je in hitro se je skesal, če ga je kaznovala, je postal zakrknjen in sovražen.

Obiskoval je peti razred. Nekoč se je vrnil domov, čudno jo je pogledal in odšel brez pozdrava v sobo. Lidija se je stresla. Vsako opoldne ga je težko čakala, ljubila je ta mali nasmejani sveži obraz, ljubila je otroka brezmejno. Živela je samo v njem in samo zanj. Delala je, varčevala, vse zanj. Komaj se je premagovala, da ni ljubkovala tega dolgega fantka kakor malo dete v zibki. Če se je vrnil zamišljen ali potr iz šole, je sedela pri njem in ga gledala z bojznijo. Ali ni morda bolan?

Šla je za njim v sobo in ga poklicala pri vratih. Nič. Pogledala je in opazila fanta ob oknu zavese. Obrnjen je bil v zid in tiščal obraz v gube zavese. «Kaj se je zgodilo, Janko?» je prestrašeno vprašala in se nagnila k njemu. Sunkoma se je obrnil in se s sovražnim izrazom zagledal v njo. Spodnja ustnica se mu je tresla in požiral je slino. Potem se je obrnil in glasno zaihtel. Lidija je pobledela in ga gledala, s sklenjenimi rokami je stala pred njim. Kaj je otroku? — «Janko!»

«Rekli so mi, jaz sem — rekli so» je skoraj kričal v zid in se z obema komolcema uprl, da je odrinil njeno telo proč od sebe, «da še poštenega očeta nimam, da sem garjeva ovca, malopridnež. Smejali so se, ker sem neza-

konski. Zakaj sem nezakonski? Lahko se norčujejo. Jaz vem zdaj. Vem vse.» Prenehal je jokati in jo je zaničljivo gledal.

«Janko, kaj govoriš?» je kriknila bolno, «Kaj veš ti, otrok! Molči, pri priči mi molči, saj ne razumeš tega, ne razumeš ne ti, ne razumejo ljudje. Oh, ljudje!» Krčevito je zagrebala prste v lica in čelo in se kot brezumna stresala in gugala. Padla je na tla in se v krčih zvijala, da je široko odpirala usta, kakor da se duši. Iz grla so se ji trgali kriki v presledkih kakor ranjeni živali. Kriki so prešli počasi v ječanje. Komaj slišno je izgovarjala samo eno besedo: Jan — ko!

Janko je bil trd od strahu. Pozabil je svojo nesrečo in se vrgel na kolena pred mamo. Z grozo je gledal njen trpeči obraz in vpil z njo, jokal in jo skušal vzdigniti. Ko je mirno obležala in samo globoko dihala, je legel k njej na tla in ji močil obraz s solzami. Mama, mama!

Popoldne sta sedela objeta na divanu, in mirno mu je pripovedovala skrivnost njegovega rojstva. Janko je poslušal. Resno je gledal kakor odrasel človek in včasih globoko vzdihnil. Povedala mu je, da je bila lepa in mlada, a da se ni upala poročiti, ker ni našla pravega resnično dobrega značaja. «Nisem zahtevala preveč», je govorila pred seboj, nisem izbirala in zametovala iz samoljubja in prevzetnosti. Janko, ti si še otrok in ne boš me še razumel. Mogoče, ko boš večji in boš spoznal življenje. Ko se dva človeka zvežeta za vselej... V zakonu je treba toliko trpeti in potrpeti, a jaz nisem našla plemenitosti srca nikjer... in ker sem spoznala, da bi zavrgla svoje življenje, če bi se z njim poročila in bi ti moral živeti v pekl — — — ne, nisem mogla tega, nisem si upala. Toda tebe sem si želela, Janko, otrok moj. Strašno sem si želela otroka. Samo za svojega otroka sem hotela živeti in samo njemu posvečati svojo ljubezen. Vedela sem, da me bodo ljudje obsojali, ali jaz sem toliko hrepenela po takem malem živem bitju, ki bi ga smela imenovati moje, moje! Sin ali hčerka! Želela sem biti mati! — Postati žena možu, ki ga ne bom mogla ljubiti in spoštovati, tega sem se bala. Postati nezakonska mati se nisem plašila. Saj si bil že prej tako zelo moj, še preden si se rodil. Ko pa sem te držala, svoje dete, v rokah, je dobilo moje življenje pravi smisel in cilj.»

Lidija je govorila polglasno pred seboj, božala je Janka po licu in laseh. Njen obraz je bil blede in zasanjan. Janko je sedel nepremično in zrl v mamo. Čutil je, da se godi z njim nekaj prav posebnega, velikega. Skušal je razumeti, kar je govorila mama. Razumel je le to, da ga ima mama zelo rada in da je mnogo trpela. Če se je spomnil dogodka opoldne, je zaprl oči in pogledal proč. Kako jo ima rad!

Zvečer je šla k njegovi postelji in gledala speči obraz. «Odpusti, otrok moj! Takrat sem mislila preveč na sebe. Nikdar nisem pomislila, da boš moral tudi ti trpeti zaradi mene. Zazdelo se mi je, da sem junaška, zasmehovanja in skritih pogledov se nisem bala. Nate pa sem pozabila, fantek moj! Sebična sem bila v svojem hrepenenju. Tudi tebi, revček moj, niso prizanesli. Zakaj mučijo mojega otroka?» Bolelo jo je v prsih, čudna, grabeča bolečina ji je padla v srce.

Janko je dokončal šole. Izgubil je prvo službo in se pehal za drugo nameščenje. Nikjer ni imel zaslombe. Bil je razumen, bister fant, toda življenje je včasih težko. Bil je eden izmed tistih, ki neradi vpogibljejo tilnik. Bil je samozavesten, poln načrtov in volje, da bi ustvarjal. Boril se je, oba z materjo sta se borila in mučila za njegovo nameščenje. Hitro se ga je lotil obup in prav tako kmalu

je bil spet poln pričakovanja in upanja. Takrat je bil suhoparen in čudno trd z materjo, tako da jo je bolelo. Govoril je, da je v napoto njej in vsem ljudem.

Potem je opazila, da jo pogleduje zlovolljno, in če je srečala njegove oči, se je ozrl v stran. Popoldne pa je prišel ves žareč in vesel in se je zavrtil z njo po kuhinji, da je kričala in se mu izvijala. Tedaj je uganila njegovo srce. Fant je zaljubljen. Skušala je napeljati pogovor na to. Izvil se ji je, pograbil časopis in se zatopil v čitanje. Njegov obraz je postal zamišljen in žalosten. Ni ga več izpraševala. Tudi se ni upala veseliti, če se je vrnil kdaj srečno zasanjan in je žvižgal in pel v sobi. Sčasoma je postal razdražljiv in čemeran, lotevala se ga je nagla jeza. Že majhno vprašanje materino ga je razdražilo, da je skočil in molče odšel na vrt. Lidija ga je razumela in je trpela s svojim otrokom. Že je čutil odgovornost življenja. Delati je hotel, živeti, skrbeti, ljubiti. Življenje pa je bilo kakor zaprto pred njim, da ni mogel naprej. S svojim zdravim mladim telesom, z vsemi silami in z vso voljo je čepel v dve gube in stiskal zobe in pesti. V njem so divjali načrti, jez zaprek pa se je večal in kri je bila vroča od mladosti in ljubezni, sanje so bile velike, neutešene. Njegovo dekle je morda zelo lepo, kakor iskre govorijo njene zaljubljene oči in usta so vabljava in sladka. Če bi ta usta kdaj poljubljala drugega zato, ker je njen fant, njen otrok brez službe. Kako dolgo bo še hotela hoditi z njim? Ko je drugih dovolj! Kaj ji more nuditi? Lepe zaljubljene poglede, to je vse! In on trpi, peče ga vse to. Mati je natančno vedela, kaj se godi v njem. Videla je njegov besni obraz, kadar je sedel opoldne pri oknu in opazoval ljudi, ki so se vračali iz služb. Na stopnicah je bil še, mati je že uganila, kakšne volje bo stopil v kuhinjo. Z zaskrbljenim pogledom je visela na vsaki njegovi kretnji, vsak trzaj oči je prestregla in ga prenesla v svoje srce kot odjek sinove bolečine. Toda zažarela je od veselja, če je bil dober in nežen z njo. In ako je ni hotel videti in je želel biti sam s svojimi razdraženimi mislimi, se je vdala in molče umaknila v svojo kuhinjo.

Vrnila se je s trga domov in odložila košaro z zelenjavo. Janko je odšel zgoraj zjutraj z doma in je bil videti vesel. Zato je bila zadovoljna vse jutrnje ure tudi ona.

Stopila je v sobo, da bi pospravila. Ob oknu je slonel Janko in se naslanjal z vso težo telesa naprej. Obraz je tiščal v dlani in težko dihal. Lidija je obstala in strmela v fanta. «Janko?»

Vrgel se je kvišku. Ves obraz je imel objokan. «Kaj je?» je zavpil in ji za trenutek pogledal v obraz. Po licih so mu tekale solze. Lidija ni videla nikdar tako divjega izraza. «Jezus Marija, Janko, kaj je s teboj?» je vztrepetala.

Janko je stopil proti njej. Pesti je skrčil in jih stisnil k ustom, ves obraz mu je trzal. Govoriti ni mogel. Vrgel se je na stol in zagrebel roke v lase. Mati ga je gledala z vročimi, suhimi očmi in ga skušala pobožati. «Janko, moj Janko!»

«Pusti me! Pusti me pri miru! Vsi me pustite! — Ali veš, kako trpim?» Obrnil se je na stolu in se naslonil s hrbtom na mizo, da ji je zrl v obraz. Spet je videla tisti izraz. «Mar sem jaz kriv, da ne dobim službe? Ali se nisem pehal dan za dnem? Ali nimam tudi jaz pravice do sreče kakor vsak drug? Pa pride drugi in mi ukrade srečo, ker je slučajno pri kruhu in ker je dobro oblečen — Ti, ti, zakaj si me pripravila na svet, zakaj si mi dala življenje, te vprašam, da zdaj teptajo po meni? Ti si kriva...»

«Janko! Ne govori!»

«Pusti me, res je. Tisočkrat res! Uničila bi me bila, ko je bilo še čas.» Zgrabil je mater za tresočče roke in ji kričal v obraz: «Vprašam te, čemu si mi dala življenje? Zakaj

Hrepenenje.

si bila tako sebična takrat? Da zdaj ne morem živeti, da se te moram držati za krilo in biti od tebe odvisen za vsak dinar, za vsako cigareto! In drug mi odpelje dekle, ker sem nepridiprav, ker lenarim, čakam boljših časov.» —

Lidija je gledala sina le skozi mrak. Plaz njegovih očitaj se je kakor kamenje usipal na njo, in bolečina v prsih je naraščala. Videla je njegovo pest prav blizu oči, videla je še, kako se je tolkel po glavi in se sesedel na stol. Kakor svinec težke so ji postale žile v telesu. Udarci njegovih besed je niso več boleli. Tudi ni imela moči, da se brani. Skozi trepalnice je videla njegov trpeči, objokani obraz. Videla je njegovo srce, kako divje trpi, kako kriči po sreči in pravici... Prav njegovo srce je čutila, kako besno utripa. Hotela je dvigniti roke in pogladiti tisto ubogo srce in tiste skrčene pesti. Roke niso ubogale. Samo poljubila bi ga rada. Vse tiste trde besede bi izmila iz spomina. Rada bi mu rekla nekaj neizrečno sladkega, dobrega, da bi se nasmehnil in bi pokazal bele zobe... Oh, njegove zobke in oči bi rada videla — tiste male ročice, ki znajo tako božati, tiste majhne ročice...

Na njegovi roki je ostal sled materine solze.

• V HIŠI STRAŠI •

Mestna strašila imajo svoj krajevni kolorit. Tu ne nastopajo gozdni možje, blodne vešče in čarovnice. Strahovi, ki zmagoslavno nastopajo po mestih, bi bili na kmetih klavrne in medle pojave. Zakaj mestna strašila so navezana na ozadje cerkve ali pa zapuščene palače, le v takšnem okolju nastopajo v lesku svoje učinkovitosti.

Redilna zemlja, ki so v njej strahovi najbolj uspevali, je bil človeški strah zaradi cerkvenega rop. Sramotenje križa ali pa hostija v blatu je vznemirila človeško vest, ki se je pomirila edinole, če je bil krivec, četudi šele po smrti, kaznovan. Pokora za greh in izpolnitev pravičnosti po smrti sta priljubljena snov za bajke o strahovih. Podoben vznemirjajoč motiv sta bila tudi umor in rop.

Samotna tišina starih cerkva, žalostne ruševine samostanov, prazna puščoba starih palač, skrivnostna zakotja, vse to so mojstrske režijske stvaritve, ki so se v njih izvrševala izdajstva, umori, bogoskrunstva, in vse to skupaj je priklicalo v življenje celo vrsto prikazni in nadzemskih pojav.

Novejši čas se pa strašilom kaj slabo godi. In to ni nič čudnega. Na krajih, kjer so nekdaj delovala, so zrastle moderna poslopja, v katerih polje živahno življenje. V starih palačah, kjer se je raznim vitezom brez glav imenitno godilo, so se pa največkrat nastanili razni uradi in namesto samotnih strahov kroži zdaj ondi na tisoče predlogov, osnutkov in odlokov, ki smotrno in stvarno urejajo človeško življenje.

In tako lahko rečemo, da je nova doba tudi v tej reči popolnoma zadovoljiva in da odhajajo stari, dobri strahovi v kraljestvo pozabljenja, od koder se nikoli več ne povrnejo.

Doorišče gostilne je imelo svoje strašilo v nesrečnem Turku, ki mu je bilo usojeno, da je blodil okoli z odsekano glavo svoje ljubice.

V starem samostanu je baje strašila nuna, ki jo je ubil rodni oče, da bi ji bil preprečil beg z ljubčkom, ki ni bil zadosti plemenite krvi.

Nora židovka, ki je baje strašila v bližini stare cerkve in se besno pognala proti vsakomur, ki se ji je približal.

Duh starega skopuĥa, ki Ťe baje strašil v starem parku, bi se gotovo začudil, ko bi zdaj videl kraj, kjer je nekoč deloval.

Pred daavnimi leti so se razprostirali na tem kraju travniki in gozdovi. Tu je bil baje zavrato umorjen neki ĉastnik, ki se je še dolgo potem vraĉal na kraj zloĉina.

Okoli te stare plemenitaške hiše sta se, kakor pripovedujejo, izprehajala ponoĉi španski vitez s svojo Ťeno, oba brez glave, vse dotlej, dokler ju ni rešil neki pek, eden izmed poznejših lastnikov te palaĉe.

Stara ulica, ki so v njej nekda j strašili zakleti meniĥi, povodne deklice in drugi strahovi.

Krog in krog je vrt v cvetju

Sedež na vrtu — noš zeleni dom

iz plinskih cevi ne spadajo na vrtec, ki ga krasijo kamenje. In priljubljene klopi iz naravne brezovine s svojimi krepelci in grčami na sedežu gotovo niso udobne, ne glede na to, da so brezove klopi — kakor vse iz naravnega lesa — primerne za parkom podobne nasade, ne pa za male vrtove.

Prvo načelo za naše vrtno mobilije je isto kakor za vse druge mobilije — namreč, da morajo biti

V velikem parku se izprehajalec lepo odpočije na okroglih klopih iz lesenih krepelc pod mogočnim, senčnatim drevesom. Za male vrtove so manj primerne in jemljejo tudi preveč prostora.

Tudi na še tako majhnem vrtu je dovolj prostora za klopico, kjer lahko preživljamo mirne popoldanske ure. Z divjo trto porasla hišna stena tvori zeleno in prijetno ozadje.

Tale klopica na kamenitem vrtu je vzoren zgled za sedežni prostor, ki se čisto harmonično sklada z okolico. Zaključuje kamenite stopnice in je sama del njih. Seveda tu ne sedimo v mrzlih, mokrih dneh; tudi sicer jemljemo iz previdnosti pisano vrtno blazino s seboj. Krepke barve se dobro podajajo svetli kameniti pokrajinci.

V marčevi številki smo govorili o tem, kako moremo svoj vrt lepo in mično urediti; v maju pa, kako si postavimo lastno hišico. Medtem se je letni čas pomaknil naprej, osnovna dela na vrtu smo dokončali. In zdaj smo se spomnili, da smo važno točko pozabili — nekaj, kar tudi spada k vrtu — namreč sebe same! Vse ima svoje mesto, drevje, grmičje, gredice, stezice — prav tako potrebujemo tudi mi stalen prostorček. Saj ne mislimo na vrtu samo delati, ampak hočemo na njem živeti in uživati košček narave.

«No, kak prostorček se bo že našel,» boste rekli, «in mobilije, te niso bog ve kako važne!»

Kako važne so vrtno mobilije, boste šele opazili, ko se boste po vrtu razgledali in videli, kako motijo grde mobilije in nerodno urejeni prostori, kjer hočete sedeti. Tu stoji kuhinjski stol pred vrati senčnice, tam sedi cela družina na težki železni klopi, ki se njene noge pod dvojno težo kar vdirajo. In ondi se trudi dobra stara sobna miza s preperelo polituro, da bi igrala vlogo vrtno mize. Železne klopi z nogami

Goste, obrezane žive meje so primeren okvir za prijetne prostore, kjer sedimo, čeprav nam ne dajejo dosti sence; zato moramo postaviti vrtni dežnik, kadar sonce preveč pripeka.

udobne! Vsak, kdor hoče kupiti ali narediti vrtno stole ali klopi, naj pazi na tole: sedeži ne smejo biti od tal nič več oddaljeni kakor 40 do 42 centimetrov in morajo biti 30 centimetrov široki. Zadnja in stranska naslonila morajo biti nekoliko nazaj nagnjena. Če naj bo vrtna miza udobna, ne sme biti njena plošča več ko 68 do 70 centimetrov oddaljena od tal. Ta števila, ki veljajo tudi za sobno pohištvo, navajamo zato, ker si marsikdo vrtno mobilije sam dela. Za udobnost in harmonijo, ki jo uživamo na vrtu enako kakor v sobi, je tudi odločilno, da prostor, kjer sedimo, prilagodimo njegovi okolici. In v ta namen je les primernejši kakor že-

Senčnica iz srednje visoke, odprte mreže, pod drevesom. Ob straneh raste divja trta in tvori z zelenjem drevesa prijazen zelen prostorček.

Idealno počivališče ob vročih, sončnih dneh. Ti udobni in po svoji obliki zelo primerni leseni stoli pod senčnim drevesom vabijo k dolgemu popoldanskemu počitku. Tla utrdimo s svetlimi kamenitimi ploščami, ki jih neenakomerno razporedimo.

lezo, ker ima bolj žive odnose k vrtu. Kovine so kajpak zelo trpežne in odporne.

Na vrtcu s kamenjem in grmičjem se zelo poda majhna kamenita klop.

Treba je le, ako sonce še ne pripeka, napraviti na klopi sedež iz lesa, zakaj na kamenu se ne sedi mehko in toplo. Na kamen pritrdimo z železnimi svornjaki lesen sedež v obliki letvaste mreže. Jeseni ga lahko spet odstranimo in spravimo v klet, kjer je zavarovan proti vremenu.

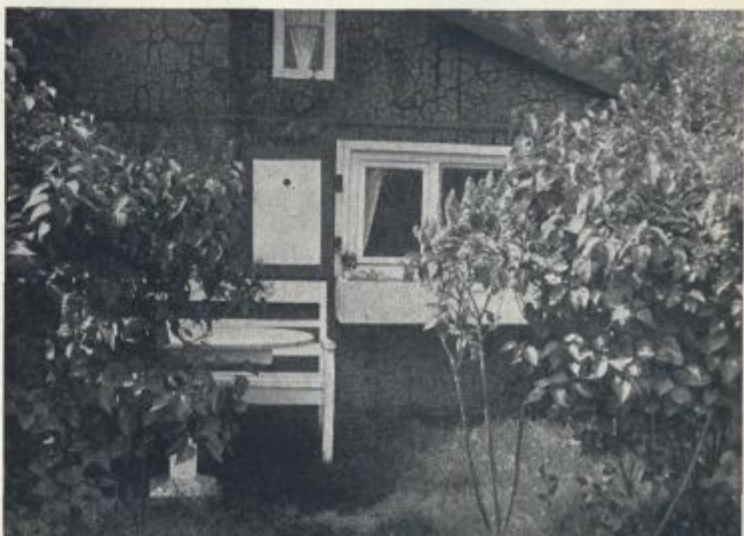
Če nočemo letvaste mreže, si lahko pomagamo s čednimi pisanimi blazinami, ki jih jemljemo s seboj na vrt.

Kje naj stojijo klopi in mize? Že majhna klop pred senčnico, zavarovana s kostenikovo živo mejo, je prijazen prostorček. Preprost nasad

Slikovita kamenita klop, ki ji je zid naslonilo. Harmonije bi ne motilo, če bi položili na oba kamenita podstavka težko leseno ploščo.

Tudi prostor pred novozgrajeno hišo ni treba da bi bil gol. Naglo rastoče in cvetoče grmičje poživlja, pa tudi zastira pogled od zunaj.

zadostuje, da nam veter ne nagaja in da se ne vidi od zunaj na vrt ter je tudi stena senčnice všečna.

Zelo prijetno je sedeti v ljubkem koticu žive meje, skozi katero mimo idoč ne vidijo. Ali pa si naredimo ob senčnici ali ob hiši nekaj predvorček, obdan od visokega grmovja, tako da je kakor zelena soba, le da se namestu stropa vzpenja nad njim modro nebo in lije sonce svoje žarke vanj. To je tudi primeren prostor za sončne in zračne kopeli. Če sonce preveč pripeka, si pomagamo z velikim vrtnim dežnikom.

Ako smo le nekoliko spretni in malo pomislimo, pa si bomo znali

ustvariti lep prostor na vrtu. Samo tisti so res življenjski umetniki, ki ne vidijo v vrtu samo vira hrane in živil, ampak ki iščejo tudi srečo in zadovoljnost — na lastnih tleh.

Prostori, kjer se navadno sedi, pa dajejo lastniku možnost, da lahko uživa vso lepoto vrta. Kako krasne barve vidi oko, ako jih moremo opazovati s klopi na koncu steze, ki jo obrobijo cvetlice! Koliko boljše spoznavamo svoje male krilate pevce, ako sedimo v bližini ptičjega napajališča! In koliko lepših slik nam nudi vrt, če lahko s prijetnega prostorčka opazujemo igro sončnih žarkov!

mišljiva glede na nesrečo, ki se utegne zgoditi, je tako zavzeta, da so ljudje kakor ohromeli in zamujajo tudi najugodnejše priložnosti sedanjosti — tudi modra Liza in njeni ljudje ne mislijo na to, da bi ne bilo treba drugega, kakor samo sekuro potegniti iz trama.

To je pa tudi razlika med črnogledstvom in upravičeno opreznostjo. Naravno je, da moramo pred vsako večjo odločitvijo natanko premisliti vse mogoče posledice in da se ne smemo zadovoljiti s površnim «Bo že kako».

Vsak človek ima vsaj del svoje usode v rokah. Zato moramo naprej misliti — potem pa tudi temu primerno delati. In če je kdaj življenje močnejše kakor mi in če se kaj drugače zgodi — potem se moramo šele prav posebno razgibati, da ne doživimo razočaranja.

Črnogledec se pa ne zgane, temveč samo toži in greni po nepotrebnem življenje predvsem samemu sebi, potem pa tudi ljudem, ki z njim živijo. Vemo, kako resen je ravno naš čas; vsak ima svoje skrbi in nihče ni zavarovan pred nepričakovanimi udarci usode. Toda prav zatogadelj je nesmiselno, da si grenimo še teh nekaj veselih trenutkov, ki nam jih privoščijo sedanjost, z neprestano skrbjo za bodočnost.

Pomislimo zopet na moža, ki ga skrbi dopust! Če je pameten, se bo tako pripravil in oblekel, da mu tudi nekaj deževnih dni ne bo moglo do živga. Sicer pa je bolje, če trdno upa na lepo vreme in si ne kvari že naprej veselja s tem, da misli na vse mogoče neprijetnosti.

Stari rimski pesnik Horacij je rekel: «Uživaj dan!» To je: izkoriščaj dragocene trenutke svojega življenja — ne samo za delo, temveč tudi za veselje.

Človek se sme veseliti in naj se veseli! Kako si ustvarja svoje radosti, ta je stvar vsakega poedinca. Zato pustimo, naj bo vsak po svoje vesel, ne dajmo pa se motiti v svojem veselju po nespameti drugih!

J. H. Rösler:

KLOBUK

Ura je bila že devet. Ogenj je še malo prasketal v peči. Zdajci je zunaj nekdo pozvonil. Stari gospod je počasi vstal in odprl. Mlado dekle je stalo pred vrati in držalo v roki nekaj v bel svilnat papir zavitega.

«Ali lahko govorim z gospodično Ano?» je vprašala.

«Z mojo kuharico?»

Stari gospod je prijazno odkimal.

«Ana je šla že spat,» je dejal. «Danes je ves dan prala — to človeka utruji —»

«Ali smem izročiti zavitek vam?»

In dala je staremu gospodu zavitek.

«Kar meni ga dajte, mala gospodična. Ga bom že dobro spravil.»

Ko je dekle odšlo, je nesel stari gospod zavitek v kuhinjo. In ker je bil nekoliko radoveden kakor vsi stari gospodje in je tudi sicer rad kakor vsi stari gospodje vtikal nos v vsak lonec, je še nekaj časa obstal pred belim zavikom ter premišljal, kaj je neki v njem. In ker se je nekaj pisanega svetlikalo skozi papir, je pomagal svojim mislim nekoliko s prstom, ne veliko, zakaj tuja skrivnost mu je bila sveta,

pa vendarle toliko, da je spoznal, da so v zavitku lepe rože.

«Lej, lej, Ana!» je pomislil in se muzal. «Ani pošilja nekdo rože. Morebiti ima jutri god ali — kdo ve?»

In ker je z Ano dobro mislil, saj je bila že dvajset let pri hiši in mu je stregla kakor mati, je vzel izpod mize veliko skledo, jo napolnil do roba z vodo ter položil zavitek vanjo.

«To bo jutri Ana vesela!» si je mislil, ko je počasi odhajal v svojo sobo.

Toda Ana ni bila nič kaj vesela. Zakaj zjutraj je starega gospoda prebudil takšen krik iz kuhinje, da je mislil, da je padla Ani najmanj opeka na glavo. In ker je Ana še kričala, se je zavil v domačo haljo in šel hitro, kar je mogel, v kuhinjo.

«Kaj pa je, Ana? Kaj se vam je zgodilo?»

Ana je stala kakor furija sredi kuhinje.

«Kaj pa je, Ana?»

Ana je obupano zaihtela:

«Pomislite, gospod — sinoči so poslali nov klobuk zame in neki osel ga je dal v vodo.»

R. Tengler:

Ne bo tako hudo ...

Stara pravljica.

Nekoč je bila deklica, ki so ji rekli «modra Liza». Ko jo je prišel neki mladenič snubit, je šla v klet po pivo. Medtem ko je pivo točila, je opazila zgoraj v steni sekuro, ki jo je bil tja zasadil tesar in pozabil. Začela je jokati: «Če dobim Jožeta in bova dobila otroka in bo ta zrastel in ga bova poslala v klet, mu bo padla sekira na glavo in ga bo ubila!» Starši in služinčad so šli gledat, kje Liza tako dolgo ostaja; vsem je pripovedovala o svojih skrbih in vsi so sedli in jokali z njo, ker bi nerojenega otroka utegnili sekira nekoč ubiti.

«Otroška pravljica, ki jo pripoveduje ta brata Grimma», si bo marsikdo mislil. Toda pogledjmo malo vase. Ali ni mnogo ljudi prav takih kakor tale modra Liza?

Domišljajo si, da so strašno izkušeni in modri, če mislijo pri vsaki priložnosti na nezgode ali tudi le na neprijetnosti, ki bi se utegnile primeriti.

Šest tednov, preden nastopijo dopust, že tarnajo: «Letos bo gotovo spet ves čas dež — kaj bom delal?» In tako vidijo tudi v važnejših rečeh zmerom že naprej najhujšo možnost — in njih do-

Samo nekaj minut

Dogovorili smo se; drugi pride prepozno, čakamo prav za prav zaman, zakaj čas je zapravljen... Drugo pot nas zadrži blebetač, ki v resnici ne ve kaj povedati. Samo govoriti hoče. Spet mine čas, ki smo ga potratili. Pa tudi mi sami delamo marsikaj, kar bi lahko storili hitreje, spretneje in potratili manj časa, ako bi hoteli prej premisliti, kako bomo to ali ono najbolje izvršili.

Tako se kopičijo minute na minute, tu in tam. Le kar izračunajmo potem, koliko je takih minut na dan, na teden, in koliko koristnega bi bili lahko storili, ko bi bili s temi minutami bolj varčni, da, bolj skopi. Človeško življenje tako hiti, da moramo računati dobesedno z vsako minuto.

Samo nekaj minut, kajpak, toda te minute zrastejo v ure in dneve. Kdor hoče zapravljati, naj le! Mi hočemo živeti in izkoristiti svoj kratki čas, ki nam je odmerjen.

K 8275. Bela poletna obleka iz umetnega svilenega krepa s pisanim vzorcem. Poševno urezano zvončasto krilo je 2.55 m široko in ima spredaj proste gube. Bluza se zapira spredaj na zadrgo in je v pasu prišita na krilo, sešiv pa pokriva širok pas, ki se spredaj zavezuje. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8291. Elegantna popoldanska obleka. Rokavi in žepi so okrašeni s križnim vzorjem. Obleka v pasu ni prerezana. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.05 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 din, odlikanica K 08291 za okrasek pa za 12 din.

K 8275.

Za vroče poletje

K 8281. Mladostna poletna obleka iz pikčastega blaga. Krilo je široko 2.90 m in urezano poševno iz dveh pol. Bluza ima obramnik, ki se spredaj zapenja z gumbi. Na ozki ovratnik je spredaj prišita petlja iz pikeja. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 3.65 m, če je 76 cm široko, ali pa 3.30 m, če je široko 92 cm. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17 in I po 22 dinarjev.

K 8291

K 8282. Poletna obleka iz tiskanega bombažnega blaga. Po kroju je podobna «dečvi». Krilo je sestavljeno iz treh pol in ima spredaj globoko gubo. Bluza in razporek krila se zapenjata spredaj z gumbi. Krilo je v pasu zoženo s tremi skupinami robčkov. Na krilu so vsiti žepi. Robovi bluze, ki ima obramnik, so okrašeni z enobarvnim izpodrobkom. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4.35 m, če je 76 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8281

K 8282

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» Z NATANČNIM POPISOM POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Kadar ste na počitnicah

K 8272. Dečva. Krilo je narejeno iz dveh pol in je zgoraj precej nabrano. Živitek se spredaj zapenja z gumbi in je prišit na krilo. Vratna izreza je dopolnjena z vložkom, iz belega batista, ki je ob vratu nabran. Rokavi so klinasti in kratki. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.70 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8271. Dečva z bolerom. V ozadju je ista dečva brez bolera. Rdeče krilo je iz platna, živitek je iz črnega vzorčastega žameta in okrašen z našitkom in naborom iz rumenega traku, rokavi so pa iz belega batista. K tej dečvi se nosi bolero iz črnega sukna, ki je posit s svilenim trakom (moaré). Predpasnik je iz rumenega damasta. Za velikost II potrebujemo 1.70 m platna in 1 m črnega sukna, če je oboje po 140 cm široko, potem 1 m žameta, če je 70 cm širok, 55 cm belega batista in 1.60 m damasta, če sta po 80 cm široka. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8272

K 8271

K 8215

K 8252

K 8213. Praktična domača obleka iz pisanega kretona. Razporek na bluzi se zapira na zadrgo iz galalita. Obleka je urezana kakor halja iz čela. Na obeh prešitih votlih gubah sta po dva žepa. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.90 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8252. Preprosta športna obleka iz belega platna. Krilo ima spredaj globoko votlo gubo, ki je do kolen prešita. Bluzi z obramnikom sega čez pas in se spredaj zapira z barvasto zadrgo. Vsi štirje žepi na bluzi imajo po sredi odprto votlo gubo. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3.75 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNACENIMI STEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LUBLJANA, DALMATINOVA 8.

VSE ZA ŠPORT

V 3427. Praktičen kostum za kolesarico. Bluza, ki jo oblačimo v krilo, je iz progastega pralnega blaga in moderno krojena. Spredaj je pri vratu nekoliko višja, zadaj ima pa nizek ovratnik, ki se končuje spredaj v dva traka. Ta dva traka pretaknemo pod vratom skozi dve zarezi in ju zavežemo v petljo. Hlačno krilo je narejeno iz štirih pol. Jopica je po najnovejšem kroju. Na predniku sta dva prešita sešiva z všitimi žepi, zadaj ima pa jopica široko votlo gubo in je v pasu dostavljena. Oglavnica je na notranji strani pripeta z gumbi, oba konca sta pa pretaknjena skozi zarezi. Jopica se nosi lahko tudi brez oglavnice. Blaga potrebujemo (za velikost I): za bluzo 1.40 m, če je 80 cm široko, za krilo in jopico pa 3.70 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

Iz malih slik na levi je razvidno, kakšni so krilo, bluza in jopica zadaj in spredaj.

V 3427

M 2816. Ohlapen športni plašč iz karirastega blaga, primeren zlasti za potovanje. Zapenja se na štiri gumbe, izmed katerih je prvi pod ozkim deškim ovratnikom. Po sredini zadnika gre prešita guba, ki je spodaj odprta. Plašč ima na vsaki strani po en našit žep z žepnico. Rokava sta prišita pod široki rokavni izrezi. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.80 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

S 1722. Kostum iz športnega blaga. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in ima spredaj globoko gubo, ki je zgoraj prešita, spodaj pa odprta. Jopica, ki se spredaj zapenja na eno vrsto gumbov, ima zadaj obranik in je v pasu dostavljena. Zadnik je v pasu zožen s posnetki. Vsi trije žepi so pokriti z žepnicami, ki se pripenjajo z gumbom. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.50 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8303. Mladostna športna obleka iz modro-sivo-belo kariraste pralne svile. Razen pri obraniku in žepnicah gredo bele črte navpično in vodoravno. Krilo je urezano iz šestih pol in ima spredaj in zadaj polikane gube, ki segajo čez sešive gladkih pol. Gube so zgoraj prešite. Bluza se zapenja spredaj na tri gumbe in ima zgoraj dva zavihka, ki prehajata zadaj v ozek ovratnik. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

M 2816

S 1722

K 8303

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» Z NATANČNIM POPISOM POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Otroci pri igri in oddihu

B-F 2703

B-F 2703. Dečva za do-
raščajoče deklice. Krilo je iz
zelenega bombažnega blaga,
bluza in predpasnik sta
pa iz belo-rdečega karirastega
pralnega blaga. Elaga potre-
bujemo (za velikost 14)
2.30 m karirastega in 2.80 m
zelenega, če je 80 cm široko.
Veliki kroj «Ultra» se dobi
v velikostih 14 in 16 po
22 dinarjev.

K-K 1654

B-F 2699

B-F 2699. Poletna obleka za de-
klice. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in
ima našite žepe, vratna izreza bluže je
obrobljena z okroglo plaso. Pas je iz
usnja. Blaga potrebujemo (za velikost 16)
3.10 m, če je 70 cm široko. Veliki kroj
«Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po
22 dinarjev.

K-K 1654. Karirasta oblekica
z belo blužo za majhnega dečka. Usnjeni
pas in zavratnica sta rdeča. Blaga potre-
bujemo (za velikost 2) 1.10 m karirastega
in 80 cm belega, če je po 80 cm široko.
Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2,
4 in 6 po 14 dinarjev.

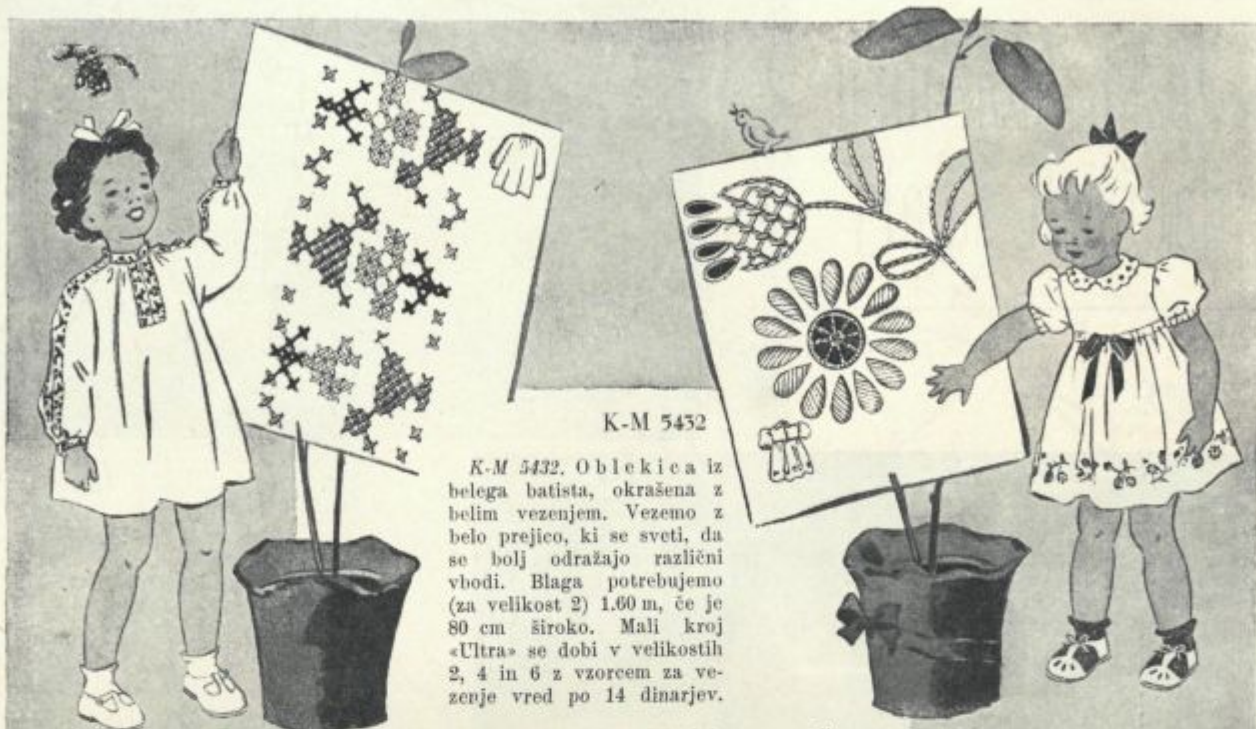

K-K 1609

K-K 1609. Deška obleka iz mo-
drega blaga z dolgimi hlačami in z zla-
timimi gumbi. Bela bluza in ovrtnik, ki se
pripinja znotraj na gumbe, sta pošita z
modrimi trakci. Blaga potrebujemo (za
velikost 5) 1.70 m modrega, če je 140 cm
široko, in 1 m belega, če je 80 cm široko.
Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5,
7 in 9 po 14 dinarjev.

ZA VSE MODELE NA TEJ IN NA NASPROTNI STRANI SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI
ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Vse oblekice je naredila pridna mamica

K-M 5432

K-M 5432. Oblekica iz belega batista, okrašena z belim vezenjem. Vezemo z belo prejico, ki se sveti, da se bolj odražajo različni vhodi. Blaga potrebujemo (za velikost 2) 1.60 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 z vzorcem za vezenje vred po 14 dinarjev.

K-M 5467

K-M 5467. Bela oblekica za majhno deklico. Okrašena je z obrobo v križnem vezenju. Križčke vezemo s svilenim tvistom rdeče, zelene, rumene ter svetle in temnomodre barve. Blaga potrebujemo (za velikost 3) 1.60 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev, odlikanica H 7032 pa za 7 dinarjev.

K-M 5471

K-M 5471. Poletna obleka za večjo deklico. Narejena je iz pralnega blaga ličnate barve. Rokavi, obroba vratne izreze in žepi so okrašeni z vezenjem v štirih barvah. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1.90 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 din, odlikanica H 7030 pa za 7 dinarjev.

K-M 5471. Poletna obleka za večjo deklico. Narejena je iz pralnega blaga ličnate barve. Rokavi, obroba vratne izreze in žepi so okrašeni z vezenjem v štirih barvah. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1.90 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 din, odlikanica H 7030 pa za 7 dinarjev.

K-M 5419

K-M 5419. Dečva z belo bluzo. Predpasnik je okrašen z belim vezenjem. Blaga potrebujemo (za velikost 9) 1.25 m za bluzo, 1.50 m za obleko in 85 cm za predpasnik, če je po 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev, odlikanica H 7034 pa za 7 din.

K-M 5419. Dečva z belo bluzo. Predpasnik je okrašen z belim vezenjem. Blaga potrebujemo (za velikost 9) 1.25 m za bluzo, 1.50 m za obleko in 85 cm za predpasnik, če je po 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev, odlikanica H 7034 pa za 7 din.

Ni težko, poizkusite
napraviti sami!

H 6998

H 6998. Preprosti prtčki, s katerimi okusno pogrnemo mizo, kadar pride gost na kratek obisk. Ta vzorec uporabimo lahko tudi za večji prt, ako spretno razvrstimo posamezne motive in okrasimo prt morda z robom drugačne barve. Odlikanica «Ultra» za šest motivov se dobi za 7 dinarjev.

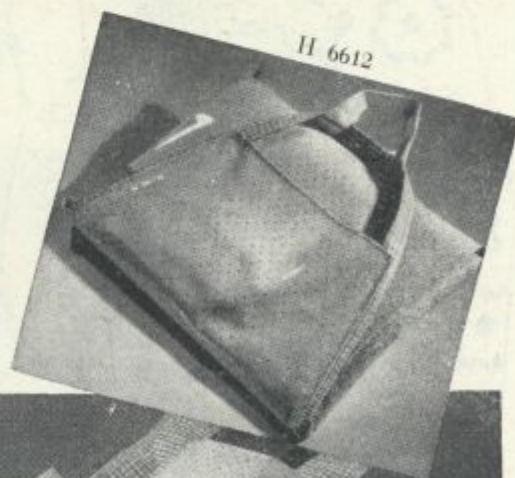
H 6612. Kopalna torbica iz povoščenega platna, podložena s karirastim bombažastim blagom. Vanjo spravimo lahko vse, kar potrebujemo pri kopanju. Velika je 28 x 37 cm. Kroj in pojasnilo za izdelavo se dobi za 7 dinarjev.

H 6610

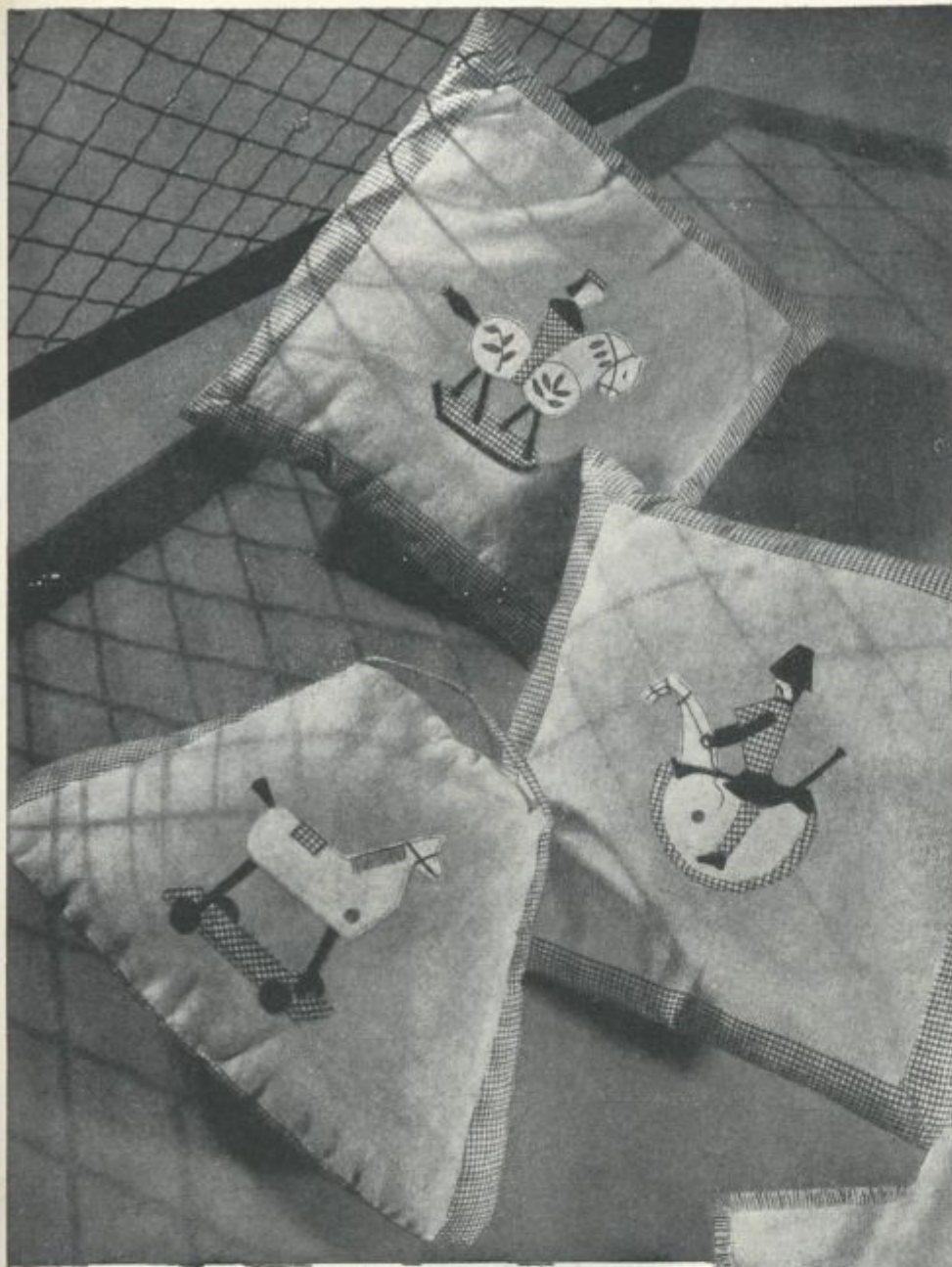
H 6610. Različne elegantne torbice, ki jih potrebujemo, kadar se odpravljamo na potovanje ali na daljši izlet. Naredimo jih iz pikčastega povoščenega platna. Opis s kroji se dobi za 7 dinarjev.

ZA VSE PREDMETE NA TEJ IN NA NASPROTNI STRANI SE DOBIJO ODLIKANICE «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

H 6612

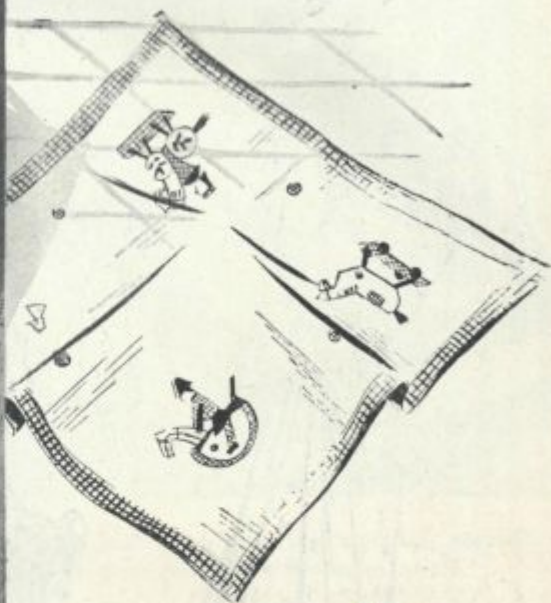
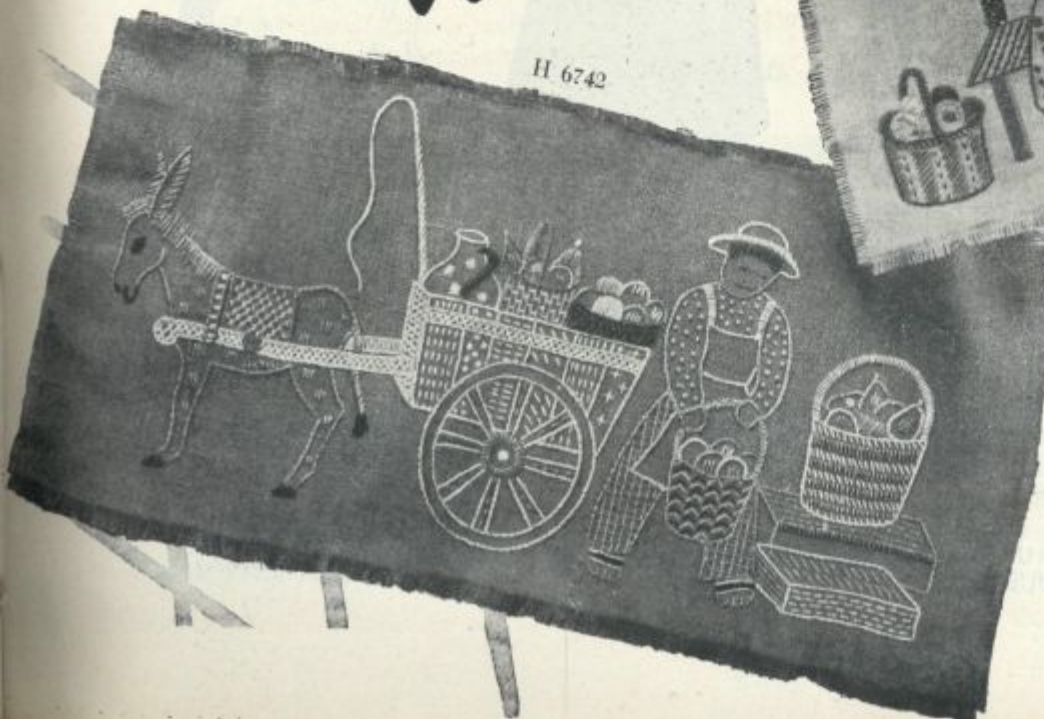

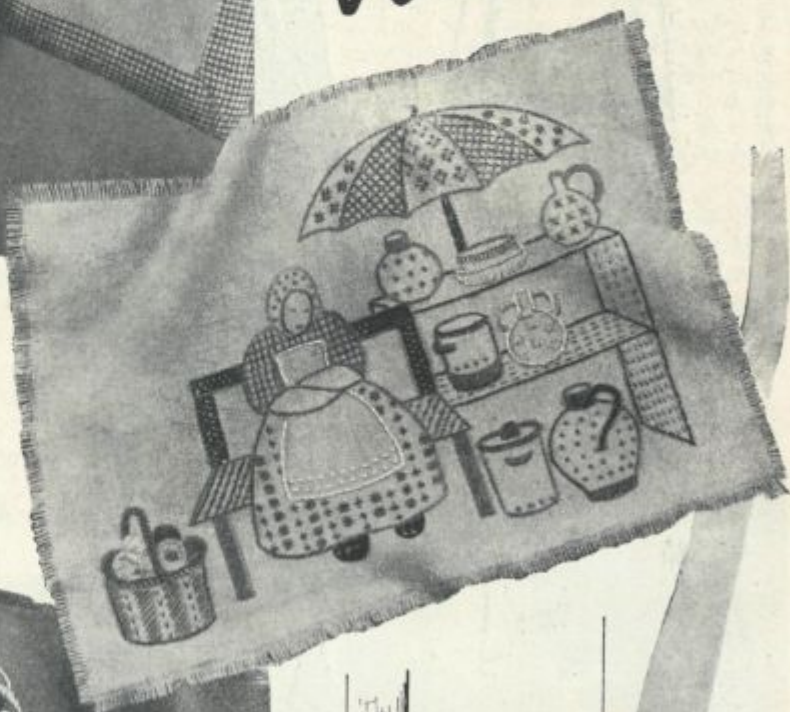
H 6741

Vesela

H 6742

vezenje

H 6741. Blazina in grelec s prijetnimi našitki. Primerni so za vrt in verando. Na svetlomodro platno so našiti z rdečo nitjo motivi iz belo-modro oziroma belo-rdeče karirastega in rdečega bombažastega blaga. Odlikanica «Ultra» se dobi za 12 dinarjev.

H 6742. Stenski ščitniki in zastorčki z različnimi motivi. Vezemo jih v raznih barvah s svilenim tvistom. Če razvrstimo posamezne motive druga tik drugega, jih lahko uporabimo tudi za obrobe. Odlikanica «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

Iz pisanih in rožastih tkanin

K 8333. Poletna obleka iz rožastega blaga z obrobo. Krilo je iz dveh pol in je spodaj nekoliko zvončasto. Pri bluzi sta obe polovici prednika prekržani in podaljšani v prepasico, ki se spredaj zavezuje v petljo. Vratna izreza in spodnji rob rokavov sta okrašena z obrobo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.30 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 din.

K 8334. Elegantna obleka iz vzorčaste svile. V drobne gube položen površni del je iz enobarvne svile in daje obleki videz plašča. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4 m enobarvnega in 2.75 m vzorčastega, oboje pa mora biti po 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8333

K 8334

K 8298

K 8242

K 8298. Nekaj posebnega je ta popoldanska obleka iz enobarvnega blaga. Dostavljena je z blagom drugačne barve, kar jo naredi še lepšo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II z vzorcem za vezenje vred po 22 dinarjev.

K 8242. Popoldanska obleka iz rožaste umetne svile. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in ima spredaj na sredi gubo, ki je le spodaj odprta. Bluzna je podaljšana v škrice. Nekaj posebnega so nabori iz istega blaga kakor obleka. Ozki pas se spredaj zavezuje v petljo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.85 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENEINDOMA», LUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Ne prestrašite se nenapovedanih gostov

Če hočete, da se bodo gostje v Vaši hiši dobro počutili, morate predvsem gledati na to, da se boste dobro počutili tudi Vi kot gostiteljica. Nič ni gostu mučnejše, kakor gledati, kako gostiteljica vsa zbegana in upehana leta iz sobe v kuhinjo in iz kuhinje v sobo. Če skozi priprta vrata morda sliši vznemirjeno šepetanje s poslom ali z otroki ali še celo bolj ali manj burno prekanje. Naj Vas torej obišče kdorkoli, glejte v prvi vrsti na to, da ostanete mirni in da gre vse v Vaši hiši svojo običajno pot. Če ne gre drugače, lahko prav vsakemu gostu brez izjeme postrežete s skodelico čaja in kosom črnega kruha z maslom ali medom, s čašo malinovca ali limonade ali pa postavite predenj košek sadja z domačega vrta. V večji užitek mu bo še tako skromen prigrizek, če ga prinesete z vedrim in mirnim obrazom, kakor pa še tako rafinirano servirana poslastica, na katero je moral čakati morda kar cele pol ure in ki jo potem postavi predenj gospodinja z vznemirjeno žarečim obrazom, neravno tresočih se rok.

Kadar pa veste, da Vas bo ta ali oni gost obiskal, glejte na to, da imate ob njegovem prihodu pripravljeno prav vse, kar mu mislite nuditi, tako da lahko brez skrbi, mirnega srca in zbranih misli sedete gostu ob stran in se mu res vsi posvetite.

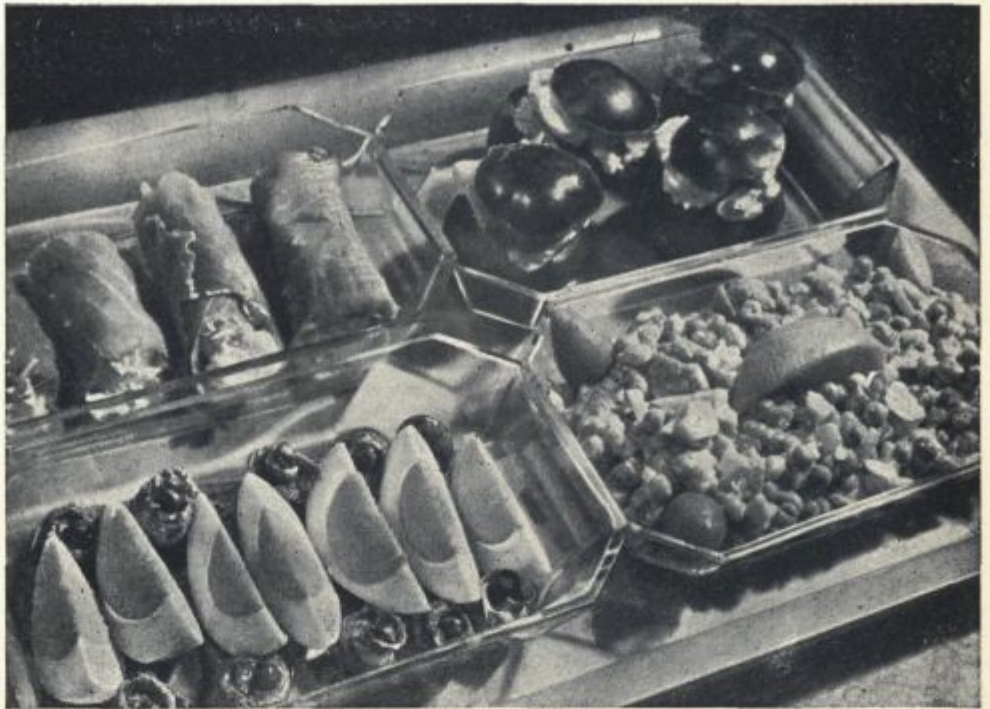
Le tako bo obisk v veselje in v užitek gostu kakor tudi gostiteljici.

V naslednjem prinašamo nekaj navodil za jedi, ki jih poleg trdo kuhanih jajc in narezka gostu serviramo kot majhno zakusko k čaju ali k čaši vina, lahko pa tudi kot predjed k obilnejši večerji, oziroma kosilu.

Vsa ta jedila so zelo hitro pripravljena. Nekatera izmed njih pa imajo še to prednost, da jih lahko pripravimo po več ur pred uporabo.

Sardelni zvitki. Sardele zvijemo in na vsak zvitek pritisnemo zrno kapre.

Okusno solato pripravimo takole: Kakršnokoli vrsto solate dobro operemo, pri čemer moramo paziti, da je ne zmečkamo, jo denemo na sito, da se odteče, in jo šele nato otrebimo z roko ali kako drugače, nikdar pa ne z jeklenim nožem. Potem pustimo solato na voljni krpi tako dolgo, da se popolnoma osuši. Zelena solata pripravimo, tik preden jo prinesemo na mizo, in sicer takole: Najprej nalijemo na solato dvakrat do trikrat več dobrega olja kakor kisa. Kis mora biti vinski, kvečjemu jabolčni (nikdar pa ne limonov sok). Sol raztopimo v kis. Kdor ne more kupiti dobrega olja, je bolje, da nareže slanino na drobne koščke, jo sevra in z njo zabeli solato. Solata ima pikantnejši okus, če denemo za 2–3 minute v kis pod solato košček rumeno posušenega kruha, ki smo ga potresli s strokom sesekljane česna.

V steklenih skledah na pladnju so te-le jedi: Lososovi zvitki, nadevani paradižniki, trdo kuhana jajca s sardelnimi zvitki in zelenjavna solata.

Jajčni kroketi. 6 jaje trdo skuhamo in zrežemo na drobne kocke. Na 9 dkg presnega masla zarumenimo 3 žlice moke in zalijemo to bledorumenno prežganje z zajemalko vrele vode. To omako potem osolimo in opopramo ter ji primešamo 125 g sesekljanih mavrahov, da dobimo pire, nato pa še sesekljana jajca, ki jih moramo mešati previdno, da se ne zdrobe. Iz te zmesi zajemamo z žličko čmočke, ki jih, ko se ohladi, zvaljamo v svaljke, pomočimo v razžvrkljano jajce in povaljamo v drobtincah, potem jih pa ocvremo in zložimo na krožnik, čez katerega smo razprostrli prtič.

Sunkina krema. 30 dkg puste šunke na drobno sesekljamo, jo stolčemo v mož-

narju s 5 dkg presnega masla ter pri-mešamo po malem nekaj žlic bešamela in prav toliko goste sladke smetane. Vse to pretlačimo skozi sito ter pride-nemo precej stolčnega belega popra in še 2 dkg raztepene sladke smetane. To zmes stresemo v posodo, obloženo s pa-pirjem, ter denemo tudi na vrh papir in šele nato posodo pokrijemo. Jed postavimo za nekaj ur na led in jo okra-simo, preden jo postavimo na mizo, z aspikom.

Bešamel. 25 g moke zarumenimo ble-do na 15 g presnega masla in razredči-mo potem z desetinko topljene smetane. Posodo potegnemo nato na kraj ognji-šča in mešamo tako dolgo, dokler se ne napravi gosta gladka zmes, ki se več ne prijemlje žlice.

DROBNI NASVETI

Na novih čevljih se ne poznajo dežne kaplje, če jih, preden jih obujemo, natremo s pasto za čevlje.

Da moker plašč ne izgubi svoje lepe oblike, ga je treba predvsem pravilno sušiti. Najprej ga je treba natlačiti in nategniti, potem pa obesiti na obešalnik in sušiti na prepihu ali pa na vetru.

Pri gobah bodite previdni!

Kaj moramo vedeti o gobah

Poleti, kadar popije žejna zemlja vodno množino deževnega dne, prilezejo iz nje, kar ne zapazimo pri nobeni drugi rastlini, gobe, in sicer posamič ali v majhnih družinah ali pa v večjih kolonijah, kakor je že. Vidimo jih pa v različnih oblikah: s klobuki, gomolji,

Strupeni kukmak ali krompirjevka.

koceni, skledicami, beti, gladke in bodče, z listi in cevkami, v stoterih oblikah, lepo oblikovane in spačene, vabljive in spolzke, zato odurne. In v stoterih barvah. Bele in temnovijoličaste ali črne, rdeče kakor škrlat, rumene, nežnorožnate, rjave, ponajveč pisane, samo zelenih listov nimajo. Kar so drevesu zeleni listi, kar je travniku sočna

Strupena ali bljuvna golobica.

barva, to jim ni dano: stanice gob nimajo nobenega chlorophyla, nobenega listnega zelenila.

Z biološkega zrelišča je to njih najvažnejši znak, zato se tudi po svoje hranijo, s tem namreč, kar jim živali in druge rastline pripravijo. In s tem

je gotovo v zvezi to, da je njih beljakovina drugačna kakor pri drugih živalskih in rastlinskih produktih, ki so nam v prehrano. Kemija se tu ne ujema z biologijo. Ona je ugotovila precejšnjo količino beljakovine in kalorijske vrednosti 20 do 40 pri presnih, od 200 do 250 pri suhih gobah, torej toliko, da po vsej pravici lahko rečemo, da so gobe gozdno meso in da jih zato lahko priporočamo kot ljudsko hrano, ki je prav poceni.

Gozdno meso.

Pa vendar ni čisto tako. Človeški organizem izrabljuje samo del te redilne vrednosti, ker človek gob izlepa ne prebavi, če ima še tako dober želodec in črevesje, in celo če so zmlete v prah, ni mogoče več ko samo del beljakovine izločiti iz stanic in prebaviti, kakor je treba. Sicer se pa utegne redilna vrednost gob ujemati z redilno vrednostjo ostale zelenjave. Gobe so zatorej gotovo dragocene, tolikanj bolj, ker jih je dosti, ki imajo prav imeniten okus in nam v obilni meri povrnejo trud, ki ga imamo z nabiranjem in pripravljanjem. Vendar jim ne smemo prisojati še bolj-ših lastnosti, kakor jih v resnici imajo,

Brezov goban.

in ne smemo misliti, da bomo iz četrti kile gob dobili toliko beljakovine, kolikor je na dan potrebujemo. Ljubitelji in nabiralci gob pa vsekakor prav ravnaajo, in je samo želeči, da bi jih bilo prav dosti.

Gobe je pa treba dobro poznati. Je sicer nekaj splošnih pravil, kako spoznamo strupene gobe, vendar vsa ta pravila ne zadostujejo. Gobe, ki so že na videz neokusne, ki so sluzaste, od mrčesov razjedene, potem gobe, ki so videti stare, bomo prav gotovo prezrli, ni pa res, da srebrna žlica od njih potemni, da čebula po njih počrni in sol zarumeni. Ta je bosa. Res je pa, da se je treba ogibati vseh platničark razen pečenke ali kukmaka (šampinjona) in lisičk. Potem mešanec, zlasti tistih, ki imajo v sebi rdečkast ali voden sok (pa tudi med temi so izjeme), in pa večine sumljivih cevastih gobanov. To so glav-

na pravila, pravilo vseh pravil pa je, da naj nabira gobe samo tisti, ki jih dobro pozna.

Zoper to zapoved se pa dostikrat greši, kar pričajo pogoste zastrupitve, ki o njih vsako leto slišimo. Včasih so mislili, da je vsaka goba lahko strupena, če je rastle na «nezdravem kraju». To seveda ni res, vendar so gobe, ki niso zmerom enako strupene. Mimo tega se tudi lahko zgodi, da strupena goba komu zelo škoduje, ko kdo drug ne čuti skoraj nobenih slabosti, če jo je jedel. Pri vseh gobah preidejo strupene snovi v vodo, ki se v njej kuhajo; s kuhanjem se jim torej lahko vzame strupenost, če to vodo odlijemo. Ko bi pa kdo užival samo kuhane gobe, oni drugi pa vodo, v kateri so se kuhale, bi bil seveda učinek pri vsakem drugačen.

Najnevarnejše strupene gobe.

V naših krajih rastejo najrazličnejše gobe, užitne in strupene. Izmed užitnih so najbolj znane jurček, lisičke, sivke, parkeljčki, mavrahi, koreninčice, pečenke in še nekatere druge, manj znane; izmed strupenih pa mušnica, ki je najbolj znana strupena goba. Zato se le redkokdaj zgodi, da se kdo z njo zastrupi. Vsakdo, ki gre po gozdu, zagleda že od daleč kakor škrlat rdečo, z belimi bradavicami posuto gobo in se ji ogne. Veda se je precej ukvarjala z njo in je upala, da bo s svojimi preiskavami odkrila skrivnost strupa, ki tiči v gobah. Pa vendar ne vemo kaj prida o tem. Leta 1869. je ugotovil Schmiedeberg v mušnici nekaj, kar je mislil, da je strup, in je to imenoval muscarin, vendar dvomijo, da bi bilo to res strupeno bistvo te gobe.

Največkrat premoti nabiralca strupeni kukmak ali krompirjevka, ker ga zamenja s pravim kukmakom, dasi ima ta rožnate ali rjave liste, ko so listi te strupene gobe beli. Znaki zastrupitve s

Strupena prašnica.

to gobo se pokažejo pri človeku dostikrat šele nekaj dni potem, ko jo je jedel. Smrt nastopi po nekaj dnevih, včasih šele čez teden dni, in se le redkokdaj posreči takega človeka oteti.

Do malega vse mlečnice med gobami so strupene razen prave sirovke, ki ima

v sebi rumenkast sok in jo povsod radi jedo. Ona je kriva, da zajde marsikatera strupena mlečnica tudi v kuhinjo, zlasti strupena sirovka, ki je, posebno če je mlada, zaradi kosmatin ob robu klobuka prav lepa in zapeljiva. Ta goba je prav gotovo strupena, čeprav marsikateri poznavalec gob trdi, da na Švedskem brez skrbi jedo strupeno sirovko, ki ondod raste. Pri nas se je pa že večkrat kdo z njo zastrupil.

Mlečnicam podobne so golobice. Nekatero izmed njih so užitne, je pa med njimi tudi veliko strupenih, posebno strupena je strupena ali bljuvna golobica, lepa goba spomladanskega in jesenskega gozda, ki je spočetka rdeča kakor roža, pozneje pa rdeča kakor kri, včasih tudi rumena ali pa bela. Kdor jo uživa, bljuva po njej, kakor že njeno ime razodeva, in sicer hitro potem. Več dni čuti človek težave po njej, nazadnje si pa le opomore.

Še marsikatero drugo strupeno gobo bi bilo treba omeniti, tako strupeno

zastrupitve, včasih tudi smrtne primere na vesti. Strup preide skoraj ves v vodo, v kateri se kuha. Lahko torej hrčku vzamemo strup, če ga skuhamo in vodo potem odlijemo. Tudi če je posušen, ni strupen. Njegov strup (ali eden izmed

Hrček.

strupov) je hrčkova ali helvelova kislina. Čudno je pa, da so ljudje, ki so leta in leta jedli hrčke, pa jim niso nikoli prizadevali nobenih težav, potem pa kar nenadoma zbole po teh gobah. Bolezen se pokaže najprej tako, kakor pri vseh takih zastrupitvah. Bolnik začne bljuvati, obhajata ga slabost in medlota, v trebuhu pa čuti hude bolečine. Hkrati se mu pojavijo motnje v očeh, tesnoba, nemir, krči, dokler se ne odloči njegova usoda. Hrčkov strup je krvni strup, ki uniči rdeča krvna telesa, in če se raztelesi truplo takega mrliča, se pokažejo velike izpremembe, ki jih je naredila zastrupljena kri v notranjih organih. Tudi na živalih so napravili dosti poizkusov, ki so pokazali učinek hrčkovega strupa. Večkrat pa pravijo hrčku tudi smrček ali mavrah, kar pa ni pravilno, dasi sta si hrček in smrček toliko v sorodu, da spadata oba v isto skupino gob.

Zastrupitve z gobami so bile že od nekdaj precej pogoste. Zgodilo se je že večkrat, da so se z njimi zastrupile cele družine in celi penzionati. Tudi umori s strupenimi gobami so se že primerili, in sicer že v starih rimskih časih.

Žveplenjača ali žveploglaoka.

Tako smo seznanili naše čitateljice, kolikor nam je bilo na tako tesnem prostoru mogoče, z našimi domačimi gobami. Zdaj naj pa na hitro povemo še kaj prijetnega o njih.

Ali ste že kdaj šli poleti po dežju sami gobe nabirat? Ali vas ni navdal prijeten občutek, če ste naleteli na čelo rumeno družinico lisičk ali pa parkeljčkov, deset korakov dalje spet na tri, štiri lepe jurčke in tam spet na dva in ondi spet? Če jih niste še nikoli nabirali, vam povem, da je to silo prijeten občutek, zaradi katerega je prav gotovo vredno, da se človek odloči za tak izlet, tudi če se mu zdi kako drugo opravilo kratkočasnejše. Pa še nekaj moram povedati: nobena jed ne diši tako čudovito, kakor če prinese človek domov poln oprtnik gob, jih sam otrebi in opere, potem pa pripravi, kakor mu najbolj prijajo. In kaj šele ko pride jesen, pa gre človek že navsezgodaj, ko se vrane okoli cerkvenega zvonika izpreletavajo in hripavo krakajo, ko leži

Hrapava ali siva mušnica.

megla še na travnikih in jo bo vzhajajoče sonce zdaj zdaj razgnalo, v take kraje, kjer ve, da dobi šampinjone, ki jih je največ tam, kjer se krave pasejo. Zato vam bo tudi vsak star pastir rad povedal, kje prav gotovo dobite to kraljico naših gob. P.

ČE ŠE NE VEŠ

Za mleko imej posebno posodo, ki je nikdar ne uporabljaj za drugo jed, ker se mleko zelo rado navzame vsakega okusa in vonja.

Za meso in druga jedila imej druge kuhalnice kakor za testenine. Kadar kuhaš mezgo, vzemi novo kuhalnico, ker ne sme biti mastna, pa tudi dišati ne sme po kakšni jedi.

Meso moramo pred uporabo vedno oprati, in sicer presno meso v mirzi, prekajeno pa v topli vodi s krpico. Meso ne sme ležati dalje časa v vodi, ker potegne mrzla voda iz njega najboljše sokove.

Pečenko moramo postaviti v precej vročo pečico, da se vrhnja plast mesa stisne in se sok ne more izcejati.

○ treh sestrah s steklenimi srci

Poslovenil dr. Joža Glonar.

Nekateri ljudje imajo srce iz stekla. Če se ga kdo lahko dotakne, zazveni čisto kakor srebrni zvonček. Če pa ga hudo zadeneš, se razbije.

In tako sta nekoč bila tudi kralj in kraljica, ki sta imela tri hčere s steklenimi srci.

«Dekleta,» je pravila kraljica, «pazite na svoja srca, zelo krhka so!» Pa so res tudi pazile.

Nekega dne pa se je najstarejša hči vendar preveč naslonila na okno in zid, da bi pogledala na vrt, kako letajo čebele in metulji okoli cvetic. Pri tem je svoje srce preveč stisnila, pa se je čulo — cink! — kakor da je nekaj počilo, omahnila je in bila mrtva.

Nekaj časa potem je srednja hči popila skodelico preveč vroče kave. In zopet se je čulo, kakor če steklo počl, samo bolj tiho ko prvič, in tudi ona je omahnila. Tedaj jo je mati pobrala in si jo ogledala, pa je na svoje veliko veselje opazila, da ni bila mrtva. Njeno srce je sicer počilo, držalo pa je vendarle še.

«Kaj naj napraviva z najino hčerjo?» sta se posvetovala kralj in kraljica. «Počeno srce ima, lahko se popolnoma razbije. Zelo bova morala paziti na njo.»

Princesa pa je rekla: «Kar pustite! Včasih drži to, kar je počilo, pozneje prav zaradi tega še prav dolgo.»

Medtem pa je tudi najmlajša hči dorastla in bila tako lepa, dobra in umna, da so jo od vseh strani prihajali kraljiči snubit. Toda starega kralja so bile dotodanje nesreče spametovale, pa je rekel: «Samo eno celo hčer imam, in tudi ona ima stekleno srce. Če jo bom komu dal, bo moral biti kralj, ki bo hkrati tudi steklar, da bo s tako krhkim blagom znal prav ravhati.» Toda med mnogimi snubači ni bil niti eden, ki bi kaj razumel o steklarstvu, in tako so morali vsi s praznimi rokami oditi.

Pa je bil med paži na kraljevem dvoru mladeček, ki mu je učna doba vprav potekala. Samo trikrat je še moral najmlajši kraljični nositi vlečko, pa bi postal plemič. Tedaj mu bo kralj čestital in rekel: «Tako, tvoj uk je končan, zdaj si plemič. Hvala ti! Lahko greš.»

Ko je nosil kraljični prvič vlečko, je opazil, da ima prav kraljevsko hojo. Ko jo je nosil drugič, je kraljična rekla: «Izpusti vlečko za nekaj časa, daj mi roko in me povedi po stopnicah navzgor, ampak zelo nežno, kakor se spodobl plemiču, ki vodi kraljevo hčer za roko.»

In ko je storil po njenih besedah, je opazil, da ima kraljična prav kraljevsko roko. Ona pa je tudi opazila nekaj; kaj je bilo, bom povedal šele pozneje. Nazadnje, ko ji je tretjič nosil vlečko, se je kraljična obrnila in rekla:

«Kako čudovito nosiš mojo vlečko! Tako lepo mi je še ni nihče nosil!»

In tedaj je paž opazil, da je tudi njena govorica prav kraljevska. S tem pa je bil njegov uk pri kraju in postal je plemič. Kralj se mu je zahvalil, mu čestital in mu rekel, da zdaj lahko gre.

Ko je odhajal, je kraljična stala pri vrtnih vratih in mu rekla:

«Tako čudovito si mi nosil vlečko kakor nihče drug. Škoda, da nisi steklar in kralj!»

Tedaj je odgovoril, da se bo prav resno potrudil, da bi oboje postal; samo čaka ga naj, da se bo prav zanesljivo vrnil.

In res je stopil k nekemu steklarju in ga vprašal, ali ne potrebuje mogoče kakšnega učenca.

«Seveda ga,» je odgovoril mojster, «ampak pri meni traja uk štiri leta. Prvo leto se boš učil hoditi k peku po žemlje in umivati otroke, česati in oblačiti. Drugo leto se boš učil mazati razpoke, tretje rezati in vstavljati šipe, četrto leto pa boš mojster.»

Nato je plemič vprašal mojstra, ali bi ne bilo mogoče začeti od zadaj, s koncem, ker bi potem hitreje napredoval. Mojster pa mu je razložil, da mora vsak dober steklar s svojim ukom začeti od kraja, sicer ni iz njega nič poštenega.

S tem se je zadovoljil. In tako je hodil prvo leto k peku po žemlje ter umival, česal in oblačil steklarjeve otroke. Drugo leto je zadelaval razpoke z zamazko, tretje leto se je učil šipe rezati in vstavljati, v četrtem pa je postal mojster. Nato si je zopet oblekel svoja plemiška oblačila, se poslovil pri svojem mojstru in razmišljal, kako bi zasnoval, da bi postal tudi še kralj.

Ko je tako ves zamišljen korakal po cesti in zrl v tla, je stopil k njemu mož in ga vprašal, ali je morda kaj izgubil, ker kar naprej gleda pod noge. Na to je odgovoril, da izgubil sicer ni ničesar, pač pa da nekaj išče, namreč kraljestvo; in je vprašal moža, ali morebiti ve, kaj naj stori, da bo postal kralj.

«Če bi bil ti steklar,» je odgovoril mož, «bi ti že vedel pomagati.»

«Saj prav steklar sem,» je odgovoril plemič, «pravkar sem končal svoj uk!»

Zdajci mu je pripovedoval mož vsa zgodbo treh sester s steklenimi srci in kako stari kralj svoje najmlajše hčere ne mara dati drugemu ko samo steklarju.

«Od kraja,» je rekel, «je bil še pogoj, da mora steklar, ki bi jo hotel za ženo, biti tudi kralj ali kraljevič; ker pa ni bilo mogoče nobenega najti, ki bi bil oboje, steklar in kralj hkrati, se je nekoliko vdal, kakor se pač nazadnje vsak pameten mož mora, zato pa je postavil dva druga pogoja. Steklar pa seveda mora vsekakor biti, pri tem ostane.»

«In katera sta ona dva pogoja?» je vprašal mladi plemič.

«Princesi mora biti všeč in baržunaste roke mora imeti! Če bo prišel steklar, ki bo princesi všeč in imel take roke, mu bo kralj dal svojo hčer ter ga po svoji smrti naredil za kralja. Res se je v gradu oglasilo ne vem že koliko steklarjev, toda princesi ni bil noben všeč. Poleg tega pa ni imel noben baržunastih rok, ampak trde, rožene, kar seveda pri navadnih steklarjih tudi drugače biti ne more.»

Ko je mladi plemič to čul, je šel v grad, stopil pred kralja, ga opomnil, da

je nekoč pri njem bil paž, in mu povedal, da je na ljubo njegovi hčeri postal steklar, ter da bi jo sedaj rad dobil za ženo, po njegovi smrti pa postal sam kralj.

In tedaj je kralj velem poklicati princeso in jo vprašal, ali ji je mladi plemič všeč; in ko je rekla, da ji je, ker ga je takoj spoznala, je še dalje ukazal, naj sleče rokavice in pokaže, ali ima tudi baržunaste roke. Toda princesa je rekla, da je to čisto nepotrebno, ker ve in se prav natanko spominja, da ima res take roke. Da je to opazila že takrat, ko jo je za roko vodil po stopnicah.

Tako sta bila pogoja izpolnjena in, ker je princesa za moža dobila steklarja, ki je povrh imel še celo baržunaste roke, je zelo pazil na njeno srce, ki je ostalo do njene mirne smrti celo.

Druga sestra, ki je imela nekoliko počeno srce, pa je postala teta, in sicer najboljše teta na svetu. To so pravili o njej ne samo otroci, ki sta jih plemič in princeska dobila, ampak tudi drugi ljudje. Mlade princeske je učila brati, moliti in delati oblačila za njihove punčke; prince pa je nadzorovala pri učenju. Tisti, ki je dobil dober red, je bil pohvaljen in obdarovan; če pa je prinesel slab red, ga je krcnil po temenu in mu rekla:

«Povej no, ti lepi princ, kaj si prav za prav misliš? Kaj meniš, da bo kdaj iz tebe? Kar ven z besedo! Pa hitro!»

In če je potem v zadregi izjecljal: «K—k—k—kralj!» se je zasmejala in rekla: «Tako? Kralj? Menda celo kralj Trojan? Njegovo Veličanstvo kralj Trojan s kozjimi ušesi?» In tedaj je bilo princa, ki je prinesel iz šole slab red, grozno sram.

In tudi ta, druga princesa, je doživela lepo starost, čeprav je imela počeno srce. Če se je kdo temu čudil, je navadno rekla:

«Kar v mladosti počl, a se takoj ne razbije, to je pozneje navadno še prav posebno trpežno.»

In to je živa resnica. Moja mati ima namreč takšen star lonček za smetano, bel, s pisanimi cvetlicami poslikan, ki je počen, pa vendar še drži; in odkar ga ima moja mati, smo že kupili in pobili lončkov za smetano, da jim niti števila ne vemo več.

Za 6250.- dinarjev
poštniških nagrad!

Za počitnice razpisujemo 50 knjižnih nagrad, in sicer:

50 knjig: Marija Jezernik, Princesa Iza	á 38.— din	1.900.— din
50 " " " Medvedek Godrnjavček	" 36.— "	1.800.— "
50 " " " Tri pravljice	" 24.— "	1.200.— "
50 " " " O Kresničku	" 15.— "	750.— "
50 " Marija Grošel, Mladi rod za god	" 12.— "	600.— "
v skupni vrednosti		6.250 din

Nagrade se bodo izžrebale. Vsaka izžrebana številka dobi 5 knjig v vrednosti 125.— din.

Pravico do številke, ki se bodo žrebale, imajo vse tiste naročnice, ki bodo imele celoletno naročnino za 12 številke «Žene in doma» in 10 prilog za kroje in ročna dela ter za pet praktičnih knjig v skupnem znesku 105 dinarjev do 5. junija t. l. plačano.

Nagrade se bodo žrebale 10. junija t. l. in še isti dan priporočeno razposlale na izžrebane naslove.

Naročnice, ki še niso nakazale naročnine za vse leto v znesku 105 dinarjev, prosimo, da to store takoj po prejemu te številke. Položnica je priložena.

LETOŠ DOBE NAROČNICE SLEDEČIH PET PRAKTIČNIH KNJIG:

1. KNJIGA: dr. Vlado Vavpetič: «ŽIVLJENJE IN ZAPISANA PRAVICA.» «Ne prerekajte se s pravico, kakor je: ljudje so jo ustvarili, ljudje so ji dali silo in oblast». To življenjsko modrost je zapisal Ivan Cankar v svoji knjigi «Hlapec Jernej».

Kadar se človeku zgodi krivica, išče pomoči, išče nekoga, ki bi mu svetoval, kaj naj stori. Išče pametnega nasveta, kako naj pride do svoje pravice. V svoji razdvojenosti in jezi zaradi storjene krivice naredi marsikaj, kar mora kasneje drago plačati.

Da dobe naše družine preizkušene nasvete, kako jim je ravnati, kadar iščejo svojo pravico, smo naprosili gospoda dr. Lada Vavpetiča, da nam napiše v preprosti domači besedi nasvete o najvažnejših pravnih vprašanjih, ki se tičejo življenja in ki jih dan na dan potrebujemo. O tej knjigi bomo v prihodnji številki obširneje poročali.

2. KNJIGA: dr. Valter Pitkins: «ŽIVLJENJE SE PRIČNE S ŠTIRIDESETIM LETOM.» Veliko ljudi je mnenja, da gre življenjska pot po štiridesetem letu navzdol. Newyorški univerzitetni profesor dr. Pitkins pa Vam dokaže, da se prične življenje šele s štiridesetim letom. V svoji knjigi Vam pove, kako si življenje po štiridesetem letu uredite, da do kraja uživate vse tiste koristi, ki Vam jih življenje lahko nudi. Dr. Pitkins pravi: «Šele ko smo štirideset let stari, vemo prav za prav, čemu smo na svetu. Šele štiridesetletnik lahko presoja, ima dovolj izkušenj in ve ceniti prave vrednote tega sveta. Veselite se, štiridesetletniki in štiridesetletnice, da se Vaše življenje šele pričinja! Štirideset let — to je zavidanja vredna doba!»

Seveda je ta knjiga živahen svetovalec tudi tistim, ki šele gredo štiridesetemu letu nasproti. Knjiga je dosegla milijonske naklade in je že prevedena v vse jezike.

3. KNJIGA: dr. Jan Lost: «ČESA IŠČETE V ZVEZDAH?» V vrtincu današnje dobe iščejo premnogi zbeganci utehe pri krivih prerokih. Za razne horoskope, vraže in čarovnije zmečejo brez potrebe veliko denarja. Zato je potrebno, da jim v knjigi že vendar izpregovorimo o vseh teh čarovnijah odkrito besedo. Knjiga bo po najnovejših virih in dognanjih zajela celotno področje čarovništva in vražarstva. Opisala bo čarovnije in zvezdoznanstvo od najstarejših početkov do rimske dobe. Sledila bodo pretresljiva poglavja o zablodah srednjega veka, o preganjanju čarovništva in o strahotnih žrtvah inkvizicije, kjer je ravno ženska bila izpostavljena največjemu trpljenju, poniževanju in mučeništvu. Povedala Vam bo, kako se je iz srednjega veka razvila nova magija, ki je v osemnajstem stoletju doživela svoj klasični vek. Izpregovorili bomo o slovečih pustolovcih, goljufih in fakirjih, pojasnili raznovrstne trike sodobnih čarovnikov. V nadaljnjih poglavjih bo knjiga obravnavala bohotni razvoj spirizma, okultizma, vedeževalstva in prav posebno še astrologije.

Spoznali boste, da je čarovništvo prijetna domača zabava. Tudi Vi se boste igranje naučili čitati misli. Ta knjiga bo materam obenem najpotrebnejši priročnik pri vzgoji otrok.

4. KNJIGA: Angela Podgornikova: «ZA PRIDNE ROKE — VIII. DEL» — kvačkanje in pletenje. Ta knjiga Vam bo zopet prinesla veliko novih modernih modelov, predlog in pobud za Vaše pridne roke, da boste lahko sebi in svojim napravili lepe pletene obleke, puloverje, kvačkane jopice, telovnike, žemperje in druge praktične reči.

5. KNJIGA: «GOSPDINJSKI KOLEDAR za L. 1940.» s praktičnimi nasveti in gospodinjskim knjigovodstvom.

Vsaka teh knjig bo veljala v knjigarni 30 dinarjev. Vi boste vseh pet knjig dobili s poštnino vred za 37 dinarjev, seveda le pod pogojem, če boste naročnino vnaprej plačali.

Če pa plačate vseletno naročnino, ako je še niste, do 5. junija, pa lahko dobite eno izmed 50 nagrad, ki se bodo te dni izžrebale.

UPRAVA.

ZA NAJBE MALE

Ivan Vuk:

ZGODBE MUHE BRNKE

Muhi Brnki je začelo postajati v sobi, kjer se je bila rodila in je zdaj brenčala, dolgočasno. Zunaj je sijalo sonce in gledalo skozi okno, da je muho Brnko kar zamikalo. Sedela je na steklu in gledala ven. Umivala si je z nožicami glavico in mislila:

«Lepo mora biti tam zunaj, zelo lepo! Kaj če bi pogledala?»

Priletela je k muhi Brnki druga muha, precej starejša, in sedla zraven nje.

«Kaj gledaš skozi okno», je vprašala. «Nič dobrega ni tam zunaj. Ljubo doma, kdor ga ima. Brnka, ne vda-jaj se zapeljivi lepoti, ker je lažniva.»

«Zakaj ni zunaj dobro?» je vprašala Brnka in nikakor ni mogla verjeti.

«Že tu v sobi preži na nas človek, da bi nas pobil. In sama veš, kako oprezna moraš biti pred njim in pred njegovimi vabami. Ali tam zunaj šele, draga Brnka, tam zunaj so šele nevarnosti. Sama ne veš, kdaj se uloviš, kdo te zasleduje, ali kdaj te pozoblje ptica.»

«Si že bila tam zunaj?» je vprašala Brnka.

«Že večkrat», je rekla stara muha, «toda zmeraj le zato, ker sem morala zbežati iz sobe. Ne želim si tega več.»

Naglo je zabrnela, odletela in kričala:

«Zleti, brž zleti, človek te bo!»

In samo nespretnost človekove roke je rešila mlado muho. Roka jo je sicer zadela, vendar se ji je muha izmuznila ter odletela na strop in se tam v kotu skrila.

«Hujše tudi zunaj ne more biti», je božala glavico. «In če je teta bila že večkrat tam zunaj, pa še živi, zakaj bi se ravno meni moralo kaj pripetiti.»

Hudo je mikalo muho Brnko in jo vabilo, da bi zletela ven. Nekega dne, ko je bilo okno odprto, je to storila.

«Oh, kako prostrano je vsenaokrog», se je čudila in obsedela na vrtnici. «In toliko lepote povsod!»

In muha Brnka je letala od cveta do cveta, s trave na travo, ogledovala si vsemogoče novosti in jih tipala z nožicami. Prijeten vonj ji je dražil tipalnice, in neprestano se je božala po glavici in perutih.

Odrbnela je čez ograjo. Glej, tam so se pasle krave. Velike kakor pošasti, košati repi so mahali okrog njih, da se je čutila sapa. Kakor zelena miza se je muhi zdel tisti obširni prostor, na katerem so se pasle te pošasti. Brnela je okrog krav, jim se-

dala na rogove, na kožo... Zdjajci jo je oplazil kravji rep. Kar zavrtelo se ji je v glavici, in vsa omamljena je padla v travo. Ko se je zavedela, je pomislila:

«Hudobne zveri so, ker tako srdito mahajo z repi, čeravno jim nisem nič storila. Kaj nas tudi krave ne marajo, tako kakor človek?»

Ali nesreča, da jo je oplazil rep, je ni izučila. Videč, kako druge njene tovarišice, še večje in močnejše, sedajo kravam na pleča, na hrbet, na trebuh, kamorkoli, jo je zapeljalo, da je spet sedla na glavo. Toda morala je brž odleteti. Zakaj velika ušesa krave so se zamajala in so bila kakor strašna gora, ki jo bo zdrobila.

Zdjajci je uzrla na cesti nekaj rjavega: Trrr, tu, tu!

«Kaj je to?»

Muha Brnka je sedla kravi na rog k tovarišici, ki je tudi tam sedela, in vprašala:

«Kaj je to?»

«To je voz, ki ne potrebuje konja», je rekla druga muha. «Izumil ga je človek in mu pravi avtomobil. Seveda v našo škodo!»

«Zakaj v našo škodo?» je vprašala muha Brnka.

«Zakaj? — Prej so vozove vlekli konji. Veš, to so bile visoke, lepe živali. Njih kri je kaj okusna. Sedla si konju na vrat in pila, pila... Ni te mogel odgnati, omot mu je branil. A zdaj?... Avtomobil nima konja, in iskati si moramo hrane na bolj nevarnih krajih.»

«Ali se na avtomobilu ne da nič prigrizniti?» je vprašala Brnka.

«O, nekaj že. Pojdiva, poskusiva, morda bo kaj», je rekla tovarišica.

Zleteli sta na avtomobil. Najprej sta si vsega ogledali. Okna so bila na pol odprta.

«Zletiva v avto», je rekla Brnka.

«Nevarno je», se je branila tovarišica.

«Kaj nama kdo more?! Ujeti se ne dava», je prigovarjala Brnka, in zleteli sta v avto. Preleteli sta sleherni kotiček v njem! Tu in tam je bil kakšen prigrizek. Mehko je bilo vseokrog. Zrcalo je bilo tam. Sedli sta na gladko steklo, in čudno se jima je zdelo, da ju z druge strani gleda tudi nekdo, ki je tak, kakor sta sami. Tako sta bili v ta čudež zatopljeni, da nista zapazili, ko so stopili v avto ljudje. Sedli so na sedeže in zaprli vrata. Avto je zagodrnjal in zdirjal po cesti. Brnka se je vsa prestrašila. Klicala

je tovarišico. Ta ji je prigovarjala:

«Rekla sem, da je nevarno. Ti si pa le silila. Poznam to. Zdaj mirno sedi!»

Toda Brnka je bila preveč preplašena. Nemirno je brnela sem in tja. Nikjer izhoda. Venomer se je zavedala ob steno. Celo človeku se je zaletela v glavo. Ta je zamahnil z roko. Ni je zadel.

Toda upehala se je. Tovarišica ji je neprestano klicala, naj sede in se skrije. Brnka je naposled ubogala. Sedla je v kot in obsedela. Strašno jo je stiskalo pri srcu, pollašal se je je obup. Kaj bo, kaj bo? Nikdar več ne bo prišla domov. Gledala je iz svojega kota skozi okno. Videla je, kako so drevesa in hiše tam zunaj drvele mimo.

Naposled se je voz ustavil. Ljudje so izstopili. Vrata so zaprli, in zdajci je postalo vse okrog muhe temno. Dolgo je tako presedela. Njena tovarišica je bila blizu nje in tudi molčala.

Hipoma se ji je zazdelo, da nekaj tiho polzi blizu nje. Že je hotela vzključiti, kar je zakričala njena tovarišica:

«Oj, joj!»

Brnka je napela oči. Groza. Kaj je to? Dolgonoga žival prede tanke nitke. In prede jih okrog njene tovarišice. Dela zanke. Tako blizu nje. Kaj bo, kaj se godi? Ne upa si kričati, brneti, a njena tovarišica je kakor mrtva. Nič se več ne zgane. Tista dolgonoga žival sedi na nji in zdi se, kakor da ji pije kri. Groza...

Brnka se je spomnila, da ji je mati, ko se je narodila, pripovedovala o strašnem zmaju, ki omreža muhe in jim pije kri. Pajki se imenujejo ti zmaji, tiste mreže pa pajčevine. Gorje, če se muha zaplete vanje, ali če jo pajek-zmaj zaprede v nje. Zveže jo, da se še ganiti ne more, in potem sede k nji in ji izpije kri.

Brnko je vse stresalo. Kako zbežati? Uboga tovarišica! In zbudil se ji je kes, ko se je spomnila, da jo je ona nagovorila, naj sedeta v avto. Kamorkoli se je obrnila, povsod je zadela na mreže. Toliko da se ni zapletla. Pajek-zmaj, tako se ji je zdelo, jo je že zapazil.

Kdo ve, kaj bi se zgodilo z Brnko, da se niso odprla vrata avtomobila. Zasvetilo se je. Ljudje so vstopili. Neke roke je nehote pretrgala zmajevo mrežo tam v kotu. Brnki je bilo, kakor da se ji vrača življenje.

Tiho, peš, se je plazila ob steni. Avto je drvel. Zagledala je na pol odprto okno. Previdno se je plazila k njemu. Že je videla, kako lete drevesa, hiše, travniki mimo...

Kaj je to? Kaj vidi? Tam je travnik. Krave se pasejo na njem.

Avto se ustavi. Ljudje izstopajo. Muha Brnka napne vse sile, spleza, zleti po steklu okna in kriči:

«Počakajte, počakajte...»

Ljudje, kakor da so jo razumeli, so za trenutek pustili avtomobil na cesti ... in muha Brnka je zletela.

«Glejte, glejte, Brnka je priletela,» so brnele muhe na travniku, sedale kravam na rogove, na hrbte, na noge...»

«Hvala Bogu», je rekla Brnka in sedla na kravji rog. «Dovolj sem izkusila. Nikamor več nočem. Doma bom ostala. Stokrat je lepše doma, pa če še v tako neznanhi hiši, kakor pa kjerkoli v izobilju, a v neprestani nevarnosti.»

In zletela je k hiši, skozi okno v sobo, v kateri se je rodila. Sedla je na strop in si globoko oddahnila.

Rešitev ugank šte. 5

Rešitev križanke.

Vodoravno: 2. Rim, 4. komaj, 6. sok, 7. kar, 9. dim, 10. Nin, 11. raj, 13. sem, 14. rogoz, 15. kol.

Navpično: 1. Vim, 2. rok, 3. mak, 5. Janez, 6. sir, 8. Rim, 12. jok, 13. sol, 16. gos.

Odgovori.

1. dromedar,
2. šest,
3. pomlad: 21. marca, poletje: 21. junija, jesen: 23. septembra in zima: 21. decembra,
4. petnajst in pol milijona,
5. noj.

Uganke šte. 6

Križanka.

Vodoravno: 1. podzemeljski hodnik; krajevni prislov. — 2. samoglas-

Veliko se govori

vendar so merodajna samo dejstva. In dejstvo je, da ni Aspirina brez »Bayer«-jevega križa.

ASPIRIN

TABLETE

Oglaš. reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

To vedno znova zatrjujejo vse gospodinje, ki perejo s Schichtovim terpentinovim milom. Kajti to čisto in izdatno milo odpravi s svojo bujno peno brez truda in prizanesljivo vso nesnago iz tkiva. Perilo postane čudovito čisto in bleščeče belo.

SCHICHT^{ovo}

TERPENTINOVNO MILO

nik; pogojni veznik; samoglasnik. — 3. krog. — 4. medmet; veznik. — 5. takšen je starček. — 6. samoglasnik; žensko ime; samoglasnik. — 7. zločinec; moško ime.

	1	2	3	4	5	6	7
1				■			
2		■				■	
3							
4	■			■			■
5							
6		■				■	
7				■			

Navpično: 1. vodna žival; najeđen. — 2. samoglasnik; osebni zaimsek; samoglasnik. — 3. ki je poln valov. — 4. časovni vezniki; predlog. — 5. ptič. — 6. samoglasnik; žensko ime; samoglasnik. — 7. darilo; tekočina.

Zdaj je čas utrjevanja

Kdor hoče smotrno učvrstiti svoje telo, bo pričel s tem v pomladni dobi, ko ni več nevarnosti prehlada. Vse vaje, s katerimi želi doseči odpornost zoper bolezni, je pa treba pametno preudariti. Posebno otrokom in šibkejšim ljudem utegnejo nasilne metode bolj škodovati kakor koristiti.

Utrjevanje se mora pričeti z veseljem in ljubeznijo ter se mora izvajati le polagoma. Pri tem je treba napore le počasi stopnjevati. Mnogim boleznim prehlada se izognemo na ta način, da ob lepih dneh navajamo telo na to, da prestane nenadne izpremembe temperature brez zdravstvenih motenj in da ne začnemo takoj kihati, brž ko nas prepiha hladen veter. Zaradi tega je

Vi hočete
peneče sredstvo za nego zob?

PEBECO-ZOBNO SREDSTVO
SE PENI *Brez* MILA

PEBECO-peneče se izdeluje po najnovejših znanstvenih izkustvih laboratorijev

Duke Laboratories, Inc., New York, U.S.A.

PEBECO-peneče razvija obilno peno, a ne vsebuje mila. Zato je posebno primerno za otroke in odrasle z občutljivo dlesno

Vzemite PEBECO-peneče. To sredstvo za nego zob razvija čudovito nežno in obilno peno, a ne vsebuje mila. Idealni učinek je osnovan na obsegu **Pebecina**. Ta dela zobe bleščeče bele, preprečuje usedanje zobnega kamna in desinficira ustno votlino in grlo. K temu se še pridružuje to, da ima PEBECO čudovito osvežujoč okus in je posebno štedljiv v uporabi. Zato ni samo dober, ampak tudi poceni.

najboljše, če se umivamo s hladno vodo zjutraj in zvečer.

Pred umivanjem mora biti telo vedno normalno toplo. Kakor hitro zjutraj vstanemo in so udje še polni toplote, moramo nekoliko telovaditi, da se udje razgibljejo in da se toplota telesa uravnovesi. Potem gremo k vodovodu. Frotirko izzmemo v hladni tekoči vodi, potem drgnemo desno nogo od prstov do boka. Glavno je, da se naglo osušimo, da izhlapevanje ne odteguje po nepotrebnem telesne toplote. Nato pride na vrsto leva noga, dalje trebuh, prsi in hrbet. Da si odrgneš hrbet, drži brisačo na obeh njenih koncih in jo vleci po hrbtu sem in tja. Nazadnje pridejo na vrsto roke, vrat in obraz. Tako umivanja sme trajati le nekaj minut; nikoli ne smemo občutiti mraza. Kurja polt je zanesljivo znamenje, da že pretiravamo. Ko se naglo oblečemo, se mora po vsem telesu prijetno prelivati toplota.

Ko se tako navadimo na hladno vodo, preidemo k temu, da vse telo naenkrat umijemo ali da se postavimo pod hladno prho. Nikoli pa ne smemo pozabiti trojnega: 1.) pred takšno hladno vajo mora biti telo vedno toplo; 2.) uporaba vode mora biti zmeraj le kratka in 3.) telo mora biti po taki vaji vselej zopet toplo.

Kdor se je tako utrdil, si ne bo več želel mehkužne postelje s pernicami in tudi ne pretople obleke. Spal bo ponoči na precej trdi postelji pri odprtem oknu in bo pokrit kvečjemu z dvema volnenima odevjama, podnevi pa bo nosil le kolikor mogoče lahko obleko, ki dopušča dovolj zraka k telesu. Sprehodi, žoganje in telesne vežbe na prostem

se lahko pri najlažji obleki vršijo tudi pri hladnem vremenu, seveda pa se je treba naglo gibati. Kdor se pri gibanju ogreje, naj se ne boji prehlada, marveč naj se hitro obleče in poskrbi, da se bo telo spet počasi ohladilo.

Najvažnejša je vztrajnost

Če hočeš biti odlična vzgojiteljica, moraš biti predvsem vztrajna! Vztrajati moraš na tem, da otrok izpolni vsako tvojo zahtevo, vztrajati moraš na svojih načelih. Hvali, kar je dobrega, in grajaj, kar je slabega. Zlati ključ do dobre vzgoje je samo vztrajnost!

Otrok je še majhen in rad pozablja, ne ve že več, kaj sem včeraj rekla — takšni so izgovori matere, ki pri vzgoji ni dosledna. Toda ti izgovori so prazni! Otrok si prav dobro zapomni, kar mu zapoveš. In če drugi dan ne boš več zahtevala od njega istega, bo vedel, da si popustila.

Posebno dosledni moramo biti, kadar hočemo otroku odkloniti kakšno prošnjo. Naš «ne» mora biti neizprosno! Kakor hitro otroku le enkrat popustimo in izpremenimo kategorični «ne» v naveličani «no, pa naj bo» —

je dobre vzgoje konec. Vztrajno in dosledno vzgojiteljico hitro spoznamo po vedenju otroka. Če na primer otrok poprosi za priboljšek in mu ga mati odkloni, si dobro vzgojeni otrok ne bo upal dalje moledovati ali celo tarnati. Ako pa otrok počna omahljivost matere, bo toliko časa prosjačil in sitnjaril, da mu mati naposled vendarle ustreže. Otrok ni tako majhen, kakor misliš, otrok ni tako pozabljiv, kakor se tolažiš — narobe: otrok ima poseben čut za tvoje slabosti. Kakor hitro pa spozna, kje te čevljev žuli, se bo okristil s tvojo popustljivostjo.

Nekatere matere so pri vzgoji dosledne in trdne, dokler so same z otroki. Kakor hitro pa pride kdo v goste, popustijo. Taki otroci se potlej prava nadloga za goste. Komaj sede gost za mizo, že prileti mali razvajenec in nadleguje mater s kako prošnjo. Ko je dosegel, kar je hotel, se potolaženo umakne s pozorišča, toda čez pet minut se ponovi isti prizor. Tako nadleguje mater in gosta, dokler se ta ne poslovi. Navadno pravi mati v takih primerih: «Veste, otrok drugače ni tako siten, samo kadar imamo obisk, se hoče postavljati. Sicer je dosti bolj priden!» O mati, ko bi vedela, kako malo zaleže takšen izgovor! Malčkovo vedenje samo kaže, da nisi kos vzgoji, ker nisi dosledna in vztrajna. Ako bi le enkrat pred obiskom uveljavila svojo voljo in ostala neizprosna, bi te otrok ne hodil več nadlegovat.

Nekatere matere popuščajo iz utrujenosti, preobremenjenosti ali pa zaradi živčne razdraženosti. Ne ljubi se ji poslušati otrokovega moledovanja in tako naposled prekliče svoj odločni «ne» in pravi: «Naj bo, ampak zdaj mi hitro izgini izpred oči!» Otrok, ki je tako tenkočuten, si zapomni, da najlaže doseže svoj namen, kadar je mati utrujena ali pa preveč zaposlena. Vse svoje majhne prošnje in pritožbe si prihrani za takšen trenutek in po tlej ga po svoje izrablja.

Dosledna vzgojiteljica ima pred očmi predvsem vzgojni uspeh in se ne bo predala trenutnemu nerazpoloženju, ki slabi voljo. V vsakem primeru bo vztrajala na svojih zahtevah in ostala dosledna. zž.

Ne vedi vsega! - Ne odlašaj!

Nedavno sem brala v neki knjigi, da si službo najteže poišče «vsevedež». S tem pa ne mislim človeka, ki se da mnogostransko uporabiti, temveč človeka, ki hoče znati vse, v resnici pa ne zna ničesar do dobra. To so ljudje, ki radi menjavajo svoj poklic, namesto da bi se držali tega, česar so se izučili. Večkrat se kdo izučil kakega rokodelstva, pa se morda primeri, da se mu trenutno ponudi lažje delo in prav tako trenutno tudi boljši zaslužek. Loti

ONA VSAKOMUR UGAJA!

Njena pojava je vedno brezhibna in ugodna. Stalna uporaba Odo-ro-na je zanjo sama po sebi razumljiva kakor čiščenje zob. Odo-ro-no ji daje svežost in ji varuje obleko. Uporabljajte ga, da se ognete škodi zaradi potenja. Vsi lahko uporabljajo Odo-ro-no, ker se proizvaja v dveh jakostih: „Regular“ (rdeči), enkratna uporaba varuje 3 do 7 dni, in „Instant“ (brezbarvni) za občutljivo kožo, zadostuje za 2 do 3 dni. Steklenice s praktično gobico na zamašku se dobivajo v vseh strokovnih trgovinah.

ODO·RO·NO

se ga, ne da bi pomislil, da je to delo sicer predhodno zanj ugodnejše, a lahko mine kakor pomladni sneg, dočim bi bil njegov prvotni poklic stalno skromen vir zaslužka. In potem se prvotnemu poklicu odvadi, nova služba se mu izmuzne prav tako naglo, kakor je prišla, in človek se meče samim nestalnostim v naročje, povsod nekaj povoha, strokovnjak pa ni v ničemer. In če pride tak človek ob službo, kdo mu jo bo dal? Ako sam pove ali pa morda njegova poselska knjižica, kaj je že vse bil, bo delodajalec, pri katerem išče delo, nezaupljivo zmajeval z glavo. Prvi pogoj za uspešno iskanje službe je strokovno znanje in vztrajnost v prvotnem poklicu. Kdor se temu ves posveti, bo vsaj v ožjem krogu svojih poklicnih tovarišev in delodajalcev zaslovel in, če si bo hotel morda premenjati službo, jo bo lahko dobil.

Poleg tega je potreben dostojen nastop in vpludno, nevsiljivo vedenje, ki večkrat odločilno vpliva že v prvem hipu, še preden pride pogovor na vaše strokovno znanje. Nikar gostobesedno ne naštevajte, kaj vse znate, ne hvalite svojega dela, ampak delo naj hvali vas. Povejte rajši kratko, v čem ste izurjeni, odgovarjajte skromno na morebitna vprašanja.

In še nekaj je silno važno! Ne odlašaj ničesar! Večkrat ali pa vsaj včasih čitamo v časopisu dobro ponudbo. Ugodna služba se je kje izpraznila. Notranji glas nam pravi: Pojdi in poskusi srečo! — Takoj si mislimo — takoj pojdem, ampak prej moram opraviti še to in ono! Važni čas potratimo z nevažnimi opravili. Dopoldne mine, popoldne koga obiščemo ali obišče nekdo nas — drugi dan pa je služba že zasedena! Tako je z mnogimi dobrimi mislimi, načrti, nameni!

TO JE CENEJŠE

Kuhinjska sol je izvrstno čistilo za preproge, košarice iz riževe slame in za rogože. Z vlažno kuhinjsko soljo čistimo madeže na poliranem pohištvu.

Kneippovo SLADNO KAVO

Tudi nože, zlasti take, ki diše po čebuli ali milu, obrišimo s kuhinjsko soljo. Čajne in kavne skodelice, ki imajo rumenkaste madeže, umijmo s slano vodo. Vroča sol dobro osnaži železno posodo. Tudi perilo, zlasti tako, ki se pri likanju osmadi, posipamo s soljo, potem pa ga namočimo v mrzlo vodo. Sol je dobra pomočnica tudi pri pranju črnih čipk in tkanin, ki jih je umazala kava.

S citrono peremo prepotene srajce, madeže po rdečem (črnem) vinu in tinti; prav tako tudi zarumenelo batistno perilo, slamnike in rumene (rjave) čevlje. Z narezano citrono lahko lepo umijemo kopianjo (vano), očistimo zarjaveli štedilnik in okvir. Slednjič lahko odstranimo s citronovim olupkom tintne madeže s pohištva.

Glavobol pa toliko dela;

mogel bi postati sila neprijeten dan! Ali zakaj so Pyramidon tablete?

Pyramidon

tablete
hitro pomaga.
Pazite le na Bayer-
jev križ na omotu!

Oglas reg. pod št. brojem 1318 od 15. XII. 1938.

Slavna ženska ki je še ne poznate

Dorothy Thompsonova — ameriško javno mnenje

Gotovo še niste slišali o njej ali vsaj ne dosti. Zato je res že čas, da jo poznate. Ime Doroteje Thompsonove, soproge pisatelja Sinclaira Lewisa, slovečega Nobelovega nagrajenca, je danes eno izmed najslavnejših v Ameriki; prav dobro pa poznajo gospo Dorotejo i v Evropi, zlasti v tako imenovanih totalitarnih državah, kjer je ostalo za njo precej zamere.

Naivnost, zdrav človeški razum in genialna nadarjenost za pridobivanje prijateljev — to je bila poleg sto petdesetih dolarjev glavnica, s katero je mlada pastorjeva hčerka Doroteja Thompsonova prišla leta 1920. iz Amerike v London, da se loti novinarstva. Danes vam piše trikrat na teden članke, ki jih istočasno objavi sto petdeset tisoč ameriških časnikov, in jih torej bere približno osem milijonov čitateljev. Razen tega govori Dorothy Thompsonova trikrat na teden v radiu, in jo poslušajo trideset milijonov poslušalcev. Vrh tega še vsak mesec razlaga trem milijonom čitateljic revije «Ladies Home Journal» svoje nazore in poglede na sodobno življenje in svet.

Ti njeni nazori so jako bistri; vsa se zastavi za vsakršno pošteno reč, zato je tako vplivna, da jo moremo v tem postaviti ob stran samega prezidenta Roosevelta. V nekih rečeh sta si precej podobna, čeprav se pogosto borita med seboj. Oba sta tipična Američana po čustvih in mislih, oba sta polna zdrave življenjske volje, navdušena za poštenost in svobodo in neutrudljivo borbena. In tako se celo zgodi, da novinarka Dorothy Thompsonova premaga gospoda prezidenta, kakor je to bilo pri propagandi za reformo najvišjega državnega sodišča in proti njej, ki jo je hotel izvesti Roosevelt, pa je Dorothy Thompsonova gladko razbila njegov načrt.

Turški pregovor pravi: Sreča je zaljubljena v bistrega človeka. Na Dorotejo Thompsonovo se ta pregovor nanaša v polni meri. Več ali manj po naključju ji je pripadla naloga, da je takoj v začetku svojega novinarskega poklica napisala nekatere senzacionalne reportaže z Irskega in iz Avstrije. Dotlej je bila samo še svobodna sotrudnica ameriškega časopisja, takoj po teh reportažah pa jo je pridobilo neko veliko časopisno podjetje v Filadelfiji za svojo stalno dopisnico. Leta 1925. jo je to podjetje poslalo v Berlin; to je bila dopisniška služba, kakršno so si vsi spretni novinarji mogli takrat le želeči. V Berlinu se je dalo takrat kaj opazovati in pisati še zlasti za Ameriko.

Pa je naneslo naključje, da je Doroteja Thompsonova pri večerji s prijatelji — ravno tisti dan, ko je bil ločen njen zakon z nekim Madžarom — spoznala slovečega romanopisca Sinclaira Lewisa. Izpregovorila sta le nekaj besed. Takoj po večerji, ko sta bila sama, ji je Sinclair Lewis ponudil zakon. Dorothy Thompsonova tega ni vzela resno. Kmalu nato je morala po naročilu svojega časopisnega podjetja v Moskvo. In že je prišel za njo tudi pisatelj Sinclair Lewis. Ruska vlada si je štela v čast, da lahko pozdravi tako slavnega gosta, toda takoj na kolodvoru v Moskvi je bilo precej presenečenja. Zastopniki vlade so namreč vpra-

šali Sinclaira Lewisa, kaj želi v Rusiji videti. Odvrnil je: «Dorotejo Thompsonovo.» Seveda jo je kmalu našel; naslednje leto sta se poročila v Londonu.

V Ameriki se je razširil velikanski vpliv Doroteje Thompsonove po njenih člankih, ki jih je od leta 1934. dalje po trikrat na teden pisala iz Berlina za veliki ameriški dnevnik «New York Herald Tribune». Pošiljala je članke tako dolgo, dokler je niso nacisti izgnali iz Nemčije. Že leta 1931. je bila objavila razgovor s Hitlerjem, in ta razgovor nikakor ni bil laskav. Takrat je sodila, da tak mož nikoli ne bo postal diktator. Seveda se je zmotila, toda ker ji je lastno, da vsakršno zmoto na svojevrstno odkritosrčen način javno prizna, ji Američani nikakor niso zamerili njene napačne sodbe.

Vse, kar se dogaja na svetu, zre Doroteja Thompsonova skozi naočnike svoje odkritosrčnosti in čistosti svojega značaja. Neki njen tovariš jo je krstil za «plavooki tornado». Sama Doroteja pa je nedavno na zborovanju rekla 3000 poslušalcem: «Česa manjka današnjemu svetu? Zmožnost ogorčenja!»

Dorothy Thompsonova je častna doktorica cele vrste ameriških vseučilišč. Mnogi njeni občudovalci so jo že izpodbujali, da bi stopila v politično areno. Da, nekateri so jo že imenovali za kandidatino med nasledniki prezidenta Roosevelta. Prav gotovo bi jo pokrajina Vermont v Ameriki, kjer zdaj prebiva, poslala kot prvo senatorko v ameriški senat, če bi le hotela kandidirati. Ko ji je bila nedavno na neki univerzi spet izročena diploma častne doktorice, je promotor izrazil željo, da bi jo videl kot naslednico sedanjega ameriškega zunanjega ministra Cordella Hulla. Toda Dorothy Thompsonova je mirna in preudarna, izkratka, to je ženska z nenavadno zdravim človeškim razumom. Zato vé, da je njeno sedanje javno delo mnogo uspešnejše, ko je ne vežejo sponje javne službe.

Zakonca Thompson-Lewis — (o katerih kroži v ameriški javnosti veliko ljubeznivih anekdot) — prebivata v stari kmečki hiši v Vermontu, v zelo lepi in slikoviti pokrajini. Starinsko hišo sta si preuredila po lastnem okusu. Sicer pa rada potujeta z avtomobilom, v katerem lahko tudi prebivata. Imata sedem let starega sinčka Mihaela. Če vas zanima, še tole: Doroteja bo letos dopolnila 45. leto.

Zdaj se Dorothy Thompsonova odločno in pristržno zavzema za vse begunce iz držav, kjer vlada diktatura. In v tem pogledu se strinja ne samo s prezidentom Rooseveltom, marveč z velikansko večino ameriške javnosti. Sestavila je svoj načrt, saj Dorothy Thompsonova se ne vdaja fantazijam, marveč vedno le preudarnemu delu. Prav to, da zna zmerom staviti trezne, konkretne predloge, ji venomer zagotavlja zaupanje milijonov, na katere vpliva in jih prepričuje. Če so radost in ljubezen, odkritosrčnost in krepka volja v resnici preproge, ki vodijo k velikim dejanjem, tedaj bo neuklonljiva Dorothy Thompsonova izvršila še velike reči.

Žena naših dni ve, da ima v boju spolov nepremagljivo orožje, svojo nadarjenost za ljubezen. S tem krasi glas, besedo, kretnje, smehljanje. Mož hrepeni v svojem pragonu po tem, kar je najbolj žensko. Žena mu je večno koprnenje in vir življenja.

Žena je čuvarica svetega plamena. Iz njenih rok vre blagoslov ali prekletstvo. Zavedajoča se odgovornosti, bo vse svoje mišljenje in dejanje usmerjala v obliki ljubezni, ker ve, da ne moremo živeti brez bolesti, ako jih sami povzročamo.

Modra žena ne bo nikoli delala ničesar v afektu. Če je užaljena, počaka na trenutek, ko lahko mirno in premišljeno zahteva račun od moža. Njene besede bodo tem tehtnejše, čim manj vpliva jeza na njeno čustvovanje.

Modra žena bo ostala v zakonu predvsem ljubica. Zato ne pozna zanknih dni, ker ve, da hoče mož najprej ljubico potem šele tovarišico.

MISLI

Zakon je začetek in višek vse kulture. Neomikanec postane mil in nežen, pa tudi omikanec nima boljše priložnosti, da pokaže svojo nežnost. Razen tega prinaša zakon toliko sreče, da vsa nesreča v primeri s tem nič ne pomeni.

*

Narod, ki ima resnično narodno književnost, je gospodar neizmernega zaklada.

*

Kdor nima ljubečega srca, je bolj vreden sočutja kakor očitka, zakaj najlepše vseh čustev je ljubezen, ki je ni deležen nesrečnik, kateri se umika sam v sebe.

*

Močni značaj živi poglavitno svoje lastno življenje, slabotni značaj živi življenje drugih s primesjo lastnega življenja.

*

Glej, da bo v tebi vedno živ tudi drugi jaz. Ne zato, da bi se ti lahko odvrčal sebično od ljudi, temveč da boš imel rešilno pribežališče, če te ljudje zapuste.

*

Če ne dobiš vsega, kar hočeš, misli na vse tisto, česar nočeš in tudi ne dobiš.

*

Kaj more dati svet ljubeznivejšega in vdanejšega kakor ženo?

*

Srce, ki ga je zastupil sum, nima več prostora za ljubezen.

*

Ne zaupaj človeku, ki daje pri svojih zagotovilih roko na srce!

*

Ne pozablajte, da tudi tašče niso nič drugega kakor matere.

*

Kaj koristi človeku najboljša jed, če si jo kvari s slabo voljo!

*

Boljše je biti neveden, kakor vedeti resnico in morati molčati.

O KNJIGI

O čudovita moč, vzvišenost knjige! Ko bi ne bilo knjig, bi bili mi surovi in neuki, ne imeli bi nobenih spominov na minule dogodke in reči, nobenega znanja o božjih in človeških zadevah.

J. A. Komenski.

*

Kaj bi bilo brez hrane modrosti, ki jo dajejo dobre knjige, polne pravil, zgledov, npravnosti in zakonov? Knjige občujejo z nami kakor zvesti prijatelji in se pogovarjajo z nami odkrito, iskreno, jasno, brez pretvare in hinavščine.

J. A. Komenski.

*

Kakor je otrokova mati vzgojiteljica, tako je oče njegov učitelj. Oba naj se domenita med seboj, kako bosta postopala. Otrok naj gre iz rok prve v roke drugega. Če ga bo vzgajal še tako preprost in neuk, a seveda pаметen oče, bo boljše vzgojen, kakor če bi ga vzgajal najsposobnejši vzgojitelj na svetu. Vnema in iskrenost bosta namreč nadomestili mnogo lažje pomanjkljivo znanje, kakor more nadomestiti znanje pomanjkljivo ljubezen in iskrenost.

J. J. Rousseau: Emil.

Indanthren

tudi v moški modi

Srajce lepih barv in okusnih desenov radi nosimo, posebno v vročih poletnih dneh, kadar slečemo suknjič. Važno je, da so barve stalne, kajti le takrat lahko brez skrbi nosimo srajce tudi brez suknjiča.

Z Indanthren-barvami barvane tkanine izberemo radi že zato, ker jih lahko često peremo in nosimo na soncu, a barva ostane vedno enaka.

Z Indanthren-barvami barvane tkanine so nepreosljivo stalne pri pranju, na svetlobi in pri nošnji.

Da boste popolnoma sigurni, pazite pri nakupu na Indanthren - znak.

Krepite Svojo kožo!

Potem domače de-
lo ne bo imelo več
škodljivega vpliva!

Uporabljajte
Nivea kremo, edi-
nole Nivea vsebuje
Eucerit, krepilno
sredstvo za kožo.
Redno negovanje
z Nivea dela Vašo
kožo krepkejšo in
bolj zdravo, ji da
večjo odpornost
in mladostno-
svežo zunanost

Majhne radosti

Če imamo srečo, so nam v življenju različne radosti za mejnike: v poklicu doživljamo lepe uspehe, naš zakon je srečen, stara prijateljstva ne zarjavijo, morda smo deležni tudi lepih prejemkov in povrh še splošnega ugleda. Vse to je važno in koristno.

Toda vmes so dolga obdobja, ki so brez vsakih velikih radosti in ki bi se razvlekla v puščobno vsakdanost, če bi ne bilo na svetu različnih majhnih radosti. No, pa saj tako majhne niso — majhni so le vzroki. Na svetu žive ljudje, ki so pravcati umetniki majhnih radosti. Radi praznujejo praznike, in če jih ni v pratiki, si jih sami izberejo. Izkušeni ljudje znajo vsaki reči odvzeti lepo stran in napraviti življenje venomer radostno.

Marsikatera gospa se bolj razveseli ljubkega šopka vijolic kakor dragocenih orhidej. Saj ve, da je bolj pošteno, če ji poklonimo spričo svojih skromnejših sredstev zavojček čokolade namesto dragocenih bonbonov, napolnjenih z likerjem. Glavno je pametnim ženskam to, da smo pozorni in ne pretiravamo z razsipanjem ali z baharijo. Pa tudi moški so morda najbolj veseli, če jim poklonimo tisto vrsto cigaret ali cigar, ki jo najrajši kadijo, ali pa, če jim poklonimo zraven še škatlico vzi-

galic v lepem kovinastem okviru, saj jih prav to ljubeznivo opomni tiste značilne moške pozabljivosti, da skoraj nikoli nimajo vžigalic pri sebi... Majhno darilce, ki lahko vzbudi nekaj humorja, jim je nemara bolj všeč kakor dragocena kadilna garnitura ali pa trenutno «najmodernejša» knjiga.

Seveda v pričujočem članku nočemo razpravljati o velikih darilih, kdor ima in zmore, naj le daje. Tu je beseda o tistih darilcih, s katerimi lahko mnogokrat pripravimo dosti veselja. Marsikateri zakon je osrečen zaradi take pozornosti, ki jo izražajo priložnostna darilca, marsikatero prijateljstvo se na novo utrjuje s takimi drobnimi ljubeznivimi dokazi simpatije. Z majhnimi darili dokazujemo, da se drug drugega nismo naveličali in da smo z medsebojno navezanostjo vzvišeni nad ubijajočo vsakdanostjo.

V skupnosti dveh ljudi je toliko dni, ki močno odločajo poglobitev skupnosti. In prav take dni je treba obhajati z enako pozornostjo kakor one prazničke, ki so v koledarju rdeče zaznamenovani. Tu in tam pa se moramo znati tudi naglo odločiti, saj lahko pozornost o pravi priložnosti v marsikaterem pogledu odloča o bodočnosti. Med majhna darila, ki jih poklanjamo iz simpatije ali spoštovanja, spada namreč tudi prikupna pozornost, ki jo izkazujemo gostu: bodi že, da smo se njemu na čast praznično oblekli ali da smo gostu postregli s kakšno malenkostjo, o kateri vemo, da jo ima posebno rad. Srce si lahko pridobimo tudi, če smo prijatelju ali prijateljici, možu ali ženi izkazali naklonjenost s tem, da smo ga rade vo-

lje spremili na sprehod, ker je bila to njegova iskrena želja, ali da smo šli z njim v gledališče ali na koncert.

Majhne radosti so tiste, ki venomer poglobljajo harmonijo zakonske sreče ali prijateljstva. Z njimi najbolje premagujemo vsa nasprotja in neprijetnosti, ki silijo kakor bodice iz vsakdanjega življenja v našo skupnost. Majhne radosti so najboljšo zdravilo zoper vse rane in ranice, ki jih zasekava življenje. Majhne radosti so tisti balzam, ki sproti vse celi in nam blaži srce.

Udobnost v rodbini

Naše žene so dobre gospodinje in matere. Ni se nam treba bati, da bi slabo skrbele za otroke. Samo pridajte otrokom k dobri jedi in topli obleki še smehljaj! Ne hotite, da bi se razvili v čemerneže! Ne vzgajajte jih v lahkomiselne in neodgovorne ljudi, toda po delu jim privoščite malo igranja in gibanja, nekoliko oddiha!

Učiteljica, ki je šla v šolo popoldne, ko navadno ne hodi, mi je rekla: «V šoli imam danes popoldne otroke za kazni, ker so odšli eno uro prezgodaj domov.» To je prav, to zahteva red. Toda zakrijte žalost in skrbi, ko se otroci vrnejo domov. Oče, ki se zna pošaliti, kadar pride zaskrbljen domov, mati, ki z nasmehom poslušša šolske prigode in noče pokazati otroku objokanega obraza — to so starši, ki znajo vzgojiti krepke ljudi in dobre delavce. Varčujte z vsem, samo s smehljajem ne!

C. B. WIND:

NOVI KLOBUK

«Tomo,» je rekla gospa Kraljeva svojemu možu, «ko pojdeš jutri v službo, bom šla s teboj v mesto; rada bi si kupila klobuk.»

«Že spet nov klobuk? Tvoj je vendar še čisto dober.»

«Ampak, Tomo, zdaj so klobuki tako poceni. Te priložnosti ne smem zamuditi.»

Drugo jutro sta stopila v trgovino s klobuki.

«S čim smem postreči?» je vprašala prodajalka.

«Rada bi nov klobuk,» je dejala gospa Kraljeva.

«Prosim,» je rekla modistka in se prijazno nasmehnila.

«Imam prekrasne klobuke po znatno znižanih cenah. Hočete poskusiti tale klobuk?»

Gospa Kraljeva si je dala klobuk na glavo in se ogledovala v zrcalu.

«Kako ti ugaja?» je rekel soprog kratko.

Gospa Kraljeva je poskusila še celo vrsto klobukov.

«Katerega naj vzamem?» je vprašujoče pogledala moža.

«Meni ugaja temnozeleni.»

«Čudno,» je rekla gospa Kraljeva, «meni pa je temnomodri bolj všeč. Ali se ti ne zdi, da je lepši, Tomo?»

«Ne morem reči,» je odločno odgovoril mož.

«Vsak ima drugačen okus,» je dejala prodajalka.

«Torej, odloči se sama, Minka,» je rekel gospod Kralj nestrpno, «jaz moram v pisarno!»

Gospa Kraljeva se dolgo ni mogla odločiti in je ogledovala oba klobuka.

Kralj je pogledal na uro. «Moram oditi. Vzemi, katerega hočeš. Na svidenje!»

Zvečer je vprašal Kralj svojo ženo, «Torej kateri klobuk si kupila?»

«Ugani, Tomo!»

«Go'ovo temnomodrega?»

«Res je.»

«To sem si precej mislil, da boš vzela dražjega. Pri tem pa mi je temnozeleni dosti bolj ugajal — in povrh je bil še deset dinarjev cenejši. Ampak ti me nikoli ne poslušaj.»

Zdajci je gospa Kraljeva pohlevno pogledala svojega moža in se smehljala: «Potolaži se, Tomo, kupila sem si tudi temnozelenega. Saj sta oba klobuka zares strašno poceni.»

Prav za prav ni lepa, ampak . . .

S temle «ampak» se malo pobavimo. Vemo, da lepota sama ne zadostuje, da kdo po ženski zahrepeni. Lepota ni isto kakor ljubezenska sreča, ki ima notranjo osnovo in potrebuje samo majhnega oporišča, da se razvije. Kjer se srečata dva človeka, ženska in moški, in sta drug drugemu simpatična, vidita hkrati tudi zunanje vrline. Med žene, ki se zaradi svoje zunanje preprostosti lahko prezro, spada tista, o kateri se pravi, da si pri govorjenju neznansko veliko pridobi. Neki čar izhaja torej iz nje, ki ni vezan na posebne telesne znake. Lepo zveneči glas nas spremlja dosti dlje kakor spomin na mičen obraz. Melodičen smeh je neločljiv spremljevalec govora. Smeh izžareva sonce in gladí čelo. Z veselim smehom odganjamo zle duhove dolgočasnja ali čemernosti. Zdrava veselost privlačuje in nikoli ne zgreši namena.

Vsaka ženska nima lepih ust, toda usta poplemeniti lepo govorjenje in smejanje. In če so še zobje beli in dobro negovani, ne potrebuje ženska ničesar več.

Tudi izraz oči lahko polepšamo, ako premagamo duševno trudnost in si prizadevamo, da bi zbrali svoje zanimanje za predmet, o katerem se govori.

Ali imate morda ljubko ušesce? Zakaj ga zakrivate? Lepo oblikovano uho je nekaj zelo mikavnega, ki samo čaka, da ga bo kdo odkril. Ljubko izoblikovana noga, ozka roka z lepimi prsti — vse to so orodja, s katerimi zna spretno ravnati bog Amor. Zares ni nič hudo spadati med tiste, ki prav za prav niso lepe. Majčken «ampak» nam da včasih več sreče kakor še tako izbrana lepota.

Novo - lepo - poceni!

Obiščite nas ali zahtevajte naš brezplačni katalog, da boste lahko naročili po pošti. Denar vračamo ali zamenjujemo blago, ako ne ustreza.

2/1 Moderna bela torbica, ki se ne maže, odnosno se da, ako se umaže, oprati, ker je narejena iz galalita, z zrcalom in modernim okovjem. Din 105.-

2/2 Najnovejša torbica, z denarnico na verižici, z ogledalom, iz vtisnjene-ga rdečega, rjavega ali črnega svinjskega usnja, zelo praktična in elegantna. Din 78.-

2/3 Apartna torbica iz finega rdečega, rjavega ali črnega boksa, zelo elegantna, z modernim kovinskim okovjem, z denarnico in ogledalom, deloma kombinirana. Din 165.-

2/4 Potna torbica iz črnega drap ali rjavega svinjskega usnja, s posebnim naštim predelom kakor tudi s pregrado znotraj, moderno kovinsko okovje in usnj. držaji. Din 170.-

2/5 Potna torbica iz rdečega drap ali črnega vtisnjene-ga svinjskega usnja, manjša oblika, zelo priročna in praktična za potovanje, izlete in za ulico. Din 90.-

2/6 Ženske sandale, zelo okusne, lahke in udobne, iz antilop-usnja; kombinacije: belo-rdeče, belomodre, rdeče-modre in modro-rdeče, vse velikosti. Din 120.-

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r a b, I I I E S 4 1 0

Z D R A V J E

s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč, odnosno «Hersan čaja», mešanice posebnih zdravilnih zelišč po predpisu doktorja R. W. Pearsona, šefa zdravnika v Bengaliji (Angl. Indija).

Po dolgoletnih izkustvih je določena vrednost «Hersan čaja», in sicer z nedvomnim uspehom pri boleznih: pri poapnenju arterij, pri bolezni kronnega obtoka, ženskih boleznih, pri mištruciji (mesečnim perilom), pri migreni, revmatizmu, boleznih ledvic in jeter, motnjah v želodcu, pri zastrupljenju, zapeki, profinu, črevesnih boleznih, hemeroidih, pri splošnem in pre-naglem debelenju, zoper zgago.

«HERSAN ČAJ»
se dobi v vseh lekarnah. Vzorec Vam pošlje brezplačno.

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova 1
Reg. br. 14.001/1935

Tehnično dovršene pisalne stroje

dobite pri

The Rex Co. Ljubljana

Gozdnišče št. 10

Telefon št. 22-68

Žena in higiena

Danes, ko se splošno deluje na tem, da se odstranijo slabi vplivi na človeško telo in da se ljudem pomaga do lepšega in udobnejšega življenja, je vsak nov pojav v napredku higijene sprejet z razumljivim zadovoljstvom.

S pravilnim negovanjem telesa in z dobro voljo se dá doseči mnogo več, kot si marsikdo misli. Higiena je odpravila iz civiliziranega sveta premnoge človeške nadloge prejšnjih vekov, katerim je podlegalo ljudstvo kar v trumah. Star pregovor pravi, da je čistoča pol zdravja. Res je tako! Še več: Čistoča je temelj zdravja, zdravje pa je največja sreča.

Proizvodnja ženskih higienskih potrebščin je obogatila tržišče z novim praktičnim higienskim pripomočkom. To je novi TITO irigator, ki ga prinašamo v sliki

S tem irigatorjem preneha stara mučna tradicija, polna težav in neprijetnosti. Novi TITO irigator se uporablja vedno le stoje. Ta način irigiranja je z ozirom na notranji ustroj ženskega organizma najboljši in najudobnejši.

TITO irigator ustreza vsem potrebam in zahtevam današnje higijene in je prava dobrina za žene. Skozi posebni odtok odvaja ta irigator vso uporabljeno vodo tako, da popolnoma obvaruje telo in oblačila, da se ne zmočijo in zamažejo.

TITO irigator ima elastično gibljivo cevko za maternico, katera se lahko poljubno regulira v vse smeri in tudi v globino, pri čemer se brezčutno prilagodi legi vagine.

Posebna naprava na cevki za maternico uduši vse sunke in tresljaje, tako da cevka med irigiranjem popolnoma miruje.

Idealna in priročna oblika tega irigatorja omogoča njegovo uporabo vselej, ne oziraje se na oblačila, prostor ali sobno temperaturo, kakor doma tako na potovanju. Manipulacija s tem irigatorjem je enostavna in zelo lahka.

TITO irigator sedi utesnjen sam na svojem mestu in ne potrebuje med irigiranjem nikake ročne postrežbe. Irigiranje poteka v miru, udobno in čisto.

TITO irigator se dobi v vseh lekarnah, drogerijah, bandažnih in kozmetičnih trgovinah.

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Grahova juha, 2. Široki rezanci s šunko, Solata, 3. Češnje.
Zvečer: 1. Hrenovke, Krompir s peteršiljem, 2. Češnjevo praženje (404).

Torek.

Opoldne: 1. Koštrunove bržole v omaki, Zdrobovi cmoki s krompirjem (270), 2. Kompot iz jagod.
Zvečer: Špageti, Paradižnikova omaka.

Sreda.

Opoldne: 1. Goveja juha z vlivanci, 2. Polpeti, Pražen krompir, Belušna prikuha, 3. Limonova krema.
Zvečer: Špinačne omlete, Gorčična omaka.

Četrtek.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha, 2. Nadevane kolerabice (90), Dušen riž, 3. Češnjev kolač.
Zvečer: Kruhovi cmoki, Solata.

Petek.

Opoldne: 1. Korenja juha, 2. Češnjev cmoki iz sirovega testa (401).
Zvečer: 1. Ribji brodeto (150), Polenta, 2. Jagode z vinom.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z mozgovimi cmočki (59). 2. Govedina. Ocvrte krompirjeve ploščice. Špinača. 3. Češnjev kompot.

Zvečer: Riž z graham. Solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Vinska juha s piškotnim ponvičnikom (69). 2. Telečje prsi z jetrnim nadevom (199). Solata s krompirjem. 3. Zdrobova torta.

Zvečer: 1. Mariniran tun. 2. Češnjev kompot.

Opomba: Številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Krompir s peteršiljem.

Droban nov krompir ostrgamo in operemo. Nato ga stresemo v kozico, prilijemo vode, da sega do tričetrtine, osolimo, opopramo, pridenemo sesekljanega peteršilja in košček presnega masla, nakar naj se počasi kuha. Ko izpari približno polovica vode in je krompir mehak, potresemo po vrhu še nekoliko sesekljanega peteršilja in jed takoj serviramo.

Koštrunove bržole v omaki.

½ kg koštrunovih bržol potolčemo in osolimo ter denemo v kozico, kjer smo raztopili žlico masti. Takoj nato

POČRNITE V 3 DNEH brez opeklin

Ambre Solaire je novo sredstvo za sončenje — ono propušča koristne žarke, od katerih koža počrni, in zadržuje škodljive, ki kožo žgo.

**Ambre Solaire
FILTER-OLJE ZA SONČENJE**

prilijemo približno 6 žlic vode, pridenemo nekoliko čebule, česna, korenja, 5 brinovih jagod, 5 zrn celega popra in vršiček šetraja. V tem soku dušimo meso, dokler ne izpari vsa voda, potem zarumenimo na masti žlico moke in prilijemo juhe, nazadnje pa še zajemalko kisle smetane.

Kompot iz jagod.

Zavremo 1 dl vode in 5 dkg sladkorja. Ko se sladkor izčisti, stresemo v to sladkorno vodo ½ kg izbranih in opranih jagod. Ko jagode prevro, potegnemo posodo takoj z ognjišča in jo postavimo na hladen prostor.

Prav tako pripravljamo tudi kompot iz malin in robidnic. Za kompot iz kresnega grozdjčiča pa vzamemo na 1 dl vode in ½ kg sadu 15 dkg sladkorja.

Belušna prikuha.

½ kg osnaženih in opranih belušev zrežemo na majhne koščke in skuhamo do mehkega v vreli vodi, ki jo prej prav malo osolimo in osladkamo. Nato naredimo iz 3 dkg presnega masla in 3 dkg moke svetlorjavo prežganje, opravimo na njem nekoliko sesekljanega peteršilja, prilijemo 2 žlici mleka in stresemo prežganje v vodo z beluši, ki jo osolimo in opopramo. Ko vse skupaj še nekolikokrat prevre, pridenemo nekaj žlic kisle smetane in omako odstavimo.

Limonova krema.

27 dkg sladkorja mešamo s 5 rumenjaki tako dolgo, da se peni. Nato pridenemo sok 1½ limone, nastrgan olupke cele limone in nazadnje trl

sueg iz 5 beljakov. Potem raztopimo v vodi 4 ploščice želatine in jo primešamo kremi, ki jo postavimo nato na led ali pa v hladno klet, da se strdi kakor hladetina.

Špinačne omlete.

Iz 1/8 kg presejane moke, 1/4 l mleka, v katerem smo dobro razžvrkljali 1 celo jajce in sol, naredimo tekoče testo, iz katerega spečemo v ponvi, ki smo jo polili s presnim maslom, 10 omlet. Pečene omlete namažemo s špinačnim nadevom, vsako posebej zvijemo in pokapamo z raztopljenim presnim maslom. Serviramo jih same z gorčično omako ali pa k mesu.

Nadev: 25 dkg špinače izberemo, operemo in skuhamo na slani vodi v odkriti posodi. Nato jo dobro sesekljam in stresemo v kozico, v kateri smo zarumenili 3 dkg drobtin, nakar jed osolimo, opopramo in še malo dušimo. Nazadnje primešamo ½ dkg suhih ali pa 5 dkg svežih gob, ki smo jih prej do mehkega zdušili, in 1 rumenjaka.

Gorčična omaka.

Iz 2 dkg presnega masla, 3 dkg moke, 3 dkg sesekljanega čebule in 1 dkg

**LEPOTA NA KONCU
VAŠIH PRSTOV!**

Uživajte v nežni ljubkosti brezhibno negovanih nohtov! Da se izkaže lepota Vaših rok, postavite sami sebi za nalogo: dvakrat na teden je treba nohte manikirati s Cutexom. Pri tem skrbite, da imate pri roki vse Cutex-preparate.

CUTEX

Cutex lak za nohte.

Kupite še danes Cutex-oljnati odstranjevalec laka, oljnati odstranjevalec zanohtnic, novi trajnejši tekoči lak za nohte v divnih novih niansah.

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

49. r. p. 1. št. 700/70

sladkorja naredimo svetlorjavo prežganje, ki ga zalijemo z juho ali pa z vodo, osolimo in kuhamo približno pol ure. Potem primešamo omaki žličko gorčice in žličko limonovega soka, jo precedimo in ji izboljšamo okus z dvema žlicama kisle smetane.

Cešnjev kolač.

10 dkg presnega masla, 10 dkg sladkorja in 4 rumenjake mešamo precej časa. Nato pridenemo 20 dkg presejane moke, pol zavitka pecilnega praška, ki smo ga namočili v 5 žlicah mleka, 3 dkg olupljenih in zmletih mandeljnov in sneg iz 4 beljakov. To zmes stresemo potem v dobro namažano tortnico, na vrh testa pa stresemo ½ kg opranih češenj, ki se pogreznejo vanj, nakar spečemo kolač v zmerni pečici.

Ocvrte krompirjeve ploščice.

½ kg krompirja olupimo in narežemo na tanke, okrogle ploščice, ki jih operemo in odcedimo, nato pa ocvremo na močno razbeljenem olju. Solimo jih šele potem, ko so ocvrte.

Vinska juha.

V ¼ litra belega vina prevremo 5 dkg sladkorja in kosček limonovega olupka. Medtem razžvrkljamo v ¼ litra mrzle vode 2–5 rumenjakov, katerim prilijemo potem vrelo vino, in juho medtem ves čas pridno mešamo. Nato jo postavimo na ognjišče in jo še nekaj časa mešamo. Zdaj juha ne sme več zavreti. K juhi serviramo piškotni ponvičnik (69), ki mu v ta namen lahko pridenemo tudi nekoliko sladkorja.

Zdrobova torta.

Štiri jajca in 15 dkg stolčnega sladkorja mešamo tako dolgo, da se penijo. Nato primešamo 12 dkg pšeničnega zdroba, 10 dkg neolupljenih zmletih mandeljnov, nekoliko vaniljevega sladkorja, žlico ruma in pol zavitka pecilnega praška. Ta zmes naj potem približno 5 minut počiva, nakar namažemo tortnico s presnim maslom in torto spečemo. Ko je pečena, jo namažemo po vrhu s kakršno koli sadno mezo.

Mariniran tun.

Tuna zrežemo na lične zrezke, ki jih osolimo in spečemo z obeh strani na razbeljenem olju (1 dl). Pečene zrezke zložimo potem v skledo, na istem olju pa opravimo precej na tanke rezine narezane čebule ter na ploščice narezano korenje, zeleno in korenino peteršilja, 3 lavorjeve liste in 10 zrn celega popra. Ko je zelenjava mehka, prilijemo približno 1 dl vode, 1 dl belega vina, 1 dl kisa, sok od polovice limone in sol. Ta sok polijemo na pečene zrezke, ki jih po vrhu

okrasimo z limonovimi ploščicami in pokrijemo z oprazeno zelenjavo. Jed serviramo šele drugi ali tretji dan.

Nekatere kokoši nesejo prav drobna jajca; ali lahko kaj ukrenem, da se to popravi?

Tega je dostikrat krivo to, da je kokoš pričela prezgodaj nesti, še preden je bila telesno zadosti razvita. To se potem seveda rado podeduje. Krma ne vpliva posebno na debelost jajc. Če kokoš trajno nese prav drobna jajca, je najbolje, če jo zakoljemo, ker nam več škoduje, kakor korigirati; za plemo je pa nikakor ne smemo uporabiti.

Kako doženemo, ali se je kokoš zastрупila?

Zanesljivo se da to dognati samo s kemično preiskavo. Vnanji znaki zastrupljenja so pa tile: če pogine nenadoma več kokoši, ne da bi opazili kakšen poseben vzrok, zlasti če so živali poprej bruhale, če so se davile, če so imele hudo drisko, krče ali če so ohromele. Na splošno lahko pomagamo živalcem pri zastrupitvi, če jim izperemo golšo, jim damo mleka, beljakovin, masti ali olja. Kadar ohrome, jim dajmo tudi vina, kave ali pa alkohola.

Indanthren, nova trpežnost barv

Zahteva, da naj bo tekstilno blago trpežno pobarvano, se zmeraj bolj širi, saj to ustreza interesom občinstva. Ko so prišli v trgovino tekstilni proizvodi, ki so pobarvani z res stanovitnimi barvami, je konsument sam opazil, kakšna je razlika med tkaninami za obleko, perilo itd., ki so stanovitno, in onimi, ki niso stanovitno pobarvane.

Posebno naše dame, ki imajo toliko smisla za lepe barve, vedo, da so stanovitno pobarvane tkanine vedno lepe in nas varujejo stroškov in razočaranja. Tekstilno blago, ki nam služi za okras, mora biti stanovitno pobarvano, zakaj obledele tkanine niso v okras. Tako blago pa je tudi trpežnejše. Pravo vrednost imajo samo trpežne, trajno lepe barve.

Kaj je trpežna barva, je pokazala šele Indanthren barva, ki je dandanes vobče najstanovitnejša v vseh okolnostih in v vsakem podnebjju.

Indanthren barve barvajo bombaž, umetno svilo, Vistra umetna vlakna in lan. Za volno niso, a na srečo imamo za volno druge trpežne barve. Indanthren barve so stanovitne, trajne, hkrati pa omogočajo vse nianse. In to je bil veliki, od davna zaželeni cilj.

Indanthren barva se dandanes vseobče uporablja. Današnje težke prilike zahtevajo, da se tekstilno blago lahko kar najdalje uporablja, da je torej tudi stanovitno pobarvano.

Jasno je, da se z Indanthren barvami barvajo ponajveč tiste tkanine, ki služijo vsakdanji uporabi in so neprestano izpostavljene soncu, vlagi, znoju, pranju in slabemu vremenu. In to je perilo, obleka, predpasniki, kopalna obleka itd. Z Indanthren barvami se barvajo tudi tkanine za dekoracijo, t. j. za zastore, za povlako pohištva itd. Indanthren barve na bombažu, umetni svili, Vistra vlaknu in lanu so neprekosljivo odporne na svetlobo in pri pranju. Tkanine za dekoracijo so zelo okusne, ako so narejene iz umetne svile.

Vse tkanine, ki so označene z zaščitno znamko (steber v ovalu, ki odoleva soncu in slabemu vremenu), so pobarvane z Indanthren barvami. Zato pazite pri nakupu, da je na blagu znak Indanthren.

Do nedavna so se živahne barve bale sonca kot svojega največjega sovražnika. Danes to ni več tako. To vedo najboljše dame, ki si dandanes ni misliti ne morejo obleke za dom, izprehod in zabavo, katera ni pobarvana z Indanthren barvami. Dandanes se zahtevajo trpežne barve, ker nas je izkušnja naučila ceniti pravo vrednost trpežne barve.

Bolniki so povsod. Zato je nujno potrebno, da se pazi na urejeno prebavo. Zdravniki priporočajo Darmol odraslim in otrokom. Tudi pri večkratni uporabi ne pride v navado. Uporabljajte pri zaprtju dobro odvajalno sredstvo Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.801/87.

Varuj in neguj svoje zobe,
dvakrat na dan s:

Chlorodont-zobno pasto

Proti
odebelenju
**BOXBERGER
KISSINGER
TABLETE ZA
HUŠANJE**

DOBIJO SE V VSAKI LEKARNI.

S. Br. 104.20/36

Gospodinje pripovedujejo
ena drugi:
**„Peči“ le z
Dr. Oetker jevim
pecilnim praškom**

KATERA IZMED VAS ŽELI IZGLEDATI MLADA?

Senzacionalna
iznajdba
s pomočjo katere
**IZGINJAJO
GUBE**

Že ne 50 let
lahko izgledajo
kakor da šte-
tejo samo 35
let.

Napravite
ta
POIZKUS:

Nov dragocen ekstrakt kožnih celic — ravno tak kakor vitalni elementi v koži zdravega mlodega dekleta. Odkril ga je znameniti profesor dunajskega vseučilišča, ki ga je pridobil iz skrbno izbranih mladih živali. Ta ekstrakt, imenovan »Bioeel«, je zdaj v rožnatih hrani za kožo Tokalon. Uporabljajte jo vsak večer. V vsakem trenutku Vašega spanja bo Vaša koža srkala te vitalne elemente. Vsako jutro, ko se zbudite, je Vaša koža jasnejša, svežja, bolj gladka — mlajša. Čez dan uporabljajte belo, nemastno kremo Tokalon. S to preprosto nego lepote lahko vsaka žena doseže, da bo videti za deset let mlajša, ter lahko dobi čudovito kožo in polt, s kakršno bi se mogla ponašati vsaka mladenka. S hranimi za kožo Tokalon so uspešni učinki vsekakor zagamčeni, ali pa se denar vrne.

TRAJNE KODRE

barvanje las, vodno ondulacijo itd. izdeluje provizorno frizerski salon
„Pavla“, Celje, Kovaška ul. 1

Najlepši okras sobe je

knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami.

Telefon 24-87

Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam pa oskrbi
knjigoveznica

Jože Žabjek

Ljubljana, Dalmatinova ulica 10

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. — Lastni čitalni stroj.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.— za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—. Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—. Deset brošuranih leposlovnih knjig Din 100.—, Vozava Din 60.—, Deset brošuranih rodbinskih knjig Din 67.—, Vozava Din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tiskala Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Francè Pintar v Ljubljani).

ZA SONČNE DNEVE

12

45981-2204
Za lepe dneve najcenejši in najudobnejši otroški čevljički z gumijastim podplatom. Otroški Din 12.- in 15.-, ženski Din 19.-moški Din 25.-

39

60995-6092
Vaše noge potrebujejo zraka! V teh čevljih iz belega ali drap platna bodo imele Vaše noge dovolj zraka. Zelo so prikladni za pomladno spreho.

59

2967-42600
Lahke moške usnjene sandale z krep podplatom. Lulinjice na vrhovi strani obuvala dajejo nogi dovolj zraka.

19

46891-7063
Otroške sandale iz močnega platna s protinim podplatom in zapenko.

59

2385-15176
Predvsem udobnost! Lahke in udobne sandale iz finega usnja, moderno izrezane.

79

9337-2028
Gospodni dobrega okusa se najbolj prilagajo k poletni obliki iz čevlji iz belega ali sivga platna, ki je kombinirano z lakom.

35

3561-42864
Fina otroška upogibljiva sandala z okrasnim in zapenko. Priladna otrokom za pohod in počitje.

79

3985-95154
Dovršena lepi čevljički za poletje, iz finega usnja, v modro-beli ali rdečo-beli kombinaciji, z usnjanim podplatom in peto. Prilegajo se črpa k vsaki poletni obliki.

99

35697-2278
Elegantne moške sandale izdelane iz močnega angleškega sukna s elastičnim podplatom prožaja Vašim nogam udobnost in dovolj zraka.

25

25425-0405
Udobni čevlji iz močnega angleškega platna z gumijastim podplatom in peto.

4

HAVAJKA
Ženske nogavčke iz finega »Makoz bombaža v ravnih okusnih barvah.

9

JADRAN
Praktične in močne nogavice gospodov za poletje. Ne potrebujejo podvez, ker imajo na vrhu spleteno gumo, ki jih drži.

Rata